

Лезги газет

Жуван Ватан, ватанэгълияр, дидед чIал хуьх!

1920 – йисалай акъатзава

N 41 (10738) хемис 13 – октябрь, 2016 – йис WWW.LEZGIGAZET.RU

Къимет “Дагпечатдин” киоскрай - 10 манат

НАК: гъакъикъат вилив хуьналди

Вахтанг КУМАЕВ

11-октябрдиз Дагъустандин Къил Рамазан Абдулатипова НАК-дин председател, Россиядин ФСБ-дин директор Александр Бортникован регъбервилек кваз Пятигорскда кьиле феи терроризмдиз акси Милли комитетдин заседанида иштиракна. Анал Кеферпатан Кавказда терроризмдиз аксивал авунихъ, гъа гъисабдай чкайрал терроризмдиз акси комиссийри ва властдин органри профилактикадин кваллах тешкилунихъ галаз алакълу месэляяр веревирдна.

Мярекатда Кеферпатан Кавказдин федеральный округда РФ-дин Президентдин патай тамам ихтиярар ганвай Векил Олег Белавенцева, СКФО-дик акатзавай РФ-дин субъектрин кьилери, исполнительный властдин федеральный органрин жавабдар работникри, къанункъайда хуьдай органрин ва махсус къуллугърин векилри иштиракна.

Александр Бортникова гъиле авай йисуз регионда гъалар пайгардик кухтунихъ элкьурнавай кваллах давам жезвайди къейдна. Террориствилдин са актуин рехъ атана, 49 боевик ва 328 кас абурун гъилибанар къуна, 95 бандит, абурун жергедай бандитрин чинеба кардик квай дестейрин 15 кас башчияр, Кабардино-Балкарияда ва Дагъустанда законсуз яракълу тешкилатрин са къадар башчияр тергна. Исполнительный властдин федеральный органрин ва терроризмдиз акси комиссийрин чалишмишвилералди бандитрин дестейриз гъилибанвал ийизвайбурун къадар тимилаунихъ, абурун финансламишунин рекъер агалунихъ элкьурнавай профилактикадин кваллах активламышна.

НАК-дин председателди гражданилин обществодин къурулушрин мумкинвилерикай мадни активдаказ менфят къачун, Интернет-

дин сетда террориствилдин пропагандадиз рехъ тагун, жегъилар къанунсуз кваллахдал желб авунин вилик пад къун чарасуз тирди къейдна.

Заседанидин сергъятра аваз СКФО-дин муниципальный тешкилатра терроризмдин вилик пад къунин месэлайризни килигна.

Заседанидин негъайрал асаслу яз, уьлкведин къенелата ва дуньяда гъалар дегъиш хъун фикирда къуналди, терроризмдиз акси кваллахдин менфятлувал хъажунихъ элкьурнавай алава са жерге серенжемар къейдна.

Къуллугъдал тайнарна

Россиядин Федерациядин къецепатан крарин министерстводин коллегиядин къарардалди Махачкъалада Россиядин МИД-дин векилвиле Амирхан Мегъамеддаев тайнарнава.

Амирхан Мегъамедович МЕГЪАМЕДДАЕВАН ери-бине Гергел райондин Могох хуьрай я. Ам шаркъ патан месэлайрай ва международный алакъларай пешекар я. Адаз хъсандиз араб ва ингилс чIалар чиде.

Адахъ “Международный алакълар” пешедай килин образование ава. Ада РАН-дин шаркъ патан месэлайрай институтдин патав гъай аспирантура очнидаказ куьтягъна, ам тарихдин илимрин кандидат я.

Жуьреба-жуьре вахтара ада РАН-дин ДНЦ-дин тарихдин, археологиядин ва этнографиядин Институтда шаркъ патан месэлайрал машгул отделдин начальнивиле, ДНЦ-дин Президиумдин председателдин куьмекчиле кваллахна, ДГУ-да ва ДГПУ-да араб чIалан тарсар гана. РД-да Россиядин МИД-дин векилвиле тайнардалди ада дагълух территориальный округда Дагъустан Республикадин кьилин патай тамам ихтиярар ганвай векилдин заместителвиле, Дагъустан Республикада кардик квай терроризмдиз акси комиссиядин аппаратдин отделдин начальнивиле кваллахна.

Эвленмиш хъанва, къе руш ава.

Наркотикриз – “ВАЪ”

Дербентда, наркотикриз акси вацаран сергъятра аваз, “Дербент – наркотикар галачиз” лишандик кваз чукурунар тешкилна.

И мярекатда 200-далай виниз ксари иштиракна. Серенжемдин иштиракчийри, гуьгъунал махсус машинарни алаз, Нарын-къеледив агакъдалди чукурна. Ина “Наркотикриз ВАЪ лугъун” лишандик кваз маурафон куьтягъ хъана.

Чи рикIера амуькда

Къагъриман ИБРАГЪИМОВ

7-октябрдиз ДГУ-дин Дербент шегъерда авай филиалда Россиядин Игит, полициядин лейтенант, ДГУ-дин юридический факультет куьтягъай Мегъамед Нурбагандов рикIел хуьн талукъларнавай мярекат кьиле фена.

Ина филиалдин директор И.Абдулкеримова, адан заместитель С.Къазиевади, Дербент шегъердин къенепатан крарин линейный отделдин начальник А.Гъасанова, ГОВД-дин полициядин старший участковый Р.Аскерова, шегъердин культурадин, спортдин ва жегъилрин политикадин крарай управленидин кьилин пешекар Гъ.Мирзезабалаевади, студентри

ва мугъманри иштиракна. Мярекатда кватI хъанвайбуруз неинки адан уьмуьрдин эхиримжи декъикъайрин, гъак хизандин архивда авай видеоматериалар, шиклар къалулна.

Россиядин Игит Мегъамед Нурбагандов рикIел хуьнин лишан яз студентарни мугъманар са декъикъада кисна акъвазна. “Мах” тIвар алай аялрин бахчадин тербиячи Милана Муррадовади шиир кIелна, ДГУ-да кIелай Эмрагъ Гъамидова мани лагъана. КватI хъанвайбуру Игитдин къегъалвилез дериндай гуьрметзавайди ва хажалат чIугъазвайди акъазвай.

Ахпа анал Россиядин Президент Владимир Путин Мегъамед Нурбагандоваз Россиядин Игитвилдин тIвар гуниин Указ кIелзавай видео къалулна.

- Игитар яз хадач, игитар дуьз тербия гайила арадал къевезвайди я. Инсан яшамеш жезва, амма герег декъикъада ада ажалдин виликни вич тайин вуж ятIа къалурзава. Игит Мегъамед Нурбагандов гъамеша чи рикIера сагъ яз амуькда, лагъана И.Абдулкеримова.

Мярекатдал рахай Гъ.Мирзезабалаевади къейд авурвал, Мегъамед Нурбагандован вири дуньяда машгуьр хъанвай “Кваллах, стхаяр!” - гафар неинки са вичихъ галаз кваллахзавайбуруз, иллаки жегъилриз, инсаниятдин зурба душман тир терроризмдихъ галаз жегъ тухузвай гъар садаз звер гун я.

ЮБИЛЕЙ

Къе Дагъустандин государственный университет РД-да къадим ва девлетлу тарих авай, регион вилик финин жигъетдай кар алай вуз я. Ам кIелунин, илимдин, культурадин зурба ва чIехи центр я.

▶ 5

УЪМУЪР

Докузпара райондин центр тир Усугъай хуьруьз фадлай гъанвай хъвадай цин линия кваллахдик квайтIани, агъалияр тамамдаказ целди таъмин тушир. Муьквара иниз хъвадай цин цийи линия гъана.

▶ 9

Алакъяар - цийи дережадиз

Мегъамед АМИНОВ

8-октябрдиз Махачкъалада, Ширатдин театрда Дагъустандин Кьил Рамазан Абдулатипов Россиядин Федерацияда Ирандин Исламдин Республикадин Чрезвычайный ва Полномочный посол Мегъди Санаидихъ галаз гуьруьшмиш хъана.

Гуьруьшда Россиядин Федерациядин Президентдин патав гвай Дагъустан Республикадин Полномочный векил Изумруд Муьгъуьтдиновади, Дагъустан Республикадин Гьукуматдин Председателдин заместителар тир Шамил Исаева ва Рамазан Жафаровани иштиракна.

Мугъман тебрик авур Рамазан Абдулатипова Ирандин Исламдин Республикадин Россиядин, Дагъустан Республикадин алакъяар тарих авайбур тирди, Ипекдин чехи рехъ гъам Дагъустандин, гъам Ирандин мулкарай фейиди риклел хъана.

Алай вахтунда Ирандини чи республикади санал кваллахун кве уьлкведин арада къулар члугунвай документрал, гъакни, арада масад авачиз, Дагъустандихъ галаз кутлуннавай икьрарал бинеламиш жезва, кьейдна Рамазан Абдулатипова. Ада вич и мукъвара Иранда мугъманвиле хъайиди, а мугъманвилини нетижайрал рази тирди кьейдна. Гъа са вахтунда ада кве терефдин арада авай алакъяйрин дережа гьелелиг агъузди тирдакай ва ида санал кваллахунин барадай авай мумкинвилериз жаваб гун тийизвайдакай лагъана.

“Чахъ кве терефдин алакъяар вилик тухун патал хъсан мумкинвилер ава. Дагъустан Россияни Иран алакъялу ийизвай кар алай чкадиз элкьуьн герек я. Гъа са вахтунда, гъикъван гъайиф кьведай кар ятани, 2014-йисуз Дагъустандинни Ирандин арада товарин оборот 214 миллион доллардиз, 2015-йисуз - 75 миллион доллардиз, Дагъустанди Ирандиз товарар маса гун 10 миллион доллардиз барабар яз хъана. Им лап тимил я.

Куьн мугъманвиле атунихъ галаз чна Дагъустандинни Ирандин регионрин арада гъам экономикадин, гъам культурадин рекъий кве терефдин алакъяар гегеншарунин умудар алакъялу ийизва. Алай вахтунда Россиядин Федерациядини Ирандин Исламдин Республикади “Къацу коридор” твар ганвай проект кьилиз акъудзава. Адан макъсад са уьлкведай маса уьлкведиз хуьруьн майишатдин товарар агакъардай члавуз таможнядал кьезил шартлар эцигуьнай ибарат я. Махачкъаладин алишверишдин порт и проект кьилиз акъудиз гъазур я”, - лагъана Рамазан Абдулатипова.

Посол Мегъди Санаиди хушвилелди къабулунай Рамазан Абдулатиповаз сагърай лагъана. Дагъустан вич патал мукъва культура, тарих ва адетар авай, риклиз багъа республика тирди кьейдна.

Дагъустан хуьтуьуз Россиядиз Ирандин товарар гъидай мумкинвал гузвай тек са рехъ я. Къе чаз Махачкъаладин портуниз физ кланзава, адавай чна сада-сад товарралди таъминарунин карда важиблу роль къугъваз жедя. Иранда Россиядин месэлайрал машгъл жез 15 йис хъанвай кас яз, за “Къацу коридор” проект кьилиз акъудун кве уьлкведи санал кваллахунин

тешпигъ авачир хътин чешне яз гъисабзава. Жув Дагъустандиз мугъманвиле атунихъ чи алакъяар вилик тухунин барадай чехи нетижаяр жедайдахъ аз куьн умудлу ийиз кланзава”, - кьейдна жанаби посолди. Ада Ирандиз неинки экономикадин, гъакл культурадин ва илимдин рекъийни санал кваллахун вилик тухуз кланзавайдакай лагъана.

Жанаби Санаиди Дагъустандиз алишверишдин мад са проект кьилиз акъудуник - Ирандай, Азербайжандай яна, Россиядиз (Дагъустан арада аваз) “Кеферпад - Кьиблепад коридор” гегеншарунин кваллахдик экенчун теклифна.

* * *

Дагъустанда мугъманвиле авай члавуз Россиядин Федерацияда Ирандин Исламдин Республикадин Чрезвычайный ва Полномочный Посол Мегъди Санаиди Дербендани хъана. Гуьрметлу мугъмандихъ галаз санал аниз Дагъустан Республикадин Гьукуматдин Председателдин заместитель Шамил Исаев, Дагъустан Республикадин Халкъдин Собранидин депутат Мегъамедхан Арасилов ва маса ксарни фенвай.

Ирандин посол Дербенддин Кьил Малик Баглиевахъ галаз гуьруьшмиш хъана. Шегъердин мэрдиз мугъманриз, 2000 йисан юбилейдин сергъятра аваз, куьчяр, паркар ремонт авунин, цийикла тукьур хъувунин, тарихдин ва архитектурадин памятникар гуьнгуьна хъунин жигъетдай тухузвай кваллахдикай суьгъбетна.

Мегъди Санаиди Иранни Дагъустан милли, культурадин хейлин адетри ва ивирри сад-садаз мукъва ийизвайди, Дербенд Ирандин къадим шегъерриз ухшар тирди кьейдна.

М. Санаиди вич Дагъустанда мугъманвиле хъуни чи уьлквейрин арада кве терефдинни алакъяар вилик тухунин аквадай хътин пай кутадайдахъ умудлувал къалурна.

* * *

Каспийскда Дагъустан Республикадинни Ирандин Исламдин Республикадин арада алишверишдинни экономикадин алакъяар вилик тухуниз талукъарнавай элкъвей стол тешкилна.

Элкъвей столдин сергъятра аваз промышленностдин, туризмдин, хуьруьн майишатдин рекъерай республикадин проектар раижна. Вичел асаглу яз, Ирандин “Saipa” машинара кватлун тешкилдай саналди тир проект кьилиз акъудунин планар авайдакайни лагъана. “М. Гъажиеван тварунихъ галай завод” ОАО-дин производстводи мугъманриз чпин продукция, кьилди къачуртла, нефт хъудун патал герек махсус насосар теклифна.

* * *

Ирандин посол Мегъди Санаиди Махачкъаладин гуьлуьн алишверишдин портунин мумкинвилеризни кьимет гана. Портуниз адахъ галаз санал Дагъустандин Гьукуматдин вице-премьер Шамил Исаев, РД-дин транспортдин, энергетикадин ва алакъядин министрдин заместитель Муртузали Гитинасулов атанвай.

Жанаби Мегъди Санаиди Махачкъаладин гуьлуьн портунивай Ирандини Россиядиз, кьилди къачуртла, Дагъустанди, сада-садаз товарар агакъарунин карда важиблу роль къугъваз жедайди кьейдна.

Вилик финин замин

Руслан ЯГЪЯЕВ

7-октябрдиз Рамазан Абдулатипован регъбервилик кваз РД дурумлудаказ вилик финин ва кар алай проектрин рекъий Советдин заседание хъана.

Региондин Кьили гъисабзавайвал, республикадин дережада аваз тешкилнавай Совет Дагъустан Республика вири хилер вилик тухунин рекъер жагъурдай къурулуш хъун лазим я.

Кар алай проектар уьмуьрдиз бажармишунин важиблувал кьейд авуналди, региондин руководителди абур вири рекъерай кьилиз акъудунин кваллах активламышунин тапшуругъ гана: “Отделрин начальникарни кваз министерствойринни ведомствойрин аппаратар кватла ва абур проектрин макъсаддин гъавурда тур. Алай вахтунда кар алай проектар кьилиз акъудун патал савадлу, дуьзгъун чирвилер авай пешекарар жагъурунин месэла хъидаказ вилик акъвазнава. Муниципалитетрин дережада аваз тукьурнавай проектарни вини дережада аваз кьилиз акъудун герек я. Муниципальный тешкилатрин руководителриз проектралди идара авунин чирвилер гун лазим я. Муниципалитетрин кьиле район ерилудаказ вилик тухуз алакъядай савадлу, жуьрэтлу ксар хъун лазим я”.

Уьзуьмчивал

Кар алай хел

11-октябрдиз РД-дин Халкъдин Собранида парламентдин спикер Хизри Шихсаидован регъбервилик кваз республикада уьзуьмчивал вилик тухунин месэлайрай совещание кьиле фена.

Совещанидин кваллахда РД-дин Гьукуматдин Председателдин заместитель Билал Омарова, РД-дин хуьруьн майишатдин ва суьрсетдин министр Мусафенди Велимурадова, РД-дин финансин министр Билал Жахбарова, РД-дин чилиз ва эмендидиз талукъ алакъяйрин рекъий комитетдин председатель Жапарберг Шамхалова, “Минмилеоводхоз” ФГБУ-дин директор Залкип Къурбанова, муниципалитетрин руководителри иштиракна.

Хизри Шихсаидова уьзуьмчивал агарарный секторда кар алай хилерикай сад тирди кьейдна. Дагъустан Республикадин Кьил Рамазан Абдулатипова и хилез кьетлен фикир гузва. Къазанмишнавай нетижайрал рази хъана акъвазна кландач, республикада уьзуьмчивал вилик тухунин кваллах давамарун герек я.

Рамазан Абдулатипова вузрин ректорриз чпи тукьурнавай цийи шейэр регион вилик тухун патал мадни активдаказ кардик кутуниз эвер гана. “Алай вахтунда вузра илимрин докторри активдаказ зегъмет члугъазва. Абурун чирвилер ва тежриба практикада кардик кутун герек я. Техникадин ва технологиярин барадай цийивилер аватлани, гуманитарный илимрай гъакъикъатда цийи крар теклифзава”, - кьейдна Дагъустандин Кьили.

Заседанидал рахай РД-дин Гьукуматдин Председатель Абдусамад Гъамидова республика вилик тухунин кар алай проектар кьилиз акъудунин рекъий кваллахдин план дуьзгъундаказ таммарун чарасуз тирди кьейдна ва Советдиз кьведай йис патал бюджет тукьурдай члавуз вичин теклифар гуниз эверна.

Заседание кьиле фидай члавуз Рамазан Абдулатипова республикадин телевиденида гъар са цлуд йикъалай республика вилик тухунин проектар кьилиз акъудуниз талукъарнавай элкъвей столар тухун тапшурмишна.

Заседанида РД-дин Кьилин ва Гьукуматдин Администрациядин Руководитель Исмаил Эфендиева, РД-дин Гьукуматдин Председателдин сад лагъай заместителар тир Рамазан Алиевани Анатолий Къарибова, РД-дин Гьукуматдин вице-премьерар тир Шамил Исаева, Гъасан Идрисова, Рамазан Жафарова, республикадин министерствойринни ведомствойрин руководителри иштиракна.

РД-дин хуьруьн майишатдин ва суьрсетдин министрдин заместитель Гъайдар Шуайбова малумаривал, алай вахтунда республикада 135 агъзур тонн ципицлар кватл хъувунва. Им, алатай йисан талукъ тир девирдив гекъигайла, са къадар виниз тир дережа я. Гъ. Шуайбов вичин рахунра ципицлар кватл хъувунин, хуьнин ва гъялуьнин, гъакни чубукар гъазурунин месэлайрални акъвазна.

2011-2020-йисара Дагъустан Республикада уьзуьмчивал ва чехирчивал вилик тухунин рекъерай республикадин тайин мурадрикъ элкъурнавай программа кхайрал кьилиз акъудзавай гъалдикай Дербент райондин кьил Мегъамед Желилова, Къарабудахкент райондин кьилин заместитель Мегъамедтагъир Нуьгъова суьгъбетна. Гуьруьш кьиле фидай члавуз республикада ципицларин бегъер кватл хъувунин кваллахар кьиле физвай гъал, зулун девирда цийи уьзуьмлухар кутунин план таммарзавай гъал ва са жерге маса месэлар веревирдна.

Парламентдин спикерди инвесторар желб авун, чилерикай дуьзгъундаказ менфят къачун, ятар гунин алай аямдин системаар кардик кутун чарасуз тирди кьейдна. Ада уьзуьмчивал вилик тухунин месэлар, чкадал фена ахтармишун, абур гъялуьнин рекъер тайинарун, гъакни менфятсуздаказ кваллахзавай ГУП-ар чукурунин кхайдаяр тайинарун, 2011-2020-йисара Дагъустан Республикада уьзуьмчивал ва чехирчивал вилик тухунин программа кьилиз акъудзавай гъал веревирд авун ва лазим атай дуьшуьшда а программадик дегишвилер кухтун патал теклифар гъазурун тапшурмишна.

РД-дин Халкъдин Собранидин Аппаратдин информацияно-аналитический отдел

Журналистрин XX фестиваль

Пешекарвилин, дуствилин алакъяяр мягкемаруналди

Байрам АБДУЛЛАЕВ, Россиядин журналистрин Союздин член, "Нур" газетдин кылин редактор

20-сентябрдилай 2-октябрдалди Дагомысда "Вири Россия - 2016" лишандик кваз журналистрин XX фестиваль кыле фена. И форумда Россиядин вири регионрай, гьак са жерге кьецепатан улквейрай атанвай 900-дав агакна журналистри иштиракна.

Дагъустандин делегациядик РД-дин печатдин ва информациядин министр Бурлият ТОКБОЛАТОВА, Дагъустандин журналистрин Союздин председатель Али КАМАЛОВ, РД-дин Кылин советник Деньга ХАЛИДОВ, гьакни республикадин са жерге СМИ-рин редакторар ва журналистар квай.

И мярекатдал лап гьундур дережадин политикри, алимри, культурадин деятелри, экспертри докладар авуна. Абурун арада Россиядин властдин органрин, ЮНЕСКО-дин, журналистрин Международной федерациядин, Европарламентдин векилар авай. Фестивалдин программада кьалурнавайвал, лап хци месэлайрай рахунар кыле тухвана, СМИ-рин цийи проекттар раижна, машгур публицистри мастер-классар кыле тухвана, элквей столар, выставкаяр, илимдинни культурадин твар-ван авай деятелрих галаз гьурьушар тешкилна. Вири и серенжемра Дагъустандин журналистри активдаказ иштиракна.

Мярекат ачухай Россиядин журналистрин Союздин председатель Всеволод Богданова фестивалдин иштиракчийри Россиядин Президент Владимир Путинан тебрикдин чар келна: "И форумди чи ва кьецепатан улквейрин СМИ-рин патай векилвалзавай, сад хтин фикиррал алай ксарин чехи команда санал кватиз кьад йис хьанва. Фестивалдин иштиракчийр журналистикадин лап хьсан адетрив, адан эдебдин нормайрив ва кьанунрив гьурметдивди эгечзава, пешекарвилин, дуствилин алакъяяр мягкемариз чалишмиш жезва. Куь гьурьушра машгур политикри, алимри, культурадинни искусстводин деятелри, гьундур дережадин международный организационрин векилри иштирак авун хьсан адетдиз элквенва. Ик, гегеншдаказ, ачухдаказ месэлаяр веревирд авуни сада-сад кваллахдин тежрибадих галаз танишардай, гуманитарный жигьетдай санал кваллахун гегеншардай, девирдин истемешунрих галаз кьазвай проектриз, гьа гьисабдай пешекарвилин рейсадвал мягкемаруниз, СМИ-рин кьуллугчийрин хатасузвал таьминаруниз, телеф хьайи журналистрин хизанриз куьмекдин гьил яргы авуниз талукь проектриз рехь ачухдай мумкинвал гузва.

Гьелбетда, форумди алай аямда дуньядин обществодин вилик акъвазнавай лап важиблу месэлаяр вири терефрихьай, пешекарвилин барадай вини де-

режада аваз веревирддай лап хьсан мумкинвилер гузва. Журналистрин зегьметди, абуру гражданилин жавабдар рехь кьуни ва абур кардин гьавурда аваз хьуни улквейринни халкьарин арада алакъяяр пайгардик кутунин, дуьзгьундаказ рахунар кыле тухунин карда, чапхунчивал ва кьалпчивал арадай акъудунин карда, терроризмдиз ва коррупциядиз, милли ва диндих галаз алакъялу лишанриз килигна масадбур кваз кьун тавуниз аксивал авуни карда кьетен роль кьугьвазва. Им иллаки важиблу я.

Зун инанмиш тирвал, "Вири Россия - 2016" лишандик кваз тухузвай фестиваль агалкьунралди кыле фида, ада обществода журналистрин гьундурвал, куь пешедин кесерлувал хжаж хьуниз куьмекда".

Фестивалдин программа Рагьакидай ва Рагьэкьечдай патан арада ихтибарлувилин гьалар арадал гьуниз талукь месэладай элквей стол тухуналди ачух хьана. Ана неинки Россиядин журналистри, гьакни кьецепатан улквейрай атанвай мугьманрини иштиракна. Абурун арада МФЖ-дин Генеральный секретарь Антони

Беланже, МФЖ-дин вице-президент С. Индержит, МФЖ-дин казначей Джим Бумела, ЮНЕСКО-дин Генеральный директордин советник Генрих Юшквичюс, СМИ-рин азадвиллин рекьяй ОБСЕ-дин векил Дуня Миятович, Финляндиядин, Болгариядин, журналистрин Союздин, гьакни маса международный организационрин векилар авай.

"Ихтибарвилин гьалара рахунар кыле тухун кье вири дуньядиз герек кьезева", - лагьана элквей стол ачухай Россиядин журналистрин Союздин председатель Всеволод Богданова. - Улквейрин арада ихтибарвал, жуьреба-жуьре гьосударствойрай тир журналистрин арада ихтибарвал - рахунар пайгардик кутадай, душманвиликай ва сад-садан гьавурда акьун тавуникай кьерех жедай мумкинвал гузвай ихтибарвал ва, эхирни, газетарни журналар келзавайбуру, телетамашачийри ва радиодихь яб акалзавайбуру массовый информациядин такьатриз ийизвай ихтибарвал чарасуз герек я".

Дагъустандин патай делегатри фестивалдин сергьятра аваз кыле тухузвай вири серенжемра активдаказ иштиракна. Мисал яз, абуру "Россияда чалариз талукь политика ва урус члал авай гьал" темадай тухвай элквей столда иштиракна. Ана урус члал ва Россиядин маса халкьарин дидед члалар хуьн патал вуч авун лазим ятла, и месэла гьалуни карда журналистрин обществодин роль гьихьтинди ятла, гьадаз талукь хци месэла веревирдна. Дагъустандин патай республикадин Кылин советник Деньга Халидов, "Гьакьикьат" газетдин кылин редактордин заместитель Зикрулла Ильясов рахана. Абуру Дагъустанда урус члал талукь яз гьихьтин гьалар аватла, гьадакай суьгьбетна, чина урус члал хуьнин барадай са шумуд программа кьабулнавайди кьейдна. Абуру Дагъустандин халкьарин члаларал акъатзавай СМИ-рин вилик акъвазнавай месэлайрикай, дидед члалар чирунин карда ацалтзавай четинвилерикайни рахана.

Форумдал са шумуд регионди, кылди кьачуртла, Ставропольский крайди, Липецкий, Тюменский, Нижегородский области, Чечен Республикади чпин СМИ-яр раижна. Дагъустандин делегацияди Чечен Республикадин СМИ-яр раиж авуни карда активдаказ иштиракна. И майдандал атанвай журналистрин вилик РД-дин печатдин ва информациядин министр Бурлият Токболатова ва Дагъустандин журналистрин Союздин председатель Али Камалов рахана. Абуру 2003-йисуз Чечнядин журналистрин Союз тешкилуни карда Дагъустандин журналистрин Союзди кьугьвай ролдикай ва кьуншияр тир кье республикадин журналистрин арада авай алакъяйрикай суьгьбетна.

Фестиваль кыле физвай члавуз сагьламвал мягкемардай "Дагомыс" комплексдин выставкайринни презентациядин майдандал чи республикадин экспозиция кардик кваз хьана. Ина Дагъустандин гьосударстводин СМИ-яр раижна.

СМИ-рин векилрих галаз Абхазиядин Кыл Рауль Хаджимбани гьурьушмиш хьана.

Ингушетия Республикадин Кыл Юнус-Бек Евкурова туризмдикай, Кавказдин жегьилри чеб улкведем маса регионра гьик кыле тухун лазим ятла, гьадакай ва хейлин маса месэлайрикай ихтилат кудна.

Культура ва яшайишдин хел, пайгар гражданилин общество арадал гьун, и общество тукьлуьруни карда гьар са касди кьугьвазвай роль, СКФО-дин субъектри чпин арада алакъяяр хуьн, обществода милли фикир арадал гьун - и ва хейлин маса месэлаяр Дагъустандин Кыл Рамазан Абдулатипов Дагомысда журналистрих галаз гьурьушмиш хьайи члавуз веревирдна. Ам чи республикадин мисалдалди культура вилик тухунин барадай хьсанвиле хьанвай дегшвилерикайни рахана.

Ахпа Рамазан Абдулатипова журналистрин суалриз жавабар гана.

Архангельский областдин ва Сочи шегьердин руководителрих галаз гьурьушмишвилерни кыле фена.

Фестиваль агалуни мярекатдал ЮНЕСКО-дин Генеральный директор Франк де ля Рю ва кьецепатан улквейрай тир хейлин маса мугьманар рахана, Россиядин журналистрин Союзди чпин винел кваллах давамариз кланзавай надир са шумуд проект раижна. Адет хьанвайвал, фестивалдин сергьятра аваз кыле феи конкурса гьалиб хьайибуруз лайихлу наградаярни гана. Абурун жергедай яз "Дагъустандин правда", "Дагъустандин жегьилар" ва "Гьакьикьат" газетар, гьакни "Дагъустан" РГВК "Вири Россия - 2016" фестивалдин дипломриз лайихлу хьана.

Терроризмдиз аксивал авуни тарс

ЧИ КОРР.

Республикада "Дагъустан терроризмдиз акси я, Ватан багья я" лишандик кваз экстремизмдиз ва терроризмдиз аксивал авуни варз кыле тухвана. Идан сергьятра аваз кыле феи итижлу ва чирвал гудай мярекатар акьалтзавай несил руьгьдинни ахлакьдин, ватанпересвилни, халкьарин арада дуствал, хьсан рафтарвал хуьнин руьгьдаллаз тербияламишуниз талукьярнайбуру тир.

Меьгарамдхурьун райондин Бут-Кьазмайрин хуьруьн юкьван школада, вири классрин иштираквал аваз, "Чун терроризмдиз акси я" темадай ачух тарс тухвана. И тарсуна муаллим Ирена Набиевади, ИКТ-дин технологияр ишлемишуналди, адан метлеб генини гужлу авуна. Аялар террориствилни гьекатрин нетижда арадал кьезевай акьалтлай пис крарин гьавурда тун ва экстремизмдихь, терроризмдихь галаз тухузвай женгина тупламишун патал абуруз Бесланда хьайи мусибатдин вакьайрикай фильмдай чукар кьалурна. Школада келзавайбуру "Терроризмдихь галаз женг тухунин кьайдаяр" темадай суьгьбетда активдаказ иштиракна ва чпиз хас жуьреда терроризмдихь галаз женг чуьгунин кьайдаяр теклифна.

Цийи хуьруьн А. Исмаилован тварунихь галай юкьван школада "Вирида санал террордиз - ваь!" лугьун темадай ачух тарс тухвана. Тарс тешкилай ва кыле тухвай тарихдин муаллим Фиренгиз Гьажиевади, тербияламишунин рекьяй директордин заместитель Сефер Гьуьсейнова чехи классра келзавай аялри экстремистрин дестейрин ниэтрикай, инсанрик кьурху, кичи кутун патал абуру ийизвай крарикай суьгьбетна. Муаллимри кьейд авурвал, вири сад хьана терроризмдиз аксивал авурла, дуньяда ислегьвал жедда. Кватл хьанвай аялрини и жигьетдай чпин фикирар лагьана.

Хтун-Кьазмайрин хуьруьн юкьван мектебда "Экстремизмдиз - ваь!" темадай тарс тарихдин муаллим Эльмира Саидовади тухвана. Ачух тарсуна школадин авуч Кьаьриман Казриманова, старший вожатый Мадина Агьмедовади, ОБЖ-дин муаллим Гуля Хидировади иштиракна. Муаллимри аялри террористрин дестейри чпиз муьтуьгьарзавай, абурун тагьсирдик акатзавай жегьилрин эхир гьихьтинди жезватла ихтилатна. Келзавайбуру боевикри чандиз кьаст авур Игит Меьгамед Нурбагандовади, ислегьвал хуьн патал а дестейрин хура акъвазай гзаф маса жегьилрикайни суьгьбетна.

Муьгьверганрин хуьруьн юкьван школада "Чун терроризмдиз акси я" темадай тарс аялар тербияламишунин рекьяй директордин заместитель Каинат Загьировади 9-классда, "Терроризм обществодиз хаталу я" темадай тарс сифтегьан классра Рая Исмаиловади ва Алина Адаевади тухвана. Абурун метлеб терактдин вахтунда агьалийри чеб кыле тухудай тегьердин гьавурда тун, акьалтзавай несилдин кьанажагда гражданилин фикирар арадал гьун тир.

Гьелпегьрин ва Ярагь-Кьазмайрин хуьруьн юкьван мектебра ачух тарсар юкьван ва чехи классра тухвана. Ярагь-Кьазмайрин юкьван школадин тарихдин муаллим Зарема Маллаевади, ИКТ ишлемишуналди, "Ягьалмишвал" документальный фильмдай чукар кьалурна. Гьелпегьрин юкьван школадин муаллимар тир Анфиса Велиевади ва Феликс Алибегова "Чун терроризмдиз акси я" темадай тухвай тарсуни метлеб терроризмдиз аксивал авуни женгина акьалтзавай несил сад хуьнин гьиссералди тербияламишун тир.

Райондин образованидин идарайра тешкилай вири мярекатар муниципальный райондин кыл Фарид Агьмедован тапшурьугьдалди кыле тухвана.

Терроризмдиз аксивал авуни мярекатар 15-октябрдалди давам жедда.

Рубгь сагь тирла...

ВЕРЕВИРДЕР

Мердали ЖАЛИЛОВ,
литературадин отделедин редактор

Ингье нубатдин сечкиярни алатна. Рахунар, къекъунар, элкъунар, суаларни хиве къунар, умударни теклифар т'мил хъанач. Сечкиярни чехи паюни уьлкведа ислягъвал, халкьярнин меслятувал, сада-садаз ихтибар авунин гьалар артух хъуник умуд кутунвай. Ихтин шарт'ари общество вич мягкемарда, демократиядин дибрини дерин дувулар ядайдал шак алач. Инсанриз, гьелбетда, чпин вилик са гьихтин ятани миьхи къастар эцигнавайбуруз, дуьз рекьер-хуьлерихъ гелкъезвайбуруз хейлин мумкинвилерни арадал кьведа. Бизнесчиди - бизнес, илимдарди - илим, яратмишдайдаяратмишунар виликди тухуда.

Цийивилерик са артух умудар кутан тийизвайбуруни т'мил тушир. И кар сечкияр сечкияр атунин дережадини субутзава. Саки са паюни (чи къилин телеканалрай къалурзавайвал) ана иштиракач.

Цийивилер цийи инсанри, цийи фикирри, цийи ахтармишунри, цийи гьерекатри арадал гьидайдал шак алач. Ксай месик исит'ар кьведач. Ксай ятарал эхирни къакъ аьалтда, ахтин вац'ар къамишлухри къада, къаналай яд хьфидач... Ибури вири дат'ана гьерекагда, жегина хъун гьерекат'ар я. Авахъзавай ятар я гьуьлерив агакъдайбуру.

Центризбиркомдин къилин чешмейри хабар гайивал, сечкияр чина, гекъугайла, лап хъсандиз кьиле фена. Чи республика лагайт'а, и жигъетдай, гьамша хъиз, къвенк'ве жегейра гьатна. Сечкиярин активвал шак алачирди хъана лугъузава...

За а рекъемрал ва нетижайрал шак гьизвач. Уьмуьр виликди физвайди я. Гагъ-гагъ къурай булахризни ятар хкведайд адет авайди я. Парламентриз хейлин цийи кьуватар атана лугъузава. Месела, Госдумада дагустанвийрин са пай дегиш хъанва.

Къуй гьак! хъурай! Деклени! Чи законар къабулдай къилин органдихъ генани къетлен гужлувал, гьахлувал, гьейратлувал хъун чи гьар садан мурад тушни! Къили къачерни майданар гузвайди я. Къудратлу, камаллу къилиз кьуватлу къачерни гьерекагда шак алач.

Чи умуд я, чи къудратлу къилин органди санлай чи общество цийи ва ген майданрихъ тухуда. Гзаф йисара алуздиз тежез, рекъерал аламай хейлин залан къванер, хьут'алар, суалар алуддай мумкинвал жеда. Амма са карди зун суаллу тавунани тазвач. Парламентра (гьам чкадин, гьам центрадини) асул пай депутатни гила, ирид лагъай сефердани, гьа садбури яз амазма. Бубадин чкадал хва-руш, мирес хтанвай дуьшущарни кими туш. 20-30 йисуз гьа са тварар?... Тарихдиз вил вегъейла, им тамам еке девир я. Обществодин вири хилера, иллаки экономикада, адахъ галаз сад хъиз, яшайишдин хилерани аквадай хьтин дегишвилер хъун лазим тир. Амма чи "гимияр" гьелелиг алай чкадила юзазвай хъиз туш. Са бязи хилерай, иллаки сифте гьерекагда шейрин, яшайишдин къвалерин, здравоохраненидин, образованидин идарайри ийизвай кьуллугърин къиметар къвердавай хкаж, агъа кланин мажибар ва пенсияр хкаж хъунин еришар агъузбури яз амуькьни гзаф суалар арадал гьизва. Чи аялрин еке къатар школадиз желб тежез, диде-бубайрин къаюмвилер квачиз амуькьун? Аялрин наркомания, чалкечирвал, тахсиркарви-

лер артух хъун?... Ихтин гьалар авайди чи къилин партийрин регъберри чпини хиве кьазва. Бес къурулушда дегишвилер арадал атуьн гьикъван вилив хуьдайди я?

Вучиз ятани, коррупцияди кьад гзаф рахаз, адан ялав явашариз жезвач. Миллиардерар, иллаки чехи чиновникрин папар, гзаф жезва эхир? Вирина кризис ава лугъузвайлани, лап гьевчи мажибар къачузвайбурун штатар са къатда т'милларзава. Амма чиновникрин, депутатрин?... Кьвалахдай чкаяр гзаф жезвайди акун патал зегъметдин биржайра авайбурун къадар т'мил хъун гьерекагда тушни?

Чкадал шарт'ар жагъин тийиз, чи хейлин жегъилар республикадила кьецез акт'азва. И йикъара чи къилин телеканалрай эхиримжи йисара чи уьлкведа виридалайни агъуз тир мажибар къачузвай регионрин арада аваз Дагустан Республикадин т'вар къуни квекай лугъузава?

Низ кьехуьнда? Ник тахсир кутада?

Са бязи краар акурла, рикел чи девирдин камалзегъли Расул Гьамзатова лагай гафар хквезва:

*Лайхлувал клуралик ква, уьгъри хъиз,
Халкьяр - гзаф, т'мил хъанва инсанар.
Кланивални баркаллувал кучукиз,
Чакай гьик! хъуй дагъви хваяр -*

асланар.

(“Вахтар ва рекьер” поэмадай)
И ц'арари зун генани дерина туна. Чехи шаирдин фикирар за жуван саягъда давамарава:

*Заманадай къил акъудун четин я.
Зегъметдалди фу т'луьн хъанва*

*Устадвилерин гьилни атлу мумкин я.
Уьгъридивни игъридив гва хуррамвал.*

*Къилер - къулухъ, къвачер вилик акатна,
Гьихтин чинар чилиз физва такабуру.
Къарар-вилер... Суюруь гьинихъ*

алатна?

И гьайванри арха кьазва жанавур.

Гагъ-гагъ гьихтин

*къилетлу мар-къамац'ар
Машгуьрзава мярекатрин къилер яз.
Чакъ вегъена кланибури я клана са,
Амма хуьзва далудиз кап-к'инер яз...*

*Ибуруз пул хуш я даим чарадан,
Гьахъ нагъахъдаз гьакъван усал*

кван ийиз.
Ришвет такур юкъуз мурк хъиз

*ц'рада,
Хъвада иви ажуздавай, чан ийиз...*

Чинер къакъан жердавай ягъ

*асклан жез,
Физва гьикъван тахтариллай*

*тахтарал!
Авач зат'ни т'уремайриз таклан жер,
Рикел гьизвач хар къун чпин*

бахтарал.
Гьикъван тукъуьлбуру ятани, девирди шаир ик! рахун аламати кар хъиз туш. Вуч цанват'а, вахчузвайдини гьам я лугъуда. Аквар гьаларай, обществода гьахъунилай нагъахъвилери, нураилай хъенри, шадвилерилей т'арвилери, умудрилай шаклувилери артух чпикай хабар гузва. Чи са политологди, алачарвай сечкияр кьимет гуналди (“Право голоса” передача), ик! лагъана: “Сечкияр сечкияр т'ефинин асул себег абуру депутатрихъ ихтибар тавун я. Пара депутатрихъ ихтибар тавун я. Пара депутатрихъ ихтибар тавун я. Пара депутатрихъ ихтибар тавун я.”

И гафарал завай шак гьиз жезвач. Амма умуд кутазава: нубатдин сечкияр хейлин суалрилай хъен, шаклувал, тукъуьлвал алуднава. Общество виликди физва, адан миьхи кьуватар артух тирди, гражданилин кьурулушар, бинеяр мягкем жезвайди гьиссзава. Хуьрерал чан хквезва, шегъерра цийи карханаирк гьерекагда акт'азва. Шаирдини гьа бинеяр мягкем хъуниз кьуллугъзавайдал шак алач. Рубгь сагъ беден зайифди жедач...

Подписка - 2017

Ялгуьздиз амуькьдач фун

Шагъабудин ШАБАГОВ

Мукъвара Цийи Макъарин кимел “Лезги газетди кай”, адан чинар т'мил авунвайдакай ихтилатар кватайла, Рамазан Эмиргъамзаева лагъана: “Адан чинар т'мил хъуниз килигмир, ам девирдин татугайвилерилей аслу кар я. Ятани “Лезги газетдин” т'варци чи лезги халкъ авайди, ам халкъди чарасуз хъин, къелун лазим тирди тестикъарзава. Алай вахтунда, амай зат'арив гекъугайла, адан къимет са акъван багъа туш. Газет хъин тавур къвал хъана къандач”.

Дугъриданни, халкъди рубгъдин емни чарасуз тирди аннамашна, чи газетдин тираж амай миллетрин газетрилай хейлин гзаф авурди я, къени гьак! я. Зи рикел къунши Мегъамедзагъри Абдулкъафарован шиирдин ц'арар хтана:

*... Уьмуьр четин хъанва лугъуз,
Вун багърийри тадач ялгуьз?
Лезги халкъдиз шегъре къалуз,
Къвенк'ве авай “Лезги газет”.*

*Ажеб къунва вунни “Самур”,
Эдебият ийиз къалуру,
Хаз жедани бес куь хатур,
Гьуьрметлу тир “Лезги газет”.*

*“Дагустандин дешегъли» хъиз,
“Кард” журнални къанда риклиз,
Къун мугъман хъун гьар са къвализ,
Эрзман я, “Лезги газет”.*

Газетдин къадар гзаф хъуни, адан кьуллугъчин хъиз, халкъдин къилни вине твазва. Вири девирра чи халкъди квай рубгъ гележегдани хкатдайди туш. Зун газетда къад йисалай виниз къвалах авур ва къени адахъ галаз алакъа хуьзвай кас тирвилей, завай

инанмишвилелди лугъуз жеда, лезги халкъдихъ вири девирра баркаллу, хайи чилихъ, ч'алахъ рик! кузвай инсанар хъайиди я.

Чун подпискадал машгуьл яз хуьрериз феиля, газетда къелдай вуч ава лугъудайбуруни гьалтдай. Ахьтинбуру гилани ама. Заз лугъуз къанзава: газетдиз чпин фикирар кхидай ихтияр виридаз ава, къилинди, ам чи халкъдин газет я.

Алай девирда халкъдин яшайишда, хуьруьн майишатдин, промышленностдин, культурадин, медицинадин, образованидин, спортдин хилера хъсан патяхъ дегишвилер арадал кьезва. И хилера къетлен чирвилер авай пешекарри зегъмет ч'угъузва. Эгер абурун руководителри газетдихъ галаз алакъа хуьз, меслятар къалуриз, теклифар гуз хъайит'а, газет къелзавайбуру патал мадни менф'атлу ди жеда.

Чна, газетдин тираж гьикъван жедат'а лугъуз фикир ийиз январдал къван акъваз тавуна, пакадила башламишна, жуван инсанпересвилер буржи къилиз акъудун лазим я.

Кхьихъ, юлдашар, гежел вегъемир! Жуван къилин секинвал, архайинвал мецин дилаварвал я.

Суфрадал фу атуьн патал лежберди гьикъван зегъмет ч'угуна къанзава т'а, вирибуруз малум я. Газетда къвалахзавай кьуллугъчин яри завай лежберрихъ галаз гекъигиз жеда. Гьар гьафтада чал хабарив ац'анвай газет агакъарун патал абуру еке алахъунар ийизва. Чи суфрадал кьезва газет т'ямлу ди хъун патал гьар са касди вичелей алакъдай куьмек гун чарасуз я. Гьам кардалди ва гьам гафуналди. Чна газетди квай нуьксанрикайни чин такъуна лугъун лазим я. И карди гележегдин нумрайрин метлебувал артухарда.

“Лезги газет” гьар са къвализ мугъман жез гуьзур я.

Призыв - 2016

Хкянавайбуру ракъурзава

Земфира БАБАЕВА

Алатай гьафтада Дагустандин военком Дайтбег Мустафаева 3-октябрдиз башламиш хъанвай зулун призывдиз талукъ месэладай СМИ-рин векилрихъ галаз пресс-конференция кьиле тухвана.

Адан гафаралди, Дагустандай санлай 1530 жегъил Россиядин Армиядин жегейриз тухуда. Призывдин къвалах 31-декабрдалди давам жеда.

- Армиядин жегейриз физвай жегъилрикай 300 аскер Милли гвардиядиз ва мукъуьруни чи уьлкведин вири округриз рекъе твада. И карда транспортдин вири жуьреярни ишлемешда. Ц'и призывникар кьуллугъиз Кеферпатан флотдизни ракъурда. Армиядиз тухузвай жегъилриз, гьеле сборный пунктуна амаз, чеб кьуллугъиз физвай частар лугъузава ва абуру гьа частунин махсус алуьлдай партадалди, недай суьрсетдалди таъминарзава, - малумарна военкомди.

Ведомстводин руководителди къейд авурвал, армиядин жегейриз тухузвай жегъилар суьрсетдалди, гьар са аскер миьхивал хуьнихъ галаз алакъалу шейэр авай махсус сумкадалди таъминарда. Гьелбетда, ида армиядиз кьуллугъиз физвай аскердин кьулайвилер артухарда.

2016-йисалай гьар са призывникдиз электронный къайдада карта тукъуьрда. И документа аскердин биографиядин, медицинадин рекъай ахтармишунрин, пешекарвилер делилар гьатда. И къайдада эгеч'уни аскервичин рекъай кьуллугъдал тайинардай мумкинвал гуда.

Военкомди лагайвал, Россиядин Армиядин жегейра кьуллугъиз къанзавай жегъилрин къадар йис-сандавай артух жезва,

амма республикадиз гузвай квотадал аса-лу яз, призывдин уставда къалурнавай деллар фикирда къуна, кьуллугъиз хкянавайбуру ракъурзава. Абурук акатзавай жегъилриз сагъламвилелай гьейри, къилин образование, ДОСААФ-дин школа аьалт'арна лагъай документ, гьатта кьуллугъ ийидай ашкъини хъана къанзава. Сир туш, жегъил аскердихъ ахлакь, низам хъун важиблу я.

Д.Мустафаева къейд авурвал, чи ватанзегъилар гьар йисуз контрактдин бинедаллазни кьуллугъиз физва. Алай йисуз Дагустандай 1300 контрактникди Россиядин Армиядин жегейра кьуллугъда. Республикадай РФ-дин оборонадин министрстводин идарайра къелиз къанзавайбурун къадарни артух хъанва. 2015-йисуз военный вузрай 783 касдин чкадал къелиз къанзавайбурун къадар 1100 тир. Алай йисуз 830-дин чкадал 1040 кас алай. Абурукай 318 жегъил къелиз акатнава. Къиблепатан ва Кеферпатан Кавказдин федеральный округрай и жигъетдай Дагустан сифте чкадал ала.

Д.Мустафаева зулун призывдин къвалахда республикадин военный комиссариатри тухванвай гъазурвилерикай ихтилатна ва призывдин вири пунктар медкомиссия тухуниз гъазур тирдак'ай ва абуру общественный тешкилатрин векилралди артухарнавайдак'ай лагъана. Комиссиядин къвалахда диде-бубайривайнни иштиракиз жеда.

“Чун комиссия жезмай къван ачухди ийиз алахънава”, - къейдна ада.

Эхирдай СМИ-рин векилри военкомдиз Дагуларин уьлкведай армиядиз фенвай аскерин кьуллугъдин патяхъай суалар гана. Военкомди чи жегъилри кьуллугъзавай военный частарин командирлилай хквезвай разивилин чарарин къадар артух жезвайди лагъана. Ада и къвалахда еке зегъмет ч'угъузвай аскердин дидейрин Комитетдизни чухсагуьл малумарна.

Даггосуниверситетдин 85 йис

Чи илимдин зурба маكان

Муртазали Рабаданов

Эмираслан ШЕРИФАЛИЕВ,
Рагнеда РАМАЛДАНОВА

1931-йисуз Дагъустанда агро-педагогический институт хъиз арадал гъайи республикадин кар алай вуздин чи 85 йис хъанвай-дакай чна хабар ганай. Уьлкведиз вишералди машгъур алимар гайи члехи вуз - Дагъустандин государственный университет - илимдин зурба макандиз элкъвенва.

Накъ Даггосуниверситетдин 85 йисан юбилей шад гъалара, международный дережада аваз кьейдна. Юбилейдин тебрикар гъаз ДГУ-дин ректоратдиз Япониядин, Азербайжандин, Ирандин, Сумгаитдин, Кеферпатан Кавказдин вири республикайрин, чи уьлкведиз гъаф шегъеррин вузрин векилар мугъман хъанвай. Пакамахъ ДГУ-да юбилейдин мярекатрин сергъятра аваз Каспий гъуьлуьн патарив гъай уьлквейрин университетрин Ассоциациядин совещание хъана.

Атанвай мугъманар, Дагъустандин министрствойринни ведомствойрин, маса тешкилатрин къуллугъчияр, студентар нисинилай къулухъ вуздин актовый залда къватл хъана. Юбилейдин мярекат культурадин факультетдин студентри РФ-дин ва РД-дин гимнаяр тамамарунилай башламишна. Сифте гъаф Дагъустан Республикадин Гъукуматдин Председателдин 1-заместитель Рамазан Алиев рахана. Ада кьейдайвал, Дагъларин уьлкведа ДГУ-да гъазурнавай пешекарри къвалах тийизвай гъич са идарани авач.

- Даггосуниверситетдихъ вишелей гъаф кафедраяр, илимдинни образованидин цудралди центраяр, лабораторияр, инновационный центраяр ава, - лагъана ада. - Вузди республикадин илимдин ва образованидин уьмуьрда, кадрияр гъазурунин ва цийи-цийи ахтармишунар авунин карда важиблу чка къазва. Махсус лабораторияр ийизвай ахтармишунар, абурун бинедаллаз тукъуьрзавай проекттар республикадин экономикадин, производстводин ва маса хилера ишлемишзава.

Вузди республикадин ва уьлкведиз илимдинни образованидин уьмуьрда къазвай чкадикай лагъайдалай гъуьгъуьниз Р.Алиева РД-дин Къил Рамазан Абдула-

типован патай вуздин юбилейдиз талукъ тебрикдин чар келна.

Микрофондихъ атай Даггосуниверситетдин ректор, физикадинни математикадин илимрин доктор Муртазали Рабаданова вири мугъманриз, вич кыле авай вуздин юбилей ихътин вини дережада аваз кьейд ийиз кумекар гайи идарайриз, студентризни муаллимриз сагърай лагъана ва ДГУ-дин тарихдикай суьгъбетна.

Рамазан Алиев

- 1931-йисан октябрдин сифте кылера ДАССР-дин Совнаркомдин кьарардалди Октябрдин инкйлабдин 14 йисахъ галаз алакьалу яз Дагъустандин агро-педагогический институт ачунайн, - лагъана ректорди. - Ноябрьдин вацралай башламишна, штатда авай 10 муаллимди 1-курсуниз къабулай 75 студентдиз общественно-литературный, химиядинни биологиядин, физикадинни техникадин отделенийриз пайна, чирвилер гузвай. Материалринни тадаракрин жигъетдай лап кесиб шартлариз, келдай ва яшамиз жедай чкаяр къит тирвилезни килиг тавуна, келунин сифте йис саки вири студентри хъсан къиметралди акъалтларнай. Институтдин 1-курсуниз жегъилар келиз атуна пропаганда авун патал сессия вахкай студентар хуьрериз фенай...

М. Рабаданова кьейдайвал, 1935-йисуз вузди Дагъларин уьлкведиз 39 пешекар муаллим гана. И вахтунда келзавай 260 студент авай. 1954-йисуз 6 агъзур квадратный

метрдилай артух чилел институтдин аудиторияр, актовый, спортдин залар, махсус кабинетар хъанвай. Келунин куьгъне дарамат студентар яшамиз жедай чкадиз элкъуьрна. 1957-йисуз педагогикадин институт Дагъустандин государственный университетдиз элкъуьрна, факультетрин къадарни артухарна. Йисалай-суз университет гужлу жезвай. Анаг акъалтларзавай вини дережадин пешекарри уьлкведиз гъар жуьре пилера къвалахзавай. 1967-йисуз университетдив областдин партшколадин дарамат вахкана, спортзал ва общежитие эцигна куьтягъна, къуд йисалай университетдин планетарийни эцигна. 1970-йисуз университетдин инженерный факультетрин бинедаллаз Дагъустандин политехнический институт арадал гъана.

- Къе Дагъустандин государственный университет РД-да къадим ва девлетлу тарих авай, регион вилик финин жигъетдай кар алай вуз я, - давамарна ректорди. - Ам келунин, илимдин, культурадин зурба ва члехи центр я. Алай вахтунда 3000-дав агакьна муаллимри (абурун жергедай яз РАО-дин академикди, РАН-дин 4 член-корреспондентди, чпин рекъерай академиярин цудалай гъаф членри, къве вишелей гъаф профессорри- илимрин докторри, ругуд вишелей гъаф доцентри-илимрин кандидатри, РФ-дин ва РД-дин илимдин лайихлу вишелей гъаф деятелри, РФ-динни РД-дин образованидин лайихлу работникри) инновацийриз иллаки еке фикир гуз, гъакьисагъвилелди 20 агъзурдалай гъаф студентриз, 600-дав агакьна аспирантризни докторантриз чирвилер гузва. Келунин карда алай аямдин технологияр ишлемишунин ва абур вилик тухунин, илимдин ва идара авунин жигъетрай университет Кеферпатан Кавказдин федеральный округда кар алай вуз я. Дагъустанда сифте яз ДГУ-да Интернет-центр ачуна ва дистанционный къайдада чирвилер гуни жуьре ишлемишзава, - лагъана М.Рабаданова.

ДГУ-дин тарихдикай, алай вахтунда вузди уьлкведиз образованидин ва илимдин хиле къазвай чкадикай ва вилик квай планрикай ректорди авур гегенш суьгъбетдилай гъуьгъуьниз РФ-дин Федерациядин Советдин Председатель Валентина Матвиенкодин патай тебрикдин чар келна. Кьейдайвал, ДГУ

РФ-дин Федерациядин Советдин Гъуьрметдин грамотадиз лайихлу хъанва.

Тебрикдин чарар РД-дин Халкъдин Собранидин, министррин, районрин регъберрин, гъа жигъетдай яз Сулейман-Стальский райондин кыл Н.Абдулмуталибован, вуз акъалтларай, къе уьлкведиз гъар жуьре пилера члехи къуллугърал алай ксарин, РД-дин муфтиятдин ва масабурун патайни келна.

Илимдинни образованидин и маكان арадал атай тегъердиз талукъ сегъне къалурайдалай гъуьгъуьниз Дагъустан Республикадин 1-Президент хъайи, вичин вахтунда гъа и университет акъалтларай Муху Алиев, Японияда авай РФ-дин Гъуьрметлу консул, ДГУ-дин гъуьрметлу профессор Тамур Фумихико, Адыгъядин госуниверситетдин ректор Рашид Хуганов, Казандин федеральный университетдин проректор Ариф Межведилов, РАН-дин ДНЦ-дин Президиумдин Председателдин везифаяр тамамарзавайди тир профессор Муртазали Гъажиев, Даггосуниверситетдин яшлу муаллим, ветеран Георгий Сивриди, РФ-дин Президентдин тварцин стипендиядин сагъиб Зумруд Османова ва гъаф масабур рахана. Абуру чпи ДГУ-да келай ва чи республикадин и вуздихъ галаз алакьада хъайи вахтар рикел хкана, университетдин мумкинвилерикай, алай аямдив къурвал ийизвай къва-

Муху Алиев

лахдикай суьгъбетна, ДГУ-дихъ галаз алакьа авай вирибуруз 85 йисан юбилей мубаракна.

Юбилейдин мярекатдин сергъятда аваз Каспий гъуьлуьн патарив гъай уьлквейрин университетрин Ассоциациядин XIX Генеральный Ассамблея ачуна, ДГУ-дин ректор М.Рабадановав Ассоциациядин медаль вахкана, идахъ галаз сад хъиз АУПГ-дин Президентдин векилвилерни са йисан вахтунда адан хиве тунвайди малумарна.

Юбилейдихъ галаз алакьалу яз вуздин 30-далай гъаф къуллугъчияр РФ-дин ва РД-дин минообразованидин наградайриз лайихлу хъанвайдакай малумарна. Кьейдайвал, РД-дин госнаградаяр ва пишкешар, командировкадай хтайла, региондин Къил Рамазан Абдулатипова вахкуда.

Рахунрин ва тебрикдин чарар келунин арайра студентри гъазурнавай концертдин программадин нумрайри къватл хъанвайбуру шадарзавай.

Гьахъверди Рамалданован 80 йис

Бажарагълу пешекар тир

Дагъви ШЕРИФ

ЗУЛУН рагъ алай югъ. Муьгъверганрин хуьрун школадин гьаят-да гьилера цуькверин клунчлар авай аялар кватл хьанва. Анин директор **Рамин АДАЕВАК** къалабулух ква. Яваш-яваш школадин гьаят хуьрунвийрив, шегъеррай хквезвай мугъманрив ацъуза.

Муьгъверганвийри чпин машгур хуьрунвидин, школадал вичин твар алай лезги члалан машгур пешекар, филологиядин илимрин кандидат, илимдинни методикадин цудралди кваллахрин автор **Гьахъверди РАМАЛДАНОВАН** 80 йисан юбилей кьейдзавай. Педколлективдин ва аялрин къуватради, Гь.Рамалданован невейрин, мукъва-къилийрин куьмекни галаз тешкилнавай и мярекатдиз къунши районрай, хуьрерайни мугъманар атанвай.

кваллахдайлани, Гь.Рамалданов датлана школайрихъ галаз сих алакьада хьана ва илимдинни методикадин, лингвистикадин кваллахар кхьена, лезги члалан учебникар ва учебный пособиар тукьлуьрна. Месела, "5-6-классра лезги члалан тарсар гунин методика", "Глагол ва школада ам чирун", "Сифтегъ-

ва аялрин коллектив Гь. Рамалданов хьтин пешекарар хьун патал чалишмиш жезвайди кьейдна.

Мярекатда Рамалдановахъ галаз санал кваллахайбур, ада тарсар гайибур, лезги члалан тарсар гузвай муаллимар рахана. Ахпа Муьгъверганрин школада клелай манидар Билал Эскендерова манияр тамамарна. Аялри цуькверин клунчлар гьиле аваз кьуьлерзавай.

Муьгъвергандал, лезги амай хуьрера хьиз, виликрай мискииндин патав гвай медресада араб, туьрк, фарс члаларал клелизгьиз чирзавай. 1928-йисуз хуьре светский школа ачухна. Сифте муаллимар Ленинан ва Трудовое Красное Знамя орденрин сагийб Баласултан Эмирасланов, Багъаутдин Багъаутдинов, Фейзиллагъ Фетуллаев тир. 1940-йисара хуьрун жематдин ва колхоздин къуватради школадин дарамат эцигна. Халкьдин куьмекдалди рак-даklar,

Гь.Рамалданов 1936-йисуз зегъметчи хизанда дидедиз хьана. 1944-йисуз 1-классдиз феий гадади, къастунал клеви яз, чирвилер къачуна ва 1954-йисуз ам Даггоспединститутдин тарихдинни филологиядин факультетдик экечна. Зегъметдин рехъ ада 1959-йисуз Билбил-Къазмайрал башламишна. Жегил пешекарди школада кваллахай са югъни гьакл ракурнач, ада тарс тухунин карда гьар са кваллах, аялрихъ галаз рафтарвилер ахтармишна. Гьахъверди муаллимди Тагъирхуьрун-Къазмайрин, Кркарин школайрани кваллахна. Адан алакьунрикай муаллимрин чирвилерин дережа хкаждай Дагъустандин институтдиз хабар хьана, ам лезги члалан рекъай методиствиле къабулна. Са йисалай ам и институтдин кабинетдин заведующийвиле тайинарзава. Гуьгъуьнлай Тахо-Годидин тварунихъ галай Педагогикадин НИИ-да

ан школада лезги члал чирунин методика" ва масабур. Школада лезги члалан тарсар гунин методикадин рекъай Гь.Рамалданов бажарагълу пешекар тир. Ам "ДАССР-дин просвещенидин отличник" тварциз, "За трудовое отличие" медалдиз лайихлу хьана.

2001-йисуз алим-муаллим рагъметдиз фена. Амма ада тунвай ирс екеди я, муаллимри адакай яргьалди менфят къачуда. Муьгъверганвийри чпин машгур хуьрунвийрал гьахълудаказ дамахзава. Школада абуруз талукъ стендар тукьлуьрнава. Жегил несилдиз абуруз хьсан чешне я. 2004-йисуз Муьгъверганрин школадиз Рамалданов Гьахъверди муаллимдин твар гана.

Мярекат ачухунин сифте гаф школадин директор рахана. Ада кватл хьанвай хуьрунвийяр, аялар, Гьахъверди муаллимдин рухваряни хтулар тебрикна, школадин муаллимрин

пол дегишарзавай, ширер язвай и дарамат муьгъверганвийри хьсан гьалда аваз хуьзва. 1976-йисуз ам юкьван чирвилерин школадиз элкьуьрна. Алай вахтунда 138 аялдиз тежрибалу 39 муаллимди чирвилер гузва. Ам районда тарифлубурун жергеда ава.

И школада клелай са жерге ксарикай машгур пешекарар хьанва: филологиядин илимрин доктор, академик А. Гуьлмегъамедов, технический илимрин доктор, ДГТУ-да декан А. Ибрагъимов, физикадинни математикадин илимрин доктор С. Садииков, РД-дин транспортдин ва алакьадин министр, Министрин Советдин председателдин заместитель хьайи А.Акимов, РД-дин лайихлу юрист, Каспийск шегъердин прокурор хьайи М.Магъамедов, РФ-дин лайихлу муаллим Н.Набиев, МГУ-дин профессор, филологиядин илимрин доктор М.Мегъамед-эминов ва масабур.

Дагълух хуьрерин мектебрин месэляяр

Ш.ШИХМУРАДОВ
Э.ШЕРИФАЛИЕВ

Малум тирвал, алатай асирдин 60-йисара Н.С.Хрущеван "Гележег авачир дагълух хуьрер" дуьзендиз куьчаруни члуру сиясатдин نتیжада чи дагълар баябан хьунал, атабубайри, еке зегъметар члуьгуна, эцигай квалер харапайриз элкьуьнал гьана. 90-йисарин "реформайри" лагъайтла, мадни еке зиянар гана: колхозар, совхозар чукурна, инсан зегъметдивай къакьудна, кваллахдай чкаяр амачиз амуькай бейкар жегилар шегъерриз, маса регионриз ахмиш хьана. Исъята дагълух гзаф хуьрера хейлин квалер, кас амачиз, гьакл ичизва. Идахъ галаз алакьалу яз, мектебрин, муаллимрин хци месэляяр арадал атанва. Абурукай чна, и мукьвара гуьрушмиш хьайила, Ахцегъ райондин образованидин управленидин начальник Гьажиев Алмас Акимовичахъни адан заместитель Алиметова Аида Ягъевнадихъ галаз суьгьбетна.

Абуру лагъайвал, алай вахтунда районда аялрин бахчярни кваз образованидин 33 идара ава. 20 школадикай 14 юкьванбур, 6 тамам тушир юкьванбур я. Погранкьушунрин частуна сифтегъан школа ава. Кьуд типовой дараматар я - кьвед райцентрада, сад Кьакла, сад Хуьруьга. 3089 аялдиз 1110 муаллимди тарсар, тербия гузва. Абуруз мажбар гун энгеларзава.

- Кьейдна кланда хьи, - суьгьбетзава Алмас Акимовича, - ЕГЭ-дай (урус члалайни математикадай) делилар хьсанбур хьана. Им, гьелбетда, муаллимрин коллективрин намуслу зегъметдин, кваллахда жавабдарвал хкаж хьунин نتیжа я. Чи гзаф выпускникар Россиядин твар-ван авай вузриз гьахъзава. ИкI, месела, шазни цин кьве жегил МГУ-дин юридический факультетдик, гзафбур мединститутрик, военный училищайрик экечна.

Тафаватлу жезвай муаллимрин жергедай яз, Россиядин Федерациядин умуми образованидин гуьрметлу работник тир Ахцегърин 1-СОШ-дин муаллимар Мустагъов Шарафудин Шагъабудиновичан, Шерифалиева Маина Мегъамедовнадин, 2 СОШ-дин математикадин муаллим Алижанов Назим Мустафаевичан, Кьакларин мектебдин муаллим Алиметов Мейлан Набиевичан, РФ-дин умуми образованидин гуьрметлу, РД-дин школайрин лайихлу работник, илимрин кандидат, Хуьруьгрин юкьван школадин тарихдин муаллим Агъмедов Мамед Тажибовичан ва гзаф масабурун тварар къаз жада.

Цийи дараматрикай рахайтла, цин Кьакла 50 чка авай аялрин бахча ачухна. Луткуна цийи школа эци-

гун планрик ква, герек тир документар гьазурзава.

Малум тирвал, хуьрерин агъалияр шегъерриз куьч хьунин анрин мектебра аялрин къадар гзаф, хуьрерин школайра лагъайтла, кьвердавай тлимил хьунал, бязи чкайра абур гьатта агалуналди гьизва. Ахцегъ районда гьикI я гьалар, мадни гьихьтин четин месэляяр расалмиш жезва лагъана хабар кьурла, образованидин управленидин кьиле авайбуру икI жаваб гана:

- Материально-технический база зайифилин, учебникарди таъминарунин (иллаки 6-классдилай виниз классар патал), аялрин къадар йисалай-суз тлимил хьунин месэляяр авазва. ИкI, месела, цин Кьутунхъарин мектебда са аялни амач, ам агалдайвал я. Мичегърин хуьре школа шаз клеv хьуьвуна.

Докъузпара райондин Филерин юкьван школада алатай асирдин 50 лагъай йисара ана интернат кардик квай. Аялар къаткидай чкайралди таъминарनावай, а дагъдин кьилел таза фу чрадай пекарняди кваллахзавай, йикъа пудра чими тлуьнар гузвай. Интернат кардик квайвилей, яргьал хуьрерай (Хуьрелдилай, Чахчалай, Кучундилай, Гуьгъвандилай, Штулай, Клуьтлай, Киридай, Ахнигай, Кьуьчхуьрай, Бахцугъай, Гарагълай ва масанрайни) кьез, гзаф жегил-жаванриз ана юкьван образование къачудай мумкинвал хьана. Кье чи дагълух гзаф хуьрерин мектебра 3-5-10 аял я амайди. Анра клелунин тукьлвей база тешкилиз тежезвай алай девирдин шартара гьа чи вахтара хьтин школярин интернатар арадал кхайтла, хьсан тушни? - хабар кьуна чна.

- Школа-интернатар чи районда авач. Хьанайтла, гьелбетда, хьсан тир. Мукьуь патахъай, и ва я маса хуьре пуд аял амаз хьайитлани, гьа чкадал тарсар гун ужуз акъваззава.

- Акьалтзавай несилар тербияламушунин, абуруз дуьзгуьн чирвилер гунин важиблу карда, ужузбагъа лугъуз, алцумунар авун, серфдай финансин такъатар гьайиф атун дуьз туш.

Зул алуькнава, кьведай йис патал "Лезги газет" кхьиз башламишдай вахт я. Газетдин чинрай кьез гьихьтин темайрай макъалаяр гзаф акунайтла, кландай лагъай суал гайила, Алмас Акимовича икI лагъана:

- Чи милли газет чна гьар йисуз кхьизвайди я, цини кхьизда. Адан чинрай чаз образованидикай, хьсан тежрибадикай, илимдикай, хуьруьн майишатдин, экономикадин, чи хуьрерин месэляйрикай, халкьдин яшайишдикай, хьсан адетрикай (ва икI мад) кхьенвай материалар гзаф клелиз кландай.

Редакция гележегда и ва маса месэляйризни гзаф фикир гуз чалишмиш жада.

Як гьялдай кархана эцигзава

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

Малдарвал чи районда хурун майишатдин асул хилерикай сад я. Гьар йисуз ина ири ва куьлуь карч алай гьайванрин 3 агьзур тонндилай артух як (квачин кьилел аламаз алцумайла) гьасилзава. Амма яргьал йисаралди гьялиз тежесвай четин месэла ава: малдарарни хипехъанар чпи гьасилай суьрсет маса гунин жигьетдай клевера гьатзава. И карди жемьтдин хусиятда авай ва КФХ-рани СПК-ра хуьзвай гьайванрин кьадар тимиьл хьунал гьизва.

салахана эцигзава. Алай вахтунда цехдин эцигунар йигин еришралди кьиле физва, йисан эхирдалди ам кардик кутада. Фикирдиз кьачунвайвал, ада суткада 10 кьарамал ва 30 куьлуь карч алай гьайван мусурман кьайдада туклуна, як гьялун лазим я. Мурклада авай кьурнавай як, ичалатар ва яклуь суьрсет (полуфабрикатар) алишвершидин сетрай маса гуда.

мет саки 40 миллион манатдиз барабар я. И такьатар асул производстводин объектар, гьакл куьмекчи дараматар ва имаратар эцигун, производство патал герек кьведай холодильный ва алай аямдин маса тадаракар гьана дуьзмишун патал харжда. Кьвалахдин 12 чка жедай цехди неинки Ахцегь, гьакл кьуншидал алай Рутул ва Докьузпара районрин агьалийризни як маса гудай мумкинвал яратмишда.

Карханадин сметадин кьиб-

Хуьрун майишатдин хиле кьвалахдин чкаяр яратмишун ва гьайванрин сан артухарун патал эхиримжи вахтунда Ахцегь райондин руководстводи инвесторар желбзава. Ик, машгьур карчи Жигерхан Сулейманова вичин хуси такьатралди "Самур" твар алай жегьилрин комплексдин патав гьайванар туклвадай ва абурун як гьялдай цех-

Кар алай проектар - уьмуьрдиз Мад са майишат

Дашдемир ШЕРИФАЛИЕВ

Эхиримжи вахтара кар алай "АПК вилик тухун" милли проектин сергьятра аваз, теплицайриз кьетлен фикир гузва, вучиз лагьайтла ихьтин майишатар менфятлу я ва улкведа кьилиз

акьудзавай кьецепатан улквейрай гьизвай суьрсет ватанда гьасилзавайдалди эвезунин программидини и кар истемиззава.

Ик, "ЮГАГРО" СПК-дин тепличный майишатдилай гьейри (адан майданри 1000 квадратдин метр тешкилзава, руководитель Н.Мирзоев я), гила "Самур" твар

алай жегьилрин чьехи комплексдин кьвалав баркаллу карчи Жигерхан Сулейманован куьмекдалди тепличный майишат тешкилнава. Проектдин кьимет 12 миллион манатдилай артух я. Гьелелиг майишатда 8 касди кьвалахзава. Ам гегьеншарунин планарни ава. Гележегда ада кьвалахдин 15-дав агакьна чкаяр яратмишдай ва кьакьан дагьларин шартлара йисан вири вахтунда экологиядин жигьетдай михьи салан майваяр битмишардай мумкинвал гуда.

Алай вахтунда 1500 кв. метрдин майданра, Италиядин тадаракар ва хуьрун майишатдин кьенкьечехи технологияр ишлемишуналди, кьакьан бегьерлувал авай "циги" сортунин помидорар битмишарзава. Сифте бегьерноярдин вацра вахчун планламишнава. Агалкьунар хьурай!

Михьи риклени ачух гьилер

Хазран КЬАСУМОВ

Федеральный "Кавказ" шегьредилай Эминхуьруз физвай 1500 метр рехъ капиталнидаказ ремонт тавуна саки 30 йис тир. Нетижда рекеь канвай кьир гзаф чкайрилай ханвай, инлай-анлай фураар, лекьвер акьатнавай. И кар фикирда кьуна, хуьрун администрациядин кьил Бейдулагь Кьарибовахъ анаг ремонт хьийидай фикир авай.

- И кар патал чна кьир цуьрурдай махсус пични гьазурна, герек маса кьайгуьярни акьазвай, - лугьузва Б.Кьарибова. - Амма нетижда масад хьана: рехъ лап члуру гьалда авайди рагьметдиз фенвай вичин дах Муслим Асаханов фаракьат ийиз Махачкьаладай хуьруз хтанвай карчи Шагьпаз акуна. Мергьаметлувилин кьвалахралди фадлай гзафбуруз чизвай мерд, гьил ачух, рикл михьи кас

Ремонт хьувунвай рекьин акунар

тир Шагьпаз Асаханова и рехъ тукьлуьр хьувун вичин хивез кьачуна.

Лагьана кьанда, са куьруь вахтунда Ш.Асаханова неинки шегьредилай хуьруз гьахьзамазди пуд куьче чара жезвай кчадал лезгийрин рикл алай шаир Етим Эминаз эцигнавай памятникдал кьван рехъ тукьлуьр хьувуна, гьакл хуьре са шумуд куьчеда акьатнавай фураар,

лекьвер кьайдадиз хкана. Санлай и кьвалахриз саки 130 агьзур манат пул акьатна. Гила и рекьйяй физ-хуьквезвай инсанри Шагьпаз чухсагьул лугьузва, Муслим Асаханова рагьметар гьизва.

Ихьтин баркаллу кардай Шагьпаз Асаханова "Сулейман-Стальский район" муниципальный райондин руководстводини чухсагьул лугьузва.

Тал алай месэла Чна гьихьтин продуктар незва?..

Нариман КЬАРИБОВ

За жуван макьалада кьара гьарзавай месэла цийиди туш. Гзаф сеферра виридаз ван жедайвал раижнавайди я. Амма месэла хциди, чакай гьар садаз талукьди, чак кьалабулух кутазвайди хьуниз килигна, адакай мад сеферда генани рахун хьувунин лазимвал ава. Ихьтилат чаз базаррай, тукьвенрай гьар юкьуз маса гузвай ва чна незвай продуктрикай физва.

Эхь, физва чун базарриз, тукьвенриз гзафни-гзаф вядейра, гьелбетда, недай, чаз гьаммиша герек тир шейэр - фу, ниси, нек, як, чьем, емишар, салан майваяр ва ик мад... кьачун патал. Кьачуна хкинни ийизва, незва чна абур. Амма а затлар чна гьар юкьуз яшаммиш хьун патал ишлемишзавайбуьр-еридин жигьетдай гьихьтинбуьр ятла, чаз гзаф дуьшуьшра чизвач, малум туш, я ахтармишни ийизвач, риклелай ракурзава.

Чи ихьтин дугьривили, риклелай алудуни гзаф вахтара, иллаки гатун варцара, чи сагьламвал патал пис нетижаяр арадал гьизва. Зегьерламиш жезва инсанар, иллаки аялар. Вахтунда вилик пад кьаз тахьайтла, гьатта кьиникьин дуьшуьшарни жезва. Им садазни сир туш.

Шегьеррин базаррай маса гузвай хейлин шейэр, продуктар гзаф дуьшуьшра ерисузбуьр, вахт алатнавайбуьр жезва. Кьиметарни агьуз авуддач, дезгедин а пата авай са бязи "аждагьанри", чпи са затлени битмишар тийиз, гьасил тийиз гуз-кьачузвайбуьру. Аквада ваз базарра ва куьчейра гатун кудай ракийник жими хьана дакьунвай афнийрал яд иличиз, абур "таза" хьийизвай базарчи халуяр ва халаяр. Гьакьикьатда ахьтин салан майваяр (бадамжанар ва истивутар), хуьренвай гьана, саларай атана, кьведпуд ва мадни гзаф йикьар алатнавайбуьр жезва.

Са кьейд: яр-емишрин халис иесийрив абур чпив маса гузни тазвач шегьеррин базарра - анрин "гьамшалугь иесийри" фагьир хуьруьнбурун вилик пад кьазва, "ужуз гайитла, за ви дуван аквада" лугьуз, кьурхуярни гузвай дуьшуьшарни ава.

Шейэрин еридикай рахан чун. Дуьз лагьайтла, базарра абур (ери) ахтармишдай идараяр - махсус лабораториярни, ветуправлениярни, Роспотребнадзорарни авайди я. Анжах са бязи чкайра-твар патал. Анрин работникри анализ авун, яни ери ахтармишун патал, базарра маса гузвай продуктрикай "пробаярни" иллаки малдин ва лапагдин жендекрикай чьехи клусарни атлуьза, тухузва "лабораторийриз", амма вучиз ятлани вири затлар лап вини дережадин ери авайбуьр жезва. Гьикл хьи, хейлин дуьшуьшра абур ахтармишзавач. Кьве падни рази жезва.

Ингье фадлай жуваз малум тир ва риклел аламай са мисал. За гьеле Избербаш шегьерда жуван пешедин рекьйяй кьвалахзавай (шегьердин газетда). Агьалийрин патай шикаятар хьайила, за махсус идарайрин векилрихь галаз рейд - ахтармишун тешкилна. Шегьердин базардизни фена. Чун яргьалай к-

лигна. За кьез вуч лугьун, гьуьрметлу кьелзавайди. Лацу халат алай ханум-лаборантка атана базардин як маса гузвай жергедиз, атлуьз вегьена жендекрикай ири тикейр турбадиз. Са арадилай транспортни гваз атана акьатна лабораториядиз (зун мухбир тирди чизвачир ана авайбуьр, шей маса гуз базардиз атанвайди хьиз авай). Са бязибур члалахъ тахьунни мумкин я: гьар паспортдин юкьва пул авай (лабораториядин такса тир кьван). Пул акьудиз, печатни гьалчиз, са гьихьтин ятлани бирбицлар вахкана лабораторантка-ханумди як маса гузвайбуьр. Гьелбетда, а члавуз кьалп лабораторантка вичин жазадивни агакьнай. Лагьана кьанда хьи, ихьтин дуьшуьшар шегьеррин базарра гилани кими туш, мадни артух хьанва. Амма абурал гуьзчи-валдай кас авач. Ава гьа - ийизвач.

Гила рахан чун тукьвенрикай (абур саки вири кьилдин ксаринбуьр я), тукьвенчийрикай, анрай чаз маса гузвай товаррикай, недай-хьвадай шейэрикайни. Са бязи тукьвенрай муьштерийриз, абур алдатмишун анихъ амуькьрай, инанмишвилелди, чиз-чиз, вахт алатнавай, еридиз агьуз продуктар маса гузва. (Кичле тахьун, регьуй тахьун аку садра!)

И барадай лап и мукьвал йикьара таниш са дербентвиди заз ик лагьана: "Зи кьвализ хуьрйяй мугьманвиле чьехи стха атанвай. Нариман дах, ада эрекь, чехир хьвадайди туш. Пиво клан хьана. Жуван машинада акьахна, фена зун шегьердиз, мукьув тукьвен гвачир. Кьачуна хкана за са чьехи баклажка пиво. Цана стхадизни. Кружкада авай пиво хьвана са тимиьл вахтни алат тавунамаз, стхадиз заз мад цан хьийимир, хьвадач лагьана. Адан кефияр акваз-акваз члуь хьанвай. Пиво куьгьнеди тир кьван. Баклажакдин кьвалал алай куьлуь кьинриз килигайла, ам ишлемишна кланзавайдалай саки са йисни зур кьван вахт алатнавай. Гена Аллагьдиз шукур, стхадиз са акьван хасаратвал хьанач, белки, а зегьер (масакла лугьуз жедач), тимиьл хьвайивилляй.

Мад са мисал. Кьве падни рази хьана, са бязи тукьвенриз (продуктар маса гудай) складрай ишлемишдай (недай) вахт тимиьл амай, гьатта амачирни, продуктар - кьенфетар, макаронар, члахар ва маса затлар хкизва. Гузва абур маса тукьвенрин инсафсуз, Аллагь риклел аламачир иесийри ихтибарлу муьштерийриз, гьатта са бязи тукьвенрай кланикай яшар тамам тахьанвайбуьрузни пиво, спирт квай ичкияр гузва.

Алай вахтунда базарра халияр, яр-емиш лап гзаф ава. Маса кьачуз незва инсанри ахтармиш тавунвай халиярни. Нетижда руфунин, ратарин азаррикди духтурханайриз аватзавайбуьрни кими туш.

Са кьадар вахт инлай вилик чи багьри "Лезги газетдиз" гайи интервьюда са духтурди ракдин азарни "жегьил" хьанвайди, яни и инсафсуз азар гила жегьилрикни, аялрикни акатзавайди кьейдна. Эхь, гьакл язани я. Белки, и хталу уьзуьрдин ва маса азаррин себеб, абуроз "куьмек гун" чна ерисуз продуктарни незвайвилляй, чав нез тазвайвилляй ятла лугьуда за. Лугьуда за ваь, гьакьикьатда гьакл я.

Хадижат АБДУЛЛАЕВА,
юридический илимрин кандидат:

“Веси авунин месэлаяр закондалди тестикъарнава”

Алаудин ГЪАМИДОВ

Агъалирин эменни веси авуналди ирс яз тунин месэлайриз талукъ суалар редакциядин почтада мукъвал-мукъвал жезва. Абуруз жавабар жагъурун патал зун юридический илимрин кандидат, чи ватангъли Хадижат Абдулкъадировна-дихъ галаз гуьрушмиш хъана ва адавай газет келзавайбурун тлал алай месэлайриз баянар гун тлалабна.

■ **Хадижат Абдулкъадировна, веси авун вуч лагъай члал я?**

- Веси авун - им рагъметдиз фейидалай гуьгъуьниз жуван эменнидин иесивал ийидай ихтияр низ гузватла, гъадаз талукъ чарар-цларар закондин къайдада тукълурун лагъай члал я.

■ **Весидихъ галаз алакълу месэлаяр гъихътин законралди къайдада тунва?**

- Весидихъ галаз алакълу месэлаяр Россиядин Федерациядин Конституциядин бинедаллаз ирс яз туниз талукъ 35, Гражданвиллин кодексдин 1110-1185-статьярин бинедаллаз къайдадик кутазва.

■ **Яшариз, сагъламвиллин гъалариз килиг тавуна, нивай хъайитлани вичин эменни веси ийиз жедани?**

- Веси ийиз ам тукълуьрзавай вахтунда анжах санлай вичин кыл-кылел алай касдиз ихтияр ава. Мадни и кваллах, арада масад авачиз, гъа касди вичи авун лализ я. Яни веси ийизвай кас сагълам, вичин гъерекатриз вичивай жаваб гуз жезвайди хъун лализ я.

■ **Эменни ирс яз тунин гъихътин жуьреяр ава?**

- Ирс яз тунин кве жуьре ава: сад веси авуналди, муькуьдини - закондалди.

■ **Абур сад-садавай квелди чара жезва?**

- Весийрин арада авай тафават лап важиблуди я. Закондалди ирс рагъметлудан талукъ мукъва-кыллийриз, эгер ада вичи веси тавуназ хъайитла, тазва. Весидалди эменни нивай хъайитлани къачуз жедат.

■ **Акл яз хъайила, веси авуналди ирс яз атуни месэлаяр гъихътин бур я?**

- За мад сеферда тикрарзава. Веси ийизвай касдивай вичин эменни, вичиз кланивал, низ хъайитлани (гъар са ирсдардиз вичин пай) гуз жезва. Гъа са вахтунда адаз ирсиникай са кас, са шумуд кас ва я вири ирсдарар магърум ийидай ихтияр ава. Себебарни къалур тавуна (РФ-дин Гражданвиллин кодексдин 1119-статья).

■ **Акл яз хъайила, яшар бегъем хъанвай 4-5 аял (абур эвлениш хъунилай, тахъунилай аслу тушиз) авай диде-бубадиз вичин мал-девлет са ва я кве аял-диз туна, амайбур, себебарни къалур тавуна, магърум ийиз жедани?**

- Са шакни алачиз. Ам веси ийизвай касдин ихтияр я.

■ **“Вичин” мал-девлет - им вуч лагъай члал я?**

- “Вичин” мал-девлет инсандин хусиятда авай шейэр я. Месела, са касдиз ирс яз (по наследству) квалер, автомашин атанва. Адаз гъакл пишкеш авунин икърардалди мад квалер, автомашин ва я маса шейэрни хъанва. Ихътин касдиз а шейэрин иесивал вичиз кландайвал ийидай (маса гудай, пишкеш ийидай, вичиз клани касдиз веси ийидай ва ик мад) ихтияр ава.

■ **Месела, гуьлуьни папа некагъдик кваз (загсда регистрация авуналди) яшамин жедайла, квалер эцигзава, ав-**

КУЪРУЪ КЪЕЙД.

Вичин ери-бине Къурагъ райондин Клирийрин хур тир Хадижат АБДУЛЛАЕВА Избербаиш шегъерда юрист Абдулкъадиран хизанда дидедиз хъана. Гъа ина 1-нумрадин школа лап хъсан къиметар аваз акъал-тарай руш Дагъустандин В.И.Ленинан тIварунихъ галай госуниверситетдин юридический факультетдик экечIна. 1985-йисуз анаг агалкъуналди къутягъай жегъил пешекар Ставропольский крайдиз рекъе туна. Пуд йисуз Ставрополь шегъердин агъалияр социальный рекъай хурдай управленида юридический отделдин начальниквиле гъакъисагъвилелди зегъмет чIугур дагъви руш ватандиз хтана. Избербаиш шегъерда судьядин куьмекчиле, Даггостехуниверситетдин преподавателвиле, ахна Москвадин юридический академиядин филиалда доцент яз кIвалахна. Алай вахтунда Махачкъаладин инновационный университетда студентриз юриспруденциядай чирвилер гузва. Хва Арсланахъ, свас Эльвирадихъ галаз хтул гада Абдурагъман тербияламишзава...

томашин ва маса шейэр маса къачузва. Ибур нин хсусият я? Абурукай садаз (къилди) и мал-девлет и ва я маса касдиз пишкеш, веси ийидай, маса гудай ихтияр авани?

- Гуьлуьни папа санал яшамин жедайла квалнавай мал-девлет (ам са касди къазанмишнани, тахъайтла санал, я садан пай гзаф я, муькуьдан тIмил лугъун тавуна) умуми, къведан девлетни яз гъисабзава. Адак абурун сад хътин пай ква. Идахъ галаз алакълу яз гуьлуьни папаз гъардаз вичин пай веси яз вичиз кландайгудай ихтияр ава.

■ **Вичин веси дегишарнавайдакай ва я инкар авунвайдакай и ва я маса кас хабардар авуниз ам мажбур яни?**

- Ваъ, мажбур туш (РФ-дин ГК-дин 1119-статья). Ам адан вичин ихтияр я. Ада, клан хъайитла, хабар гуда, тахъайтла - ваъ.

■ **Агъалидиз са шумуд веси ийидай ва я эменни пай-паярдай ихтияр авани?**

- Эхъ, веси ийизвай касдиз вичин мал-девлет санлай ва я пай-паярна са ва я са шумуд веси тукълуьрдай ихтияр ава (РФ-дин ГК-дин 1120-статья).

■ **И месэла са тIмил ачухарнайтла кланзавай.**

- Месела, Алидин хсусиятда квалер, автомашин, дача, чилин участок (ва ик мад) авай. Дача ада вичин дустуниз веси авуна, автомашин - вичин хъиз, квалер - сад хъиз, вичин яшар бегъем тахъанвай кве рушаз. Гъа ик са шумуд веси тукълуьрнавай.

■ **Эгер веси яз тунвай мал-девлет, месела, кве касдиз (ва я са шумудаз) паяр къалур тавуна веси авунваз хъайитла, гъа жедат? Ирсдардиз низ гъихътин пай къевезатла гъакл чир жедат?**

- Ихътин дуьшуьшра ирсдарриз шейэр сад хътин паяра аваз гуда (РФ-дин ГК-дин 1122-статья).

■ **Веси - им чинебан (сир тир) кIвалах яни?**

- Эхъ, са шакни алачиз, законди гъакл хъун лализ яз гъисабзава. Нотариусдиз ва веси тестикъарзавай маса ксариз веси ийизвай кас рагъметдиз фидалди адакай метлебдиз талукъ малуматар гудай, дегишвилерикай ва я инкар авуникай хабардар ийидай ихтияр авач (РФ-дин ГК-дин 1120-статья).

■ **Весида дегишвилер тунин ва я инкар авунин гъавурда гъакл акъуна кланда?**

- Вичин мал-девлет и ва я маса касдиз веси авунвай (месела, нотариусдин куьмекдалди) касдивай са арадила вичи-

чин эменни маса касдиз веси ийиз жезва. Ихътин дуьшуьшда сифтегъан веси вичичелай къуватдай аватзава. Гъакл лагъайтла, эхиримжиди къуватда гъатзава. Я тахъайтла, вичи Алидиз хъурай лагъана веси авур шейэрин са пай ада, са вахт (варз, кве варз, йис...) алатайла, Велидиз веси ийизва, муькуь пай Алидиз тазва. Инални эхиримжи веси виликанбур инкар ийизва. Инани гъавурда къан тийидай месэлаяр амуькуьзавач (РФ-дин ГК-дин 1130-статья).

■ **Веси авунин гъихътин къайдаяр ава? Хуралай, яни шагъидар алаз авур веси гъисаба къазвани?**

- Сивин (яни кхъин тавур) веси, шагъидар алаз авунваз хъайитлани, законди гъисаба къазвач. Вучиз лагъайтла, ам виже къведай кар туш. Ахътин весидихъ юридический къуват авач. Веси кхъинрин къайдада тукълуьрун ва нотариусди тестикъарун лализ я.

■ **Веси яз тукълуьрнавай документ маса ксариз тестикъардай ихтияр авани? Аваз хъайитла, абур вужар я?**

- Эхъ. Маса ксариз веси тестикъардай ихтияр агъадихъ галай дуьшуьшра ава.

Уьмуьрда ахътин гъалар арадал къведа хъи, патарив нотариус жедат. Гъаниз килигна Россиядин Федерациядин Гражданский Кодексдин 1129-статьядин бинедаллаз бязи дуьшуьшра весияр тестикъаруни везифаяр къилдин дуьшуьшра къуллугърал алай маса ксарин хиве тунва.

1. Больницайра, госпиталра ва маса стационарный идарайра, яшлугурун, инвалидин квалера къатканвайбуру ийизвай весияр гъа идарайрин къилин духтурри ва я сагъламаруни рекъай къилин духтуррин заместителри, директорри, начальникири тестикъарзава.

2. Яргъалди гуьлелер гимийра авай агъалирин весияр гъабурун капитанри, экспедицийра авайбурун весияр гъа экспедицийрин начальникири, нотариус авачир военный частара авайбурун весияр и частарин командирри, азадвилерикай магърум авунвайбурун весияр абур авай идарайрин начальникири тестикъарзава.

Герек тир шартIарикай сад, винидихъ лагъанвай кIвалахар ийидайла, анал чарасуз шагъид жен ва ада веси ийизвайдахъ галаз санал герек документрал къулар чIугван. Веси тестикъарзавай касди, мумкинвал хъанмазди, веси ам ийизвай кас яшамин жезвай чкадин нотариусдиз рекъе тун герек я.

(КъатIама)

Силисдин чешмейрай хабарар

“Свас” чуьнуьхдайла къуна

Махачкъаладин 29 йиса авай агъалидилай Дагъустандин силисдин комитетди гуя “мехъерар авун патал” руш чуьнуьхунай уголовный дело къарагъарнава.

Силисдин управленида лугъузвайвал, а касдал “яракъ ишлемишуналди инсан чуьнуьхунай” (РФ-дин УК-дин 126-статья) шак физва.

Силисдин хабаррай малум жезвайвал, шак физвайда 3-октябрдиз Махачкъалада 22 йиса авай са руш, травматический яракъдалди кичерар гуналди чуьнуьхна, вичин автомашинда акъадарна. И арада рушаз вичин бубадиз хабар гудай (телефондай) мумкинвал хъана.

Гъа йикъан нянихъ “Джемикентский” КПП-дал (контрольно-пропускной пункт) алай ГИБДД-дин дежурныйриз гъаз катзавай руш авай автомашин постуниз мукъва жезвайдакай хабар атана. Полицейскийяр акурла, шак физвайдаз руш авай машин элкьвена масанихъ гъализ клан хъана. Амма алакъланч, шак физвайди полицейскийри къуна, руш азад хъувуна. Алай вахтунда силисдин гъерекатар тухуниз талукъ яз уголовный делодай ахтармишунар давам жезва.

3 йисени зур кар гана

Къизляр райондин судди наркотикралди алвер авунай, яракъар ва боеприпасар законсуздаказ хуьнай Первокизлярский хурърай тир Мегъамед Багаеваз 3,5 йис кар гана. Идан гъакъиндай къайдаяр хурдай органри “Дагъустан” РИА-диз хабар гана.

Багаев РФ-дин УК-дин пуд статьядай тахсирлу авунва ва умуми режимдин колониядиз рекъе твадай приговор акъудна. Идалайни гъейри судди тахсиркарвал субутарай шейэр (марихуана, маса наркотикар авай 6 конверт...) терг авуниз талукъ къарарни акъудна.

Калашникован автомат ва боеприпасар РФ-дин МВД-дин ЛРС-диз (лицензионно-разрешительная система) вахкун къарардиз къачуна.

Наркотикар себеб яз

Арасмек Аджаматовни Шамил Мухатов, наркотикар себеб яз, Махачкъала шегъердин Ленинский райондин суддин вилик акъвазна. Абур наркотикар квай такъатар маса гунал машгъл хъунай тахсирлу авуна.

Суддин заседанидал малум хъайивал, Мухатова вичи жагъурай 37,1 грамм гашиш маса гун патал Аджаматовав вуганвай. Аджаматов, наркотик вичин танишдиз маса гудайла, къуна.

Идалайни гъейри, къайдаяр хурдай органрин къуллугъчийриз Мухатован кIвалаяй 1011,5 грамм гашиш авай пакет жагъана.

Судди тахсирлу ийизвайбуруз гъардаз 11 йис (кIеви режимдин колонияда ацукъдай) кар гана.

Суддин вилик жаваб гуда

“РД-дин УФС-дин (управление федеральной миграционной службы) Буйнакск шегъердин отделенидин виликан къилин пешекар К. рижвет къачунай суддин вилик акъвазда”, хабар гузва “Дагъустан” РИА-ди.

К.-ди алай йисан эхирра автомойка кирида къунвай са касдивай 15000 манат рижвет къачуна. И “хатурдай” ада инал чинебадаказ кIвалахзавай Азербайжандин агъалидиз ададай протокол кхъидач лагъана гаф гана. Рижвет гудалди ам къайдаяр хурдай органриз арза гъаз фена. Нефс къати хъанвайда “Лада Приора” автомашиндин къене рижвет къачудайла, ам РД-дин УФСБ-дин къуллугъчийри къуна.

Силисди бес къадар делилар кIвалта, къиле тухвай уголовный дело суддиз рекъе тунва.

ГАЗЕТ - КІЕЛЗАВАЙДИ - ГАЗЕТ

Районрин больницайра

Хъсанвилехъ дегишвилер

Абдулашим РАМАЗАНОВ,
РД-дин лайнхлу муаллим,
РФ-дин умуми образовани-
дин гуьрметлу работник,
зегьметдин ветеран

Дуьньядин винел инсандиз сифте нубатда кланзавайди сагвал я. Сагвал - им виридалайни члехи, багъа девлет тирди виридаз ашкара я. Сагвал авачирла, ваз са затлунини дад гудач.

Вучда къван... Гъамиша сад хъиз жедач. Гъикъван чна чун хуьз алахъайтлани, валай аслу тушиз, жуьреба-жуьре тлалри чеб алай чка къалурда.

И мукъвара зунни, кефиря садлагъана члур хъана, райондин больницадиз аватна.

"Лезги газетдин" штатдик квачир корреспондент яз, са шумуд йис идалай виликни за больницадин агалкунрикай, кимвилерикай члехи макъала хъенай. Кіелзавайбуруни ам хъсандиз къабулнай, чпин фикрарни хълагънай.

Адалат, берекат авай хизан, квал варцин къецепата амаз чир жедач лугъудайвал, эхиримжи вахтунда больницада хъсанвилехъ хейлин дегишвилер хъанвайди аквазва. Къилин варарилай сифте кам вегъенмазни, гъаятра авай михивал, къайда, гъар са затлуниз вичин тайин чка, эстетикадин къайдаяр, лишанар хвена туклуьрнавайла, тлазвайдан гуьгъуьлар

ачух жезва, ада вичиз хъсан жедайдак умуд кутазва.

Больница тлебиатдин гуьзел чкайрикай санал ала. Ам Чирагъ вацлун чапла пата, дуьзен майдандал экія хъанва. Къуд патахъай къацу хъанвай тамари гила яваш-яваш зулун хъипи, туракъ рангарини чеб алай чка къалурзавайла, и гуьзелвилехъ сангъисаб жезвач.

Тлебиатдин гуьзелвилени больницадин гъаятра авай гуьрчегвили, багъда авай, кирежар яна, члагана акъвазнавай беъгер гъизвай тарари, цуьквери, веъкер-къалари сада-садаз къуват гузва, тлазвайбурун риклерик шадвал кутазва, идарадихъ халис, кар алахъдай руководитель авайди чир жезва. Больницадин вири дараматра, отделенийра, поликлиникада, палатайра авай къайдайрай къилин духтур Анзор Рамазанован ва сагъламвиллин къаравулда акъвазнавай, галат тавуна зегьмет члугъазвай, чпин буржи намусдалди къилиз акъудзавай члехи коллективдин зегьметдин ери аквазва. Жуьреба-жуьре анализар, УЗИ-яр ийиз шегъерриз финин лазимвал амуькзавач, чкадал жезва, нетижарни писбур туш. Чун терапевтический отделенида ава. Заведующий Надир Эфендиевич Керимов я. Ада 1985-йисалай инихъ хайи райондин больницада кваллахзава. 31 йисан къене адан чирвилери, ширин меци вишералди районгълийриз сагвал багъиш хъийизва.

Вирт квалтзавай члижер атирлу цуькверал алчуд жедайди хъиз, пакамлай няналди духтурдин патавай инсанар кими жедач, нарази яз садни хъфизвач. Гъавилияй, больницадин гъаятра, юкъни-юкъвал, гуьрчегдиз туклуьрнавай "Гуьрметдин доскадилай" Надир духтурдин хъуьрез акъвазнавай къамат - аквазва. Са гъуналди, Надир Эфендиевичиз ва адан командадиз галатун чидач. Лап хъсандиз кваллахзавай са шумуд сестрадин тварар яхъ лагъайла, хъуьрез-хъуьрез, Надир духтурди "Къез и йикъара абуру кваллахзавай теъгер акуначи, лагъана, жаваб гана. Абурулай шикаятар авур дуьшуьшар хъанач. Вирида С.Жабраиловадин, Э.Алиевадин, З.Рамазановадин, Х.Гъажимурадовадин, С.Демировадин тарифар ийиз жедач. Духтурдин гафар палатайра къатканвай А.Гъажалиева (Хив), С.Ширинова (Архит), С.Жафарова (Хив), С.Гъасанова (Чувек), А.Рамазанова (Цнал), Навруз халуди (Хорез), Ч.Давудовади ва масабуруни тести-къарна, абурун тварцихъ разивилин келимаяр лагъана.

Зун "Лезги газетдин" штатдик квачир корреспондент тирди чир хъайила, абуру вирида заз къилин духтур Анзор Рамазанован командадиз ва Н.Эфендиевичиз багъри газетрин ("Лезги газет", "Экуь гъед") чинрилай сагърай лугъун тлалабна.

Баркаллу кар

Хъвадай цикай дарвал амуькдач

Эдуард ГЪАЖИБЕГОВ

Инсандин уьмуьрда цихъ авай метлеб лап важиблуди я. Лугъудайвал, гъина яд аватла, гъана уьмуьрни ава.

Докъузпара райондин центр тир Усугъчай хуьруьз фадлай гъанвай хъвадай цин линия кваллахдик къайтлани, агъалияр тамамдаказ целди таъмин тушир. Мукъвара иниз хъвадай цин цийи линия гъана, гъамга хътин целди тамамвилелди таъминарна. Хъвадай яд гъунин проект райондин къил Керимхан Абасован

туникди, шак алачиз, хуьре цикай дарвал амуькдач.

Хуьруьн къилин гафаралди, сифтедай Текийрин хуьруьн мулкара авай чешмедилай къачудай фикир авай, амма анин агъалийрин наразивилер себеб яз, гъатта яд булвилелди авайтлани, а чавуз кар давамардай фикир къулхъ туна. Гила Миграгърин хуьруьн кланивай, кламун къерехдин патарив гвай хайра авай Марвар булахдилай бине къачудай фикирдал атана.

Усугъчайдин вини къиле цин члехи гъамбархана кардик кутунва. Яргъивилел 30 метр алай, фирягъ-

къумекдалдини теклифдалди августдин вацра гъиле къуна. Ингъе и мукъвара агъалийрин гъаятра авай кранриз булдалди яд атана.

29-сентябрдиз "Эренлардин сес" газетдин, райондин телевиденидин къуллугъчияр яд гъунин кваллахар къиле физвай чкадал фена. Анал райондин ЖКХ-дин начальник Алимегъамед Парванаев, Усугъчай хуьруьн администрациядин къил Фаргъад Мисриханов къиле аваз са жегре ксар кваллахдик къай. Малум хъайивал, 3,5 километрдин мензилда 1 метрдин деринвал ва гъакъван гъаркъуьвал аваз эгъуьннавай хандакриз турбаяр вегъена, яд ягъунин кар тамамарзавай.

Лугъун лазим я, район тешкил хъувурдалай къулхъ и хуьре хъвадай цин месэла тамамвилелди гъализ хъанвачир. Ф.Мисриханова къейдзавайвал, Буйнакс шегъердай лазим диаметрдин махсус турбаяр гъана. Ингъе къве вацран къене кваллах къилиз акъуднава.

2008-йисуз хъвадай цин месэла хуьре мадни хцидаказ акъвазнай. А чаван кризисни себеб яз, и месэладак лугъ гъиз жезвачир. Икъван чавалди авай цин линияда яд тлимил яз, хуьр таъминариз жезвачир. Гила къвед лагъай линия кукъ-

вал 5,5 ва къакъанвал 2,5 метр тир цин гъамбарханада 412 куб яд гъакъзава. Ам Марвар чешмедилай цийиз гъанвай линиядай къезвай ци 8 сятдин вахтунда ацурзава. И кардини субутзава хъи, чешмеда бес къадарда яд ава.

Алай вахтунда райцентрада 2000 кас яшамиз жезва. Ина вилик чилин участокарни къай 320 майишат ава. Целди тамамдаказ таъмин хъанвай жемятди шадвалзава. Къейд тавуна жедач, и кваллахар къилиз акъудунин карда райондин ЖКХ-дин тешкилатдин къиле акъвазнавай А.Парванаеван, ОКС-дин отделдин къиле авай А.Къарибован зегьметни алахъунар гзаф я.

ЖКХ-дин начальник А.Парванаева ихтилалзавайвал, яд гъунин кваллахдал 4 трактор - къве ЭС, бульдозер, ковш, 12 рабочий желбна. Санлай устадарни кваз проектдин винел 20-лайни гзаф ксари датлана кваллахна. Нетижда макъсаддив агалкунралди агакъна. Четин бязи участока эгъуьннавай хандакда 1 километрдинни 750 метрдин мензилда 76 мм-дин диаметрдин ракъун турбаяр тунва.

Яд ягъай пакадин юкъуз "ЭС" газетдин мухбирри хуьруьн са шумуд агъалидивай хъвадай цин патахъай хабарар къурла, и жуьреда гъамга хътин михи целди таъминарунай вирида и баркаллу кар тамамарайбуруз сагърай лугъузвай.

Хуьруьн агъалийривай тлалазавайди яд герек авачиз рекъериз, хуьлериз ахъай тавун, ам анжах лазим тир вахтунда ишлемешун я.

Хуьруьн къили цин месэла гъалунай жемятдин, къилди вичин патай райондин къил Керимхан Абасоваз чухсагъул лугъузава.

Аптека мубаракрай, Шагъсенем!

Ш.Мегъамедова кваллахдихъ

Райсудин НАБИЕВ

Уьмуьрдин тежрибадай аквазайвал, гележегдин пешедикай хейлин аялри гъеле школада амаз фикирда. МЕГЪАМЕДОВА Шагъсенемни гъа ихтинбурукай сад я. Адаз духтурвиллин пеше лап гъа гъевчи классра клелдай члавалай бегенмиш тир. Ада вичин уьмуьрни гъа и пешедихъ галаз алакъалу авуна. И карни Шагъсенемаз районда ва адалай къецепатани машгъур яз хъайи Жабраил духтурди кланарнай.

Юкъван школа акъалтларай 1985-йисуз Шагъсенем медуцилицедик экечлун патал Махачкъаладиз фена, амма, члехи конкурс себеб яз, ам акатнач. 1986-йисуз, лап хъсандиз гъазурвал

акуна, имтигъанар гайи рушакай медуцилицедин студентка хъана. Муаллимрин лекцийрилай гъейри алава литературани клелиз, ада вичиз дерин чирвилер къачуна.

Студентвиллин йисар акуна-такуна акъатна. 1988-йисуз медуцилице агалкунралди акъалтларай жегил пешекар Дербентдин центральный больницадиз кваллахал рекъе туна. Ина ада больницадин аптекада дарманар гъазуриз ва абурун, энгел тавуна, духтуррал агакъариз хъана. Къве йисуз ина кваллахайдалай гуьгъуьниз Шагъсенема, Къасумхуьрел хтана, центрадал алай аптекада провизор-аналитик яз зегьмет члугуна. Ина ада саки вад йисуз, гуьгъуьнлай Цийи хуьре Тагъиран аптекада 10 йисуз баркалла алаз кваллахна. И девир-

да адан чирвилерни, тежрибани артух хъана. Гъа са вахтунда Шагъсенеман рикле вичин хуси аптека ачухунин мурадни авай. И кар ада къилизни акъудна.

Сифтедай адан аптека са къулайсуз дар чкада авай, гуьгъуьнлай гегъенш са кутугай дарамат жагъурна, анаг ремонт авуна, лазим тир мебель, дарманар хкана, чпин чкайрал эцигна, аптека кутугай клалубдиз гъана.

И мукъвара аптека ишлемешиз вахкана. Ам ачухдай мярекатда райондин администрациядин, пожарный, налогрин, медицинадин идарайрин къуллугъчийри ва маса жавабдар ксари иштиракна. Аптекада михи ва экуь я. Иниз дарманар къачуз къезвайбурун къадарни артух жезва. Инай масанрай гъат тийизвай кыт дарманарни жагъида.

Шагъсенемаз вири дарманрин тварар, абуру гъинал гим алатла, хуралай чидач. Лугъун лазим я хъи, и хизанда медроботникар мадни ава. Шагъсенеман члехи вах Наида хирургиядин сестра яз Волгоград шегъерда яшамиз жезва. Члехи руш Румина фельдшер я, хва Къазанфара чкадин аптекадин фармацевт яз кваллахзава, гъевчи руш Назилди Санкт-Петербургда фармацевтикадин рекъайи клелзава.

Абуру халкъдиз сагъвални шадвал багъишзава.

Диндин хабарар Тербия - обществада

Гъзурайди -
Мегъамед ИБРАГЪИМОВ

Алай вацран эвел кылера Дагъустандин гуманитарно-педагогический колледждин актовый залда РД-дин муфтийдин заместитель Агъмад гъажи КЪАХАЕВАН регъбервилек кваз республикадин диндин векилрин геъенш собрание кыле фена. Адан къвалахда шегъеррин ва районрин имамри, РД-дин территориальный округра муфтийдин векилри, Дагъустандин муфтиятдин отделрин руководителри, журналистри иштиракна.

Мярекатдин сергъятра аваз алай аямдин обществада руьгъдин, ахлакъдин ва ватанперсвиллин тербияди къугъвазвай роль, адан кылин макъсадар веревирдна.

Идалай гъейри, жуьреба-жуьре районрин ва шегъеррин имамри (Гъасан гъажи Мегъамедова, Каримулла гъажи Хидирбегова, Мугъаммадшамил гъажи Мирзаева, Къурбан гъажи Рамазанова ва масабуру) чпи имамвал ийизвай чкайра авай гъала-рикой, жегъилар рекъелай алат тавун патал кыле тухузвай къа-

лахрикой, терроризмдиз, экстремизмдиз акси яз къабулзавай серенжемрикой суьгъбетна. Диндин деятелрикой гъафбуру республикада гъалар пайгардиной хкат тавун патал акъалтзавай несилрихъ галаз мектебра, вузра, жегъилрин тешкилатра мукъвал-мукъвал гуьруьшар тешкилун чарасуз тирди къейдна.

Исламдин медцентр ачухда

6-октябрдиз Махачкъалада Сайидмугъаммад гъажи Абубакарован тлуварунихъ галай фондунин дараматда Исламдин медицинадин центрадин учредителрин собрание тешкилнавай. "Ислам даг" сайтди хабар гузвайвал, цийи центрадин учредител РД-дин муфтият я.

РД-дин муфтиятди хабар гузвайвал, и центрада мергъяматлувилин поликлиника ачухдай ниятар ава. Азарлуяр ина Къуръандин, Мугъаммад пайгъамбардин ﷺ, Исламдин медицинадал бинеламиш хъана сагъар хъийида. Дагъустанда и рекъый дерин чирвилер авай ва махсус образование къачунвай пешекарарни ава.

Ихътин центр арадал гъунин кылин себеб ам я хъи, республикада Исламдин медицинадал бинеламиш хъана чпин сагъламвал мягъкемар хъийиз къанзавайбурун къадар къвердавай артух жезва. Исламдин медцентрадин руководителвиле виликдай Казбек райондин больницадин кылин духтурдин заместител яз къвалахай Гъасан-апанди Арипов тайнарнава.

Къейд ийин, медицинадин цийи центр Сайидмугъаммад гъажи Абубакарован тлуварунихъ галай фондунин дараматда ачухда.

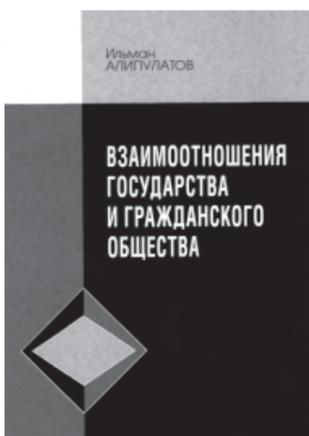
Государство ва общество - алакъяяр

ЦИЙИ КТАБ

ЧИ КОРП.

"Дельта-пресс" издательства республикадин машгъур общественный ва политический деятель, политолог, публицист, РФ-дин МедиаСоюздин Дагъустанда авай отделенидин председатель, ДГУ-дин электронный СМИ-рин кафедрадин заведующий Ильман АЛИПУЛАНОВАН "Государстводин ва гражданвлин обществодин арада авай алакъяяр" твар алай цийи ктаб чапдай акъатнава.

Ктабдин сифте гафуна ДГУ-дин профессор, философиядин илимрин доктор Мустафа Билалова къейдзавайвал, Ильман Алипулатован и ктаб Дагъустанда гражданвлин общество арадал атуниз талуьк месэляяр вичин хейлин йисарин илимдин

къвалахда ахтармишунин ва умумиламишунин нетижа я. Автордин къатунрин, фикиррин, веревирдерин бинеда алай аямдин гражданвлин обществодин теориядин ва тежрибадин месэлярииз ганвай анализ ва жавабар ава. И.Алипулатова гъисабзавайвал, гражданвлин обществоди ва го-

сударстводи сада сад алава авун лазим я. Авторди къейдзавайвал, гражданвлин обществодин ихтибар, куьмек галачиз эхиримжи йисара яшайишдинни экономикадин, общественный ва политикадин хилера арадал атанвай бязи месэляяр гъялиз четин жезва, гъукуматдин властризни и кар - гъакъикъат якъин хъанва. Алай вахтунда вири уьлкведа агъавалзавай кризисдай экъечдай рекъер-хуьлер суракъдайла, государстводин властдиз вичин ва гражданвлин обществодин арада авай алакъяяр хуьзвай демократиядин механизмаяр гужлу авун чарасуз тирди акуна...

Ильман Алипулатован цийи ктабдиной политологивай, журналистривай, аспирантривай, студентривай ва политикадин, гражданвлин обществодин месэляйрал машгъул гъар садавай менфят къачуз жеда.

Дагъустандин культурадин меркез "Баят-гапы" - варар

Нариман КЪАРИБОВ

(Эвел 28, 29, 32, 33, 36, 38, 40-нумрайра)

И тварциз шегъердин тарихдин ктабдин чинрикой сана баянар гузва: "Баят" - туьрк члалан векил тир огъузрин са тайифадиз лугъузва. XIII асирдин тарихчи Рашид ад-Динан гафаради, огъузрин кар алай 24 тайифадин арада вичин къадардал гъалтайла, баятди къвед лагъай чка къазвай.

Дегъзаманайрин чешмейрал бинеламиш хъана, А.Бакиханова (XIX асир) къейдзавайвал, сефевидрин шагъ I Исмаила (1501-1524-йисар) вичиз табий тир чкадин сердер къу-

эмирдалди (1587-1629-йисар) Дербентдиз "...вичин ихтиярда авай общество хуьз балкларал алай 1000 кас галаз Газиан Баят Бузга-оглы" атана ва ада Дербентдин начальник Чирах Султанан патав къуллугъна.

Пачагъдин девирдин делилралди (XIX асирдин эвел), шегъердин киблепатан цлалай анихъ галай паюниз "...гъа и халкъ яшамиш жезвай (вири 20 къвал) "Баятдин хуьр" ("Баятская деревня") лугъузвай.

Гуьгъуьнлай и 20 къвалин агъалияр шегъердин варарин патав гъай майдандал куьчарна (гилан 8-магъал) ва аниз "Баятдин магъле", шегъердин вараризни - "Баят-гапы" тварар гана...

ватлу авун патал Азербайжандин къенепатан областрай Дербентдиз баятрин тайифа куьчарна.

1837-йисан архивра амай делилралди, Дербентдин шегъерэгъли Фаргъад-Бег Алпанбегова шегъердин комендант Васильеван тварунихъ ракъурай са тлалабуна лугъузва хъи, 1601-йисуз шагъ Аббасан

Дербентдин чкадин агъалияр яшамиш тежезвай пата баятрихъ чпин ибадатхана аваз хъана. Анин мисклиндин дараматдин цларин амуькъаяр гъеле XIX-XX виш йисарин эвелдани аквазмай. Гъаниз килигна баятар яшамиш хъайи кварталдин тварни "Баят оджагы" (тюрк. "Очаг баятов") арадал атайди я. Гуьгъуьнлай, вахтар алатайла, "Баят-оджагы" гафар "Баятджагы" гафуниз элкъвена. Гила аниз чкадин агъалийри шегъердин 3-магъал лугъузва. Гуьгъуьнлай баятри Дербентда ислам дин къабулна ва шегъердин общественно-политический уьмуьрдиз еке таъсир авуна.

(КъатI ама)

Москвадай - чи члал ахтармишиз

Райсудин НАБИЕВ

И мукъвара Сулейман-Стальский райондиз уьлкведин меркез Москвадай Россиядин члаларин илимрин Академиядай урус халкъдин къве векил - филологиядин илимрин кандидат Дмитрий Сергеевич ГОНЕНКОВ ва МГУ-дин аспирант Филипп Григорьевич ШУШУРИН атана. Абуру муниципальный райондин кылл, филологиядин илимрин кандидат Нариман АБДУЛМУТАЛИБОВА, адан заместителри ва маса къуллугъчийри гъурметдивди къаршиламишна. Хвашбеш, танишвилер хъайидалай къу-

лагъана. А программадиз куьмек яз райондин кыли мугъманрихъ къилдин ксар галкюрна. Райондин члалан устадри, журналистри мугъманрихъ галаз лезги грамматикадай, фонетикадай, стилистикадай къвалах тухвана, абурун суалриз жавабар гана, инанмишардай дуьз меслятар къалурна. Мугъманри абуру блокнотра, ноутбукра кхъена. И куьмекар гуни карда райондин информацийдин центрадин начальник Ж.Асланова, "Куьредин ярар" культурадин центрадин регъбер А.Агъмедпашаева, шаир С.Саидгъасанова, культурадин отделдин начальник М.Бабаханова, и цларарин авторди ва масабуру активвал

"Куьредин ярар" культурадин центрадин регъбер А.Агъмедпашаева аспирант Ф.Шушуринахъ галаз тарс тухузвайла

лухъ мугъманри чпи лезги члалаз итиж ийизвайдакай, ам дибдай чирунал машгъул тирдакай, и рекъыйна гъаф менфятлу серенжемар тухузвайди чир хъайила атанвайдакай, чпин план-программадиной

къалурна. Чпиз гайи куьмекрилай Дмитрийни Филипп рази яз амуькъна. Абуру гъаки Культурадин дворецда авай музейрихъ, Стлал Сулейманан ктабрихъ галазни таниш хъана.

Милли антология

Нариман КЪАРИБОВ

"Дербентдин алай аямдин шаирар - урус члалалди" твар алаз "Типография-М" издательствода къадин шегъерда алай вахтунда яшамиш жезвай ва яратмишзавай са десте шаиррин эсерин антология чапдай акъатнава. Шаир, филологиядин илимрин кандидат Кичибег МУСАЕВАН умуми редакциядик кваз чапнавай и ктабда шаир

рар тир азербайжанрин - Т.Имамован, Э.Абасован, Ф.Гарикэсан, Р.Къасумовадин, Т.Салегъан, Б.Сеидовадин; лезгийрин - Н.Абдуллаеван, Н.Къарибован, К.Мусаеван, Ф.Оружеван; урусрин - Л.Свирдовичан; татарин - И.Бахшиеван, П.Мишиеван; табасаранрин - Э.Ашурбеговадин, Ш.Керимовадин, Г.Омаровадин ва Р.Рагъманан шаирар гъатнава.

Кватлал чкадин администрацияди чара авур пулдин такъатрихъ акъуднава ва ам шегъердин умуми мектебрин библиотекайрииз, медениятдин идарайрииз пайзава.

“Къисметриз мус сеьгер курай?..”

Нариман ИБРАГЪИМОВ

Вири зун хътинбура хъанайта

Худа-Вердиди хчин мехъериз гъазурвилер аквазвай. Ада вичин мехъерал анжах “Цавар” тӀвар алай дестедин къвалар гъун истемишзавай.

Вучда къван, фена Худа-Верди дестедин къил, ашукъ Къайишбашгьдин патав.

- Чна яда куь мехъер, Худа-Верди дайи, - лагъана гьесведиди Къайишбашгъа, - анжах чи къимет къанни цувад агъзур я.

- Я чан бала, акъван пулар жедайди яни, им лап рагъ алай юкъуз тарашун я хьи?

- Я халу, ваз ви мехъер гурлуди хъана кланзавани?

- Эхь, гьелбетда.

- Вири мугъманриз хуш жедайди?

- Эхь ман.

- Чна акъвас тавуна къвалахзавайди я, гъавилляй къиметни чи устадвиллиз, алахъунриз килигайди я.

Худа-Верди гьикъван алахънатлани, Къайишбашгъа чӀалал гъиз хъанач, ада вад манатдинни жузарнач. Чара хъанач касдиз, теклифна “Цавар” ансамблдииз. Къурмишна мехъерни. Гурлудаказ къилени фена. Къавалчийриз пул гудай вахтни алуькна. Худа-Вердиди Къайишбашгъав пул вугана. Ам гъисабайла ашукъдай гъарай акъатна.

- Я халу, ина авайди къанни вад агъзур я.

- Дуьз я, бубадин, ваз неинки кларнет ягъиз, гъисабизни чизва.

- Акъвазра жуван зарафатар, эциг инал амай цӀуд агъзур, чун меслят хъайивал.

- Гъахъ я вун, устадлу ашукъ, меслят хъанай, амма вуна са кар рикеллай алудна.

- Вучтин кар эхир?!

- Куьн вад кас авани?

- Ава, вуч хъана къван?

- Куьне пуд сеферда, ресторанда истемишзавайди хъиз, хурекар тӀуьна. Гъа и месэладин патлахъай чун меслят хъаначир, бубадин. Куьн къвалахиз атанваибур тир, хъсан тӀуьнар нез ваь. Абуруз санлай къачурла къад агъзур манат акъатна, амма зун регъимлу я, за квевай хурекрин цӀуд агъзур хъуна.

- Агъ, вун вуч итим я ихътин? Садрани гьалтайди туш.

- Эгер вири гъа и зун хътинбура хъанайта, бубадин, куьне тум а саягъда къацӀал эцигдичир.

Рушни хутах

Авайни авачир са руш гъуьлуьз ше-гъердиз тухвана, хъсан хизанрал ацӀал-на лугъуз, Худа-Вердиди рикилвай разивалзавай, шадвалзавай. Эхирни са юкъуз ада езнедал, рушал къил цӀугун къетӀна. Акъахна улакьда, гъатна рекъе.

Хуьруьн партал, къвачел калушар алаз атай дах акурла, рушан бензе элкъвена.

- Я дах, им вуч я ваз, хуьруьн ким, ферма яни, къвачел калушар алаз кьезе?..

Дугъри кас сифтедай рушан гафарин гъавурдани акъунач, ахпа къили ван авурла, ам гъайифдивди вичин рикӀ алай баладиз тамашна.

- Пара сагърай, чан руш, гила зун хъфида. Куьн акуна, куь гъаларни хъсанзава, зун рази я.

- Чан гиран буба, захъ са тӀалабун ава, жувахъ галаз и ви рушни хутах.

- Вучиз эхир? - мягътел хъана Худа-Верди.

- Буба яз вун бегенмиш авачирда, пака, къуллугъдилал алатайла, зунни саймиш хъийидач.

Идарадин адет

Худа-Верди са идарадин регъбервиле тайинарна кьве йис жезвай. Акурбуру лугъузвайвал, ана хъсан къайда, низам авай, вири чпин везифайрив намуслувилелди, гъакъисагъвилелди эгечӀзавай. Ихътин коллективдиз аватунал са отделдин цийи начальник Магъмадони рази ва шад тир. Къуватар, мурадар сад авуна зегъмет цӀугузвай инсанрихъ хъсан агалкъунарни жезвай.

Са йикъан экуьнахъ Магъмадаз чӀехида вичин кабинетдиз теклифда.

- Салам-алекум, Худа-Верди Али-Вердиевич.

- Алейкум-салам, Магъмад, гьикӀ я ви гъалар, отделдин къвалахар?

- Вири хъсан я, Худа-Верди Али-Вердиевич.

- Аферин, аферин, работницир шандакъарзавач хьи?

- Ваь, ваь, чпин кар, везифа чидайбур я.

- Мадни хъсан. Са хабар къаз кланзавай. И ви къуллугъчи Гъамидуллагъ гьинава? Ам заз такваз пуд лагъай югъ я.

- Валлагъ, Худа-Верди Али-Вердиевич, ада вичин кефир я авач лагъана зенг авунай, зани адаз пуд югъ гана.

- Магъмад, якъадаш, чи идарада начагъ жедай, пуд йикъар акадардай ихтир садазани авай туш.

- Бес начагъ хъайила...

- Начагъди больницада жедайди я, къвале ваь. Якъадаш, тахсир види ваь, зиди я, къвалахдал къабулдайла ваз чи кар алай шартӀарикай лугъун тавур.

- ШартӀарин гъавурда тунай эхир зун.

- Амма садакай, са адетдикай лугъуз рикеллай алатнай. Ам, ваз клан хъайитӀа, къилин шартӀни я. Яб акала, якъадаш, зун иниз къуллугъдал атайла, тажуб хъана амукънай. Вири начагъбур я. Гагъ са, гагъ маса работник гереж жезва, жуззава, авач. Гъинава? Начагъ яз къвале ава. Лап хъел атанай заз. Чара-суз серенжем къабулна кланзавай. Та-хъайитӀа, идарадин къвалахар усал жеда, зунни садазни регъбер яз аквадач. Зи къилиз алааматдин фикир атана. Нянихъ за начагъзавай кьве касдизни зенг авуна, адетдин каш-мекъ авурдалай гугъ-уьнлиз лагъана: “Дарих жемир, чун пака вад кас вал къил цӀугуз кьведа. Мадни са кар ава, зи балугърал рикӀ алайди я, кайвани ракура базардиз, къизилдин балугъарни къачурай. Пака нисинихъ чун акъатда”.

Алааматар гъа ина ава ман, якъадаш, пака экуьнахъ начагъзавай кьведни виридалай вилки къвалахдал акъатна. Гъаки хъайила, зенг ая жуван отделдин къуллугъчидиз ва пака чаз вичел къил цӀугуз кьезе кланзавайдай хабар це.

Халудиз эвера

Институтдин кьвед лагъай курсунин студентди химиядай имтигъан вахъузва. Сад лагъай суалдиз жаваб гуз хъанач. Кьвед лагъай суални гъаки фена: “Белки, пуд лагъай суалдиз талуькъ яз заз адавай са вуч ятлани ван жен”, фикирна професорди. Ваь, са дуьзгун гаф акъатнач студент рушай. Эхир муаллимди хабар кьуна:

- Ви бубади гъина къвалахзавайди я?

- Ам заводдин пар ялдай рабочий я, гъуьрметлу профессор.

- Дидедин кеспи вуч я?

- Ам школадин уборчица я.

- Мад вужар ава ваз?

- Халу ава.

- Амни рабочий яни?

- Ваь, профессор, ам бизнесмен я.

- Бизнесмен?

- Эхь, адахъ къвачин къапарин туьквенар ава.

- Лап хъсан, кюлдаш Гъарунова, шаддиз рахана профессор, - ваз чизвай затӀни авач, гъавилляй пака ви имтигъан вахъуз халудиз эвера.

- Халудиз? Я профессор, адаз химиядай ерли хабар авайди туш.

- На вуч лугъузва эхир, къвачин къапарин туьквенар авай халудиз химиядай хабар авач? Ваь, зун клевелай инанмиш я, адаз химия яд хъиз чизва. Вун анжах пака ви халу галаз хъша, ахпа вазни ви зачеткадай адаз химия гьикъван хъсандиз чизвага аквада.

Худа-Вердидин эмир

Цийи йисан шадлухарни, ял язавай йикъарни акъалтӀна, дахдал къил цӀугуз хтай веледарни шегъердиз хъфена. Вад югъни алатнач, виридаз Худа-Вердиди къваллиз, вичин патав хтунин патлахъай зенгер авуна, амма вучиз ятӀла лагъанач. Гадаяр, рушар миьхъиз мягътел хъана. Абуру сада-садаз зенгер авуна, хабарар кьуна, ваь, садазни тайинвал чизвач. “Дахди тадиз хъша лагъанва”. Виридаз гвайди гъа и са гафар тир. Вучиз? Вуч патал? И суалриз жавабар авачир.

Вучда, чара хъанач, хъфена веледар дахдин гъарайдал. Дахни, дидени сагъзавай. Гугъуьларни гумрагъбур тир. Дидеди вижевай хурекарни гъазурнавай. Вири суфрадихъ ацукъайла, Худа-Вердиди тӀуб цавуз хкажна. Им виридавай кӀисун тӀалабзавай лишан тир.

- Балаяр чан, - рахаз эгечӀна Худа-Верди, нубатдалди са-садаз тамашиз, - кьез хъсандиз чизва, алай макъам гьихътин угърашди ятӀла. Вири уьлкве базардиз элкьуьрнава гъа! ДатӀана вини къваче аваз хъана кланзава. ТахъайтӀа, вун я алдатмишда, я вавай къакъудда, сиве амайдини акъудда. Эгер месэларин гъавурда авачиз хъайитӀа, са куьнни месини жедайди туш. Гъавилляй балаяр, гъамиша масадбурулай къвенкӀве гъатна кланда, Гъукуматди акъудзавай законрикаири жуваз хийир хкатдайвал менфятни ххудун лазим я. - Худа-Вердиди чайдиз хупл авуна ва мад виридалай вил аладарна. - Гила дикъетдивди яб ча, - тӀуб цавуз хкажна касди, - чи уьлкведин президентди пара хъсан указ акъуднава. Пуд аял авай жегъил хизанриз къвалер эцигдай участокар чара ийидай.

- Чаз аникай вуч ава къван? - гъасята гаф кудна къавал хайи хътин хва Гъадиса.

- ГьикӀ вуч ава, вакӀалай тахъайди! Ваз гила гъахътин гафаралди уьмуьрлух са аялдин буба жез кланзавани? А вилера ви цӀам акъада. Ван кьезевани ваз? Куьне, вакӀалай тахъайбур, - Худа-Верди сусарихъ ва рушарихъ элкьвена, абуруз хъел кваз тӀуб юзуна, - хада аялар! Гъардаз пуд жеривал. Ахпа за къачуда кьез чилерни.

- Я дах, ибур вуч гафар я вав гвайбур? - алай чкадал кьудгана свас Валида. - Абур вуча, базардай къачузвай къарлузар яни?

- Кис садра, вакӀакай буба тахъайди! - саки гъарайна Худа-Вердиди, - вуна заз чирзавани абура гьикӀ жезвайди ятӀла, цӀусад аялдин бубадиз? Гъукуматди халкъдин хийирдихъ галай законар тек-бир акъудзавайди я. Гъавилляй и цийи указдикай менфятни ххудна кланда. Тади гъалда. Кьуд веледиз пуд-пуд аялар ава, амайбуруни абурухъ агакъар хъувун гереж я. Куьне фикирзавани, гектарни зур чил жеда чаз, кьез. Им квахъ тийидай девлет я гъа. Куь хтӀуьрииз, тӀулризни кваз. За кьез эмирзава! Къведди йисуз виридахъ пуд-пуд аял хъурай.

- Эгер тахъайтӀа, вуна вуч ийида? - хъвер кваз хъиз жузуна Гъадиса.

- За, кьинтур хва, гъа куь дидедив хаз тада. Ам вердишди я.

Уьмуьрдин гевгъер

Гимишд, къизилд мехъеррив - Мугъуьббатдин бегъеррив, Къвалер ацӀай гевгъеррив Агакъайбур - бахтавар.

Уьмуьрдин терс хъутӀалрай, Гьалтай цацар-закалрай, РикӀ цӀулаврай кафалрай ЭжъечӀна чун уьзягъдиз.

На лугъуди, мехъерар, Ягъиз зуьрне-сегъерар, Нахъ къурмишнай межлисар, КъватӀ хъана эл - мугъманар...

Ингъе къисмет чи гъалал: Яхъцур гатфар, зул санал Акъудзава бахтуналд, Шадвал пайиз багърийриз.

Зун буба я, вун - баде, Гайи йикъал шад я кье. Гунуг тушни им еке! Нарази тир кар авач.

Аферин чи марварриз, Назик, миьхи нурариз, Гаф-чӀал садна, суварриз Рехъ ачухай савкъатриз.

Пуд балади бицекар, Гележегдин зирекар, Чпиз жедай куьмекар - Багъа пишкеш гъана чаз.

Хизандиз за гузва “вад”, Бегъерлуди жезва гад, Яшамिशрай багъри пад, Вафалувал артух хъуй.

Йисар кьведа, фида мад, Уьмуьрди чаз гуда дад, Чи хиялар, мурад сад: Дуьнья ислягъ амуькьрай.

Ви мегърибан кьенивал, Регъимлувал, инсанвал, Масдан кардик шериквал, Ерияр я дамахдай.

Вун эцигдай тахт жагъич, Вун галачиз бахт жагъич, Вун галаз тек амуькьич, Валди я чи лайихвал.

Тикрарда агъзур сефер, Экуь уна зи йифер, Вун заз жагъай я гевгъер, Ви сагъвал чи шад югъ я.

Аквазмач

Дердер-гъамар пара хъайла, Бахт пайдайбур “ламар” хъайла,

Келлейрани самар хъайла, Рагъни рагъ хъиз аквазмач хьи.

Вучиз уьмуьр зегъер хъурай? Чи зегъетрин бегъер курай? Къисметриз мус сегъер гурай? Багъни багъ яз аквазмач хьи.

Суьруьдин шагъ жанавур жен? Чакъалри къан асланрин пен? Халкъдин девлет вагъшийри нен?... Дагъни дагъ яз аквазмач хьи.

Дугъри, къени виле амач, Къанун-къайда yine амач, Уьткъем хваяр кьиле амач, Сагъни сагъ яз аквазмач хьи.

ЦӀалцӀам гафар, чӀалар рахаз, Авачир кар авайдай къаз, Гьиллени таб - гъар са указ, Гъахъни гъахъ яз аквазмач хьи.

Ришветбазриз - девир азад, Тарашчийриз - рекъер абад, Жегъил чанриз ийиз инад, Чагъни чагъ яз аквазмач хьи.

* * *

Ви цуьк атӀун сувар хъана, Ви хъверди заз лувар гана, Гъа къалай зи ахвар хана, Вучиз, руш, вун заз чир хъанай?

Секин гъуьлел звал акъалтна, Бедендик зи квал акатна, МефтӀериз гъакӀ тӀал акъатна, Вучиз, руш, вун заз чир хъанай?

Туькьуьларна зи йикъар шад, Уьмуьрди гьич хгузвач дад, Вун хътин къуш туьш хъжеч мад,

Вучиз, руш, вун заз чир хъанай?

Йикъар-йифер, вун риклеваз, Ви къаматдин есирдаваз, Умуд тахъун азар я заз, Вучиз, руш, вун заз чир хъанай?

Вучиз вуна зун агъмишна, Гъевесламиш, хъвер багъмишна, Гугъуьнлай куьз алдатмишна?

Вучиз, руш, вун заз чир хъанай?

Ялгуьзвилине им лишан я, Рагъ авай югъ гуьлуьшан я, Вун тахквар чӀав перишан я... Вучиз, руш, вун заз чир хъанай?

Дуст сагъ хъхъайла

Шад я, шад я кьенин йикъал, Дуст Шабатов авай гъалдал, Хъуьрез - кьекъвез, алай кӀвачел,

Дамахзавай чна вичел.

ТӀалар-квалар акуна ваз, Дустарин сан чир хъана ваз, Баркалла чи Ханум вахаз, Къуллугъ авур ваз, ахвар хаз.

Месикай вун галат хъана, Къаяр-мекъер алат хъана. Гъала гила девран, чи дуст, Ви крарал гъейран я, дуст.

Йикъар пучдай вахт амай туш, Теснифрикай рикӀ хадай туш. Нубат я гил лугъудай, дуст. Ви сагълугъдай шараблу тост.

* * *

Рикел хкваш фейи вахтар, Ашкъидин багъ цуькведавай. Сада-садаз пайиз бахтар, Лезетрин чун луйткведавай.

Фитнедикай бине кьуна, Шадвал авай утагъ чӀурна. ЦӀайлапандин хъел галуькна, Чи умудрин ужагъ чӀухна.

Зунни тек я, вунни тек я, Дарихвили рикӀ тӀвек-тӀвекиз. Акъуллу хъухъ, хъилер бес я, Уьмуьр тухун, са хизан хъиз.

* * *

Хуш хъанач зи гьерекатар, Хъелна вуна закай миьхъиз. ТӀалабиз ваз берекатар, Ахвар амач заз гъар йифиз.

ГьикӀ ийидай, за вучдай бес?! Вахъ тамарз яз физвай йикъар. Вун къвалав гъаз, хъайла ви сес,

ГьикӀ хуьдай, лагъ, рикӀи кьарай?!

Суьгъуьрд цуьк хъиз, вун нурлу тир, Агъан тийиз зун вилерихъ... Чун туьш хъунал акӀ бахтлу тир,

ЦӀун гъайбат квай чи рикӀерихъ.

Шумуд югъ я рикел хкиз, Ви назиквал, ви кьенивал. Къарай амач юкъуз-йифиз, Хуш яз ама ви секинвал,

Шад гьалара къейдна

ЮБИЛЕЙ

Рагнеда РАМАЛДАНОВА

Чна алатай нумрада хабар гайивал, Махачкъалада, Дуствилин Къвале, Дагъустандин физический культурадин ва спортдин министерстводин 80 йисан юбилей шад гьалара къейд авуниз талукъарнавай форум, гуьгъуьнлайни шад мярекат кылле фена. Анра республикадин кылле авай ксари, Россиядин спортдин министерстводин, Дагъустандин ва СКФО-дин субъектрин исполнительный властдин органрин, республикадин спортдин общественностдин векилри, гьа гьисабдай яз Олимпиададин кьугъунрин гьалибчийри ва призёрри иштиракна.

Форум ачухдай члавуз Дагъустандин Къил Рамазан Абдулатипова, республикадин физический культурадин ва спортдин хиле зегьмет члугъазвай ксариз юбилей тебрик авунихъ галаз сад хъиз, дуньядин спортдин майданра дагъустанви спортсменри къазанмишнавай агалкъунарни рикел хкана.

-Алай йисан Олимпиадада Абдулрашид Садулаева кьизилдин медаль къазанмишунни чи руьгъ хкажна, чна адан гьалибвилел дамахзава. Чна Кеферпатан Кавказда азадкаказ кьуршахар кьунай Олимпиададин сад лагъай чемпионвилин твар къазанмишай Загалав Абдулбегова тамамарай лезгинка кьуьл кьенин юкьузни рикел хкизва. Чи арада алай вахтунда Владимир Назлымов авафехтованидай пуд сеферда Олимпиададин чемпион, са шумудра дуньядин чемпионатрин гьалибчи. Олимпиададин кьугъунрин пьедесталдал пуд сеферда Бувайсар Сайтевни хкаж хьана, исятда ада улкведедин Госдумада республикадин интересар хуьзва. Пуд сеферда Олимпиададин чемпионвилин твар къазанмишдай вири мумкинвилер Мавлет Батыровахъни авай. И ва республикадин твар машгъур авур амай спортсменрал Дагъустанди лайихлудаказ дамахзава, абур чи улкведедин халис ватандашар я, - къейдна РА.Абдулатипова.

Дагъустандин Къили вичин рахунра мадни къейд авурвал, республикадин спортдин хиле неинки спортдин рекъай виниз тир нетижар къазанмишуниз, гьакни спортсменрин руьгъдинни ахлакьдин ва ватанпересвиллин тербиядизни артух фикир гун лазим я. И жигьтдай ада дагъустанвийрихъ чпелай чешне кьачудай гзаф ксар авайдал фикир желбна.

- Чахъ машгъур спортсменар гзаф ава, амма Али Алиев, Владимир Назлымов, Загалав Абдулбегов, Владимир Юмин чи халкьдин ва улкведедин чехи игитар яз чи риклера амукьда, - хълагьна ада.

Форумдал РА.Абдулатипова массовый спортдикай ихтилал кудна, адал машгъул жезвай ксарин къадар артух хьанватлани, мадни еке нетижар къазанмишун патал зегьмет члугун лазим тирди къейдна. Идахъ галаз сад хъиз, Вирироссиядин физкультурдин спортдин "Зегьмет члугъаз ва оборона ийиз гьазур я" комплекс къвачел ахкъалдарунни къвалах активламышунин важибвилелли фикир желбна.

- Республикадин спортдин хиле тухузвай къвалахдиз меркездин са "Труд" стадиондиз килигна кьимет гуз жеда. За гьисабзавайвал, ам цийикла тухъкьур хъувунвач, ам лап бинедилай цийиз ва тамамдаказ эцигнава, кьенин юкьуз адакай виридавай менфят кьачуз жезва. Россиядин Минспортдин куьмек галаз патав волейболдин центр ачухнава, 7 мертебадикай ибарат тир цийи дарамат хкажнава, ана РД-дин физический культурадин ва спортдин министерстводин офис, спортсменриз мугьманхана ва спортдин баркаллувиллин музей кардик акатда, - лагьана РА.Абдулатипова.

Рио-де-Жанейрода чи спортсменри къазанмишнавай агалкъунаркай рахадайла республикадин Къили дагъустанвийр тир Шагьбан Къурбанов ва Абдулла Къурамегьамедов Паралимпиададин кьугъунра иштиракуникай магърум авурдини фикир тагана ту-

нач. Алай вахтунда чи республикада бедендин сагьламвиллин мумкинвилер сергьятламишнавай 47 спортсменди стипендия къачузвайдакай, Рамазан Абдулатипова вичи РД-дин Гьукуматдиз ахътин ксариз куьмек гун патал мад сеферда программа тухъкьур хъувунин рехъ къалурдайдакай хабар гана.

Дагъустандин Къил республикада са вахтара лап машгъур жуьрейрикай сад тир фехтование къвачел ахкъалдар хъувуникайни рахана, спортдин и жуьредай дагъустанви Владимир Назлымов пуд сеферда Олимпиададин кьугъунрин чемпионвилин тварциз лайихлу хъайиди къейдна.

Форумдал Республикадин Къили В. Назлымова "Республикадин вилик лайихлувилерай" орден вахкана. Къейд авун лазим я хъи, алай вахтунда США-да яшамаш жезвай Владимир Назлымов республикадиз министерстводин юбилейдин мярекатра иштиракун патал хтанвай.

- Зун Дагъустандай я. Зи буба мусурман сурара фарахъатнава. Зун Крымдай тир татар я, акъажунрихъ фидайла, за зун инай, Махачкъаладай, яз гьиссдай, - рикел хкана В. Назлымова. - Къе и награда кьачудай члавуз заз лугъуз кланзава: чаз гайи, чун патал члугур зегьметрай "гъахъ" вахкудай вахт алуькнава. Америкада мукьвара зи контракт акъалтда, зун къвализ хкведа.

Гуьгъуьнлай Рамазан Абдулатипова Олимпиададин чемпионар ва призёрар тебрикна. 10 спортсмендив пишкешар яз къвалер патал сертификатар вахкана. **РИКЕЛ ХКИН:** дагъустанви спортсменрикай Олимпиададин чемпионвилин ва призёрвилин тварар къазанмишайбурун арада ава: Абдулрашид Садулаев, Ибрагьим Исаев, Жавид Гьамзатов, Наталья Воробьева, Шарип Шарипов, Мегьамед Ибрагьимов, Альберт Саритов, Ибрагьим Саидов, Расул Чунаев, Патимат Абакова.

Форумдал рахай РФ-дин спортдин министрдин заместитель Марина Томиловади РД-дин Къилиз Дагъустанда физический культура ва спорт вилик тухунин месэлайрив пешекарвилелди эгечлунай чухсагъул малумарна. Эхиримжи йисара чи регионда спортдин кьурулуш хъсан патлахъ дегиш хьанвайди, и кардини агъалийрин вири къатариз физический культурадал ва спортдал машгъул жедай мумкинвилер гузвайди къейдна. Ада республикадин спортдин хиле зегьмет члугъазвай кьуллугъчийрив, гьакни тафаватлу хъайи спортсменривни тренеррив госнаградаар вахкана.

РД-дин физический культурадин ва спортдин министр Мегьамед Мегьамедова республикада спортдин хел авай гьалдикай доклад авуна. Адан гафарай малум хъайивал, алатай йисуз Россиядин спортдин мастервиле 460 кандидат, Россиядин спортдин 103 мастер, Россиядин международный классдин спортдин 9 мастер, Россиядин спортдин лайихлу 5 мастер ва Россиядин лайихлу 5 тренер гьазурна. Россиядин, Европададин ва дуньядин акъажунра Олимпиада-

дин, Паралимпиададин, Сурдлимпиададин жуьрейрай 100 медаль къазанмишна, абуркай 45 кьизилдинбур, 23 гимишдинбур ва 32 буьруьнждинбур я. Рио-де-Жанейрода кылле феи Олимпиададин кьугъунра дагъустанви 10 спортсменди медалар къазанмишна. М.Мегьамедова вичин рахунра физический культурадин ва спортдин хиле материально-технический база мягькемарунин мураддалди къабулнавай ва къилиз акъудзавай "2015-2020-йисара Дагъустан Республикада физический культура ва спорт вилик тухун" госпрограммадикайни, республикада кылле тухузвай акъажунрикай ва турнирикайни суьгьбетна.

Юбилейдин сергьятра аваз шад мярекат Къумукьрин госмуздраттеатрдин залда давам хъхьана. Мярекат РД-дин Гьукуматдин Председателдин сад лагъай заместитель Анатолий Къарибова ачухна, республикадин кылле авай ксарин тварунихъай ада спортдин хиле зегьмет члугъазвайбуруз юбилей тебрикна, республикадин спортдин министерстводин вич арадал атай йикъалай инихъ кылле тухванвай къвалахдикай суьгьбетна.

- Физический культура ва спорт, культурадихъни образованидихъ галаз санал, чи халкьдин гьам бедендин, гьамни руьгъдинни ахлакьдин сагьламвиллин бинедна ава. Гьавилай массовый спорт ва пешекарвиллин спорт чи республикадин яшайишдин политикада кар алайбурукай сад я. И хиле кьайдадик кваз къвалах кылле тухунин нетижада республикадивай тайин рекъерай, гьа гьисабдай яз физический культурадал ва спортдал машгъул жезвай республикадин агъалийрин къадардал гьалтайлани, еке агалкъунар къазанмишиз алакьна. Къенин юкьуз са миллиондилани гзаф дагъустанвийри сагьлам уьмуьр кечирмишунин рехъ хъянава, - къейдна А.Къарибова.

Анатолий Шамсудиновича Дагъустан виниз тир дережадин спортсменар гьазурдай хъсан центрадиз элкьвенвайдини къейдна. -Дагъустанви спортсменри чи улкведедин твар вири дуньядиз машгъурна. Ик, абуркай Олимпиададин кьугъунра 70 кас медалриз, 24 спортсмен лагъайтла, Олимпиададин чемпионвилин тварциз лайихлу хьана. Дагъустандай тир 161 спортсменди дуньядин ва 187 спортсмендини Европададин чемпионвилин тварар къазанмишна, - рикел хкана ада. - Чна чи спортсменрин агалкъунарлин уstadвилел гьамиша дамахзава, абур Дагъларин улкведедин твар машгъурзава.

Мярекатдал РФ-дин спортдин министр Виталий Муткодин тварунихъай тебрикдин Чар адан заместитель Марина Томиловади клелна.

Юбилейдин сергьятра аваз къватл хьанвайбуруз Дагъустандин физический культурадин ва спортдин министерство арадал атунин тарихдикай, гьак республикадин спортдин уьмуьрдикай кинофильм кьалурна. Министрстводин кьуллугъчийрив РД-дин гьукуматдин ва ведомстводин наградаар вахкайдалай кьулухъ суварин концерт гана.

Чухсагъул лугъузва

Гьурметлу «Лезги газетдин» редакция! Дагъустан Республикадин Ахцегь райондик акатзавай, «чубарукдин муг» хъиз рагал алкъанвай Ухулрин хуьр и хуьруьн агъали, алай йисуз Рио-де-Жанейрода Олимпиададин кьугъунра чемпионвилин твар ва кьизилдин медаль къазанмишнавай Абдурагьим Исаева дуньядиз раижна. Азербайжандин ва Белоруссиядин хъянавай командайрик кваз Олимпиадада иштиракай ва хъсан нетижар къазанмишай Абдурагьим Исаевахъ ва Жавид Гьамзатовлахъ галаз Дагъустандин Къил Рамазан Абдулатипов гуьруьшмиш хъун чна фадлай вилив хуьзвай...

Ингъе, 5-октябрдиз, Махачкъалада, Дуствилин Къвале, РД-дин физический культурадин ва спортдин министерстводин 80 йисан юбилейдиз талукъарнавай форумдал Рамазан Гьажимурадовича Олимпиададин кьугъунра уstadвал кьалурай ва медалар къазанмишай са жерге спортсменрихъ галаз санал Абдурагьим Исаев ва Жавид Гьамзатов авуруз пишкешар яз ганвай къвалерин сертификатар вахкана. Спортсменрин мукьва-къилияр ва хуьруьнвийр мадни шад хьана.

Къейд авун лазим я хъи, Олимпиададин кьугъунра медалар къазанмишай спортсменриз (чи улкведедин ва я маса улквейрин патай экъечнаваз хъуниз килиг тавуна) къвалер (квартирар) гун теклифайди Рамазан Абдулатипов я. Ик, Олимпиададин кьугъунрин чемпионриз пуд къваликай ибарат, гимишдин ва буьруьнждин призёрризни кьве къваликай ибарат тир квартирар гун меслят хьанвай.

Абдурагьим Исаеван багърийри, мукьва-къилийри ва хуьруьнвийри Рамазан Гьажимурадович кылле аваз вири дагъустанвийриз, А.Исаеван гьечли Ватан тир Ахцегь райондин жемьтдизни райондин регьбер Осман Абдулкеримоваз, РД-дин Халкьдин Собранидин депутат тир В.Ашурбеговаз ва Гь.Мегьамедоваз, бизнесменар тир Ж.Пашаеваз, А.Пашаеваз, А.Абдурагьимановаз, Ж.Сулеймановаз, О.Эфендиевас, Ф.Мирзоевас, гьакни Мегьамрамдуьруьн райондин кьил Фарид Агьмедоваз, Сулейман-Стальский райондин кьил Нариман Абдулмуталибоваз, республикадин общественный деятель, Дербент шегьердин Собранидин депутат Имам Яралиеваз ва адан хизандиз чухсагъул лугъузва.

Багърийрин ва мукьва-къилийрин патай кхъейди
Желил ЖЕЛИЛОВ.

понеделник, 17 октября

ТВ ДАГЕСТАН
РОССИЯ

08.07-08.10 Местное время. Вести-Дагестан
08.35-08.41 Местное время. Вести-Дагестан
11:45 Местное время. Вести-Дагестан.
14:45 Местное время. Вести-Дагестан.
17:25 Местное время. Вести-Дагестан.
17.48 Дискуссионный клуб «За и против»
18.20 Акценты.
20:45 Местное время. Вести-Дагестан.

РГВК

07.00 Время новостей. Итоги
07.45 Передача на лезгинском языке «Вахтар ва инсанар» Чествование олимпийского чемпиона 2016 Радика Исаева в с. Касумкент

08.25 Мультфильм
08.45 Д/с «Путешествие на край света»
09.20 Х/ф «В семнадцать мальчишеских лет»
10.50 Проект «Театр поэзии» Встреча с российским государственным деятелем Людмилой Авшлуповой
12.30 Время новостей Дагестана
12.50 «Человек и право»
14.00 «Служа Родине»
14.30 Время новостей Дагестана
14.50 Х/ф «Возвращение Будудая» 1 с.
16.30 Время новостей Дагестана
17.00 Неделя «морского» кино на РГВК. Х/ф «В дальнем плавании»
18.45.01.00 Передача на табасаранском языке «Мил» Беседа с доктором педагогических наук Загиром Загировым

19.30 Время новостей Дагестана
20.00 Время новостей. Махачкала
20.20 Проект «Дагестан туристический» Фестиваль «Шашлык 2016» в Дербенте
20.45 Пресс-конференция главы МО «г. Махачкала» Мусы Мусева
21.20 Д/ф «Расул Гамзатов»
21.50 «Промпрогресс»
22.30 Время новостей Дагестана
23.00 «Глобальная сеть»
23.30 Проект «Зри в корень»
00.10 Приоритетные проекты развития РД
00.30 Время новостей Дагестана
01.30 Т/с «Картель»
02.15 Д/ф «Расул Гамзатов»
02.40 Проект «Дагестан туристический» Фестиваль «Шашлык 2016» в Дербенте
03.00 Х/ф «Человек, который знал слишком много»
05.00 Проект «Зри в корень»

ПЕРВЫЙ

5.00 «Доброе утро».
9.00 «Новости».
9.20 «Контрольная закупка».
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор».
12.00 «Новости».
12.15 «Про любовь».
13.20 «Время покажет».
14.00 «Новости».
14.15 «Время покажет».
15.00 «Новости».
15.15 «Время покажет».
16.00 «Мужское/Женское».
17.00 «Наедине со всеми».
18.00 «Вечерние новости».
18.45 «Давай поженимся!»
19.50 «Пусть говорят».
21.00 «Время».
21.30 Т/с «Шакал».
23.30 «Вечерний Ургант».
0.00 «Познер».
1.00 «Ночные новости».
1.15 Т/с «Агент национальной безопасности».
3.00 «Новости».
3.05 Т/с «Агент национальной безопасности».
3.15 «Время покажет».

РОССИЯ 1

5.00 «Утро России».
9.00 «Вести».
9.15 «Утро России».
9.55 «О самом главном».
11.00 «Вести».
11.45 «Вести». Местное время.
12.00 Т/с «Сваты».
14.00 «Вести».
14.45 «Вести». Местное время.
15.00 Т/с «Тайны следствия».
17.00 «Вести».
17.25 «Вести». Местное время.
17.45 «Прямой эфир».
18.50 «60 минут».
20.00 «Вести».
20.45 «Вести». Местное время.
21.00 Т/с «Московская борзая».
23.50 «Специальный корреспондент».
0.50 Т/с «Сваты».
2.40 Т/с «Гражданин начальник».

НТВ

5.00 Т/с «Дорожный патруль».
6.00 «Новое утро».
8.30 «Студия Юлии Высоцкой».
9.00 Т/с «Возвращение Мухтара».
10.00, 13.00 «Сегодня».
10.20 Т/с «Лесник».
12.00 «Суд присяжных».
13.25 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
14.00 «Место встречи».
16.00 «Сегодня».
16.25 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
18.00 «Говорим и показываем».
19.00 «Сегодня».
19.45 Т/с «Профиль убийцы»
21.35 Т/с «Ментовские войны»
23.30 «Итоги дня».
0.00 «Поздняков».
0.10 Д/ф «Мировая закулиса. Секты».
1.05 «Место встречи».
3.00 Т/с «Закон и порядок».
4.00 Т/с «Сыщики».

ДОМАШНИЙ

6.30 Джейми: обед за 30 минут.
7.30 Домашняя кухня.
8.00 6 кадров.
8.25 По делам несовершеннолетних.
10.25 Давай разведемся!
12.25 Д/ф «Измены».
13.25 Кризисный менеджер.
14.25 Детектив «Водоворот чужих желаний» (Россия - Украина).
18.00 6 кадров.
18.05 Т/с «Она написала убийство».
19.00 Т/с «Брак по завещанию».
23.05 Т/с «Доктор Хаус».
0.00 6 кадров.
0.30 Мелодрама «Надежда как свидетельство жизни» (Украина).
3.05 Д/ф «Измены».
4.05 Кризисный менеджер.
5.05 6 кадров.
5.15 Тайны еды.
5.30 Джейми: обед за 30 минут.

ТВ-ЦЕНТР

6.00 «Настроение».
8.10 Х/ф «Жемчужная свадьба»
11.30 «События».
11.50 Х/ф «Жемчужная свадьба».
12.25 «Постскриптум».
13.25 «В центре событий».
14.30 «События».
14.50 «Город новостей».
15.15 «Городское собрание»
16.00 «10 самых... Неравные браки звезд»
16.35 «Естественный отбор»
17.35 Т/с «Цвет черемухи»
19.30 «События».
20.00 «Право голоса»
21.45 «Петровка, 38»
22.00 «События».
22.30 «Труба зовет». Спецрепортаж.
23.05 «Без обмана». «Тайна майонеза»
0.00 «События. 25-й час».
0.30 Детектив «Запасной инстинкт».
4.40 Д/ф «Всеволд Сафонов. В двух шагах от славы»
5.30 «Тайны нашего кино» «Офицеры».

вторник, 18 октября

ТВ ДАГЕСТАН
РОССИЯ

08.07-08.10 Местное время. Вести-Дагестан
08.35-08.41 Местное время. Вести-Дагестан
09.00 Канал национального вещания «Лалаан» (на рутульском языке)
11:45 Местное время. Вести-Дагестан
14:45 Местное время. Вести-Дагестан.
17:25 Местное время. Вести-Дагестан.
17.48 К итогам Межконтинентального Кубка по вольной борьбе
18.28 Человеческий капитал. Кадр решают все.

РГВК

07.00 Время новостей Дагестана

07.15 Передача на табасаранском языке «Мил» Беседа с доктором педагогических наук Загиром Загировым
08.00 Мультфильмы
08.30 Время новостей Дагестана
08.45 Д/с «Путешествие на край света»
09.20 Х/ф «Без вины виноваты»
11.10 «Память поколений» Узик физизма Савельева З.П.
12.00 «Глобальная сеть»
12.30 Время новостей Дагестана
12.55 Проект «Дагестан туристический» Фестиваль «Шашлык 2016» в Дербенте
13.15 Проект «Зри в корень»
13.50 «Промпрогресс»
14.30 Время новостей Дагестана

14.50 Х/ф «Возвращение Будудая» 2 с.
16.30 Время новостей Дагестана
17.00 Неделя «морского» кино на РГВК. Х/ф «Морской пост»
18.10 «На виду» Магомед-Салам Каратов
18.45 Передача на лакском языке «Аьрши ва агьлу» Т/с «Кулинский школьный музей»
19.30 Время новостей Дагестана
20.00 Время новостей. Махачкала
20.20 Д/ф «Дикая Дивизия»
20.50 Ток-шоу «Дагестан: правила жизни» Отцы и дети
22.00 «Правовое поле»
22.30 Время новостей Дагестана
23.00 «Угол зрения»
23.30 Проект «Зри в корень»
00.10 Приоритетные проекты развития РД
00.30 Время новостей Дагестана

ПЕРВЫЙ

5.00 «Доброе утро».
9.00, 12.00, 14.00 «Новости».
9.20 «Контрольная закупка».
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор».
12.15 «Про любовь».
13.20 «Время покажет».
14.00, 15.00 «Новости».
14.15 «Время покажет».
15.15 «Время покажет».
16.00 «Мужское/Женское».
17.00 «Наедине со всеми».
18.00 «Вечерние новости».
18.45 «Давай поженимся!»
19.50 «Пусть говорят».
21.00 «Время».
21.35 Т/с «Шакал».
23.40 «Вечерний Ургант».
0.15 «Ночные новости».
0.30 «Тайные общества. Наследники тамплиеров»
1.35 Т/с «Агент национальной безопасности».
3.00 «Новости».
3.05 Т/с «Агент национальной безопасности».
3.35 «Время покажет».
4.25 «Контрольная закупка».

РОССИЯ 1

5.00 «Утро России».
9.00 «Вести».
9.15 «Утро России».
9.55 «О самом главном».
11.00 «Вести».
11.45 «Вести». Местное время.
12.00 Т/с «Сваты».
14.00 «Вести».
14.45 «Вести». Местное время.
15.00 Т/с «Тайны следствия».
17.00 «Вести».
17.25 «Вести». Местное время.
17.45 «Прямой эфир».
18.50 «60 минут».
20.00 «Вести».
20.45 «Вести». Местное время.
21.00 Т/с «Московская борзая».
23.00 «Вечер с Владимиром Соловьевым».
1.00 Т/с «Сваты».
2.55 Т/с «Гражданин начальник».

НТВ

5.00 Т/с «Дорожный патруль».
6.00 «Новое утро».
8.30 «Студия Юлии Высоцкой».
9.00 Т/с «Возвращение Мухтара».
10.00 «Сегодня».
10.20 Т/с «Лесник».
12.00 «Суд присяжных».
13.00 «Сегодня».
13.25 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
14.00 «Место встречи».
16.00 «Сегодня».
16.25 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
18.00 «Говорим и показываем».
19.00 «Сегодня».
19.45 Т/с «Профиль убийцы»
21.35 Т/с «Ментовские войны»
23.30 «Итоги дня».
0.00 «Герои нашего времени»
0.50 «Место встречи».
Профилактика.

ДОМАШНИЙ

6.30 Джейми: обед за 15 минут.
7.30 Домашняя кухня.
8.00 По делам несовершеннолетних.
10.00 Давай разведемся!
12.00 Д/ф «Измены».
13.00 Кризисный менеджер.
14.00 Т/с «Восток-Запад».
16.05 Т/с «Брак по завещанию».
18.00 6 кадров.
18.05 Т/с «Она написала убийство».
19.00 Т/с «Брак по завещанию».
23.00 Т/с «Доктор Хаус» (Китай).
23.55 6 кадров.
0.30 Мелодрама «Надежда как свидетельство жизни»
1.25 6 кадров.
1.45 профилактические работы.

ТВ-ЦЕНТР

6.00 «Настроение».
8.15 «Доктор И...»
8.50 Х/ф «Дети понедельника»
10.35 Д/ф «Жанна Болотова. Девушка с характером»
11.30, 14.30 «События».
11.50 Т/с «Пуаро Агаты Кристи» (Великобритания).
13.40 «Мой герой».
14.50 «Город новостей».
15.15 «Без обмана». «Тайна майонеза»
16.00 «10 самых... Войны за наследство».
16.35 «Естественный отбор»
17.35 Т/с «Цвет черемухи»
19.30 «События».
20.00 «Право голоса»
21.45 «Петровка, 38»
22.00 «События».
22.30 «Осторожно, мошенники!»
23.05 «Прощание. Дед Хасан»
0.00 «События. 25-й час».
0.30 «Право знать!»
Профилактика.

среда, 19 октября

ТВ ДАГЕСТАН
РОССИЯ

08.07-08.10 Местное время. Вести-Дагестан
08.35-08.41 Местное время. Вести-Дагестан
09.00 Канал национального вещания «Гюлистан»
11:45 Местное время. Вести-Дагестан
14:45 Местное время. Вести-Дагестан.
17:25 Местное время. Вести-Дагестан.
17.48 Педагогический Огонек.
18.25 Наболевший вопрос . Осенний призыв.
20:45 Местное время. Вести-Дагестан.

РГВК

07.00 Время новостей Дагестана

07.15 Передача на лакском языке «Аьрши ва агьлу»
08.00 Мультфильмы
08.30 Время новостей Дагестана
08.45 Д/с «Путешествие на край света»
09.20 Х/ф «Гроза»
10.50 Ток-шоу «Дагестан: правила жизни» Отцы и дети
12.00 «Угол зрения»
12.30 Время новостей Дагестана
12.55 «Правовое поле»
13.30 Проект «Зри в корень»
14.10 Золотая коллекция фильмов о родном крае. Д/ф «Гуниб»
14.30 Время новостей Дагестана
14.50 Х/ф «Возвращение Будудая» 3 с.
16.30 Время новостей Дагестана
17.00 Неделя «морского» кино на РГВК. Х/ф «Акваланти на дне»

18.45 Передача на даргинском языке «Адамти ва замана»
19.30 Время новостей Дагестана
20.00 Время новостей Махачкала
20.20 «На виду»
21.00 Год гор на РГВК «Дагестан»
21.20 Проект «Поколение» «Наби Магомедов. Чтобы сохранить память о них...»
22.00 «Жилый мир»
22.30 Время новостей Дагестана
23.00 «Аутодафе»
23.50 Проект «Зри в корень»
00.30 Время новостей Дагестана
01.00 Передача на даргинском языке «Адамти ва замана»
01.35 Т/с «Картель»
02.20 «Жилый мир»
02.40 Х/ф «Мятеж на Баунти»
04.30 Проект «Поколение» «Наби Магомедов. Чтобы сохранить память о них...»

ПЕРВЫЙ

5.00 «Доброе утро».
9.00, 12.00, 14.00 «Новости».
9.20 «Контрольная закупка».
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор».
12.15 «Про любовь».
13.20 «Время покажет».
14.15 «Время покажет».
15.00 «Новости».
15.15 «Время покажет».
16.00 «Мужское/Женское».
17.00 «Наедине со всеми».
18.00 «Вечерние новости».
18.45 «Давай поженимся!»
19.50 «Пусть говорят».
21.00 «Время».
21.35 Т/с «Шакал».
23.40 «Вечерний Ургант».
0.15 «Ночные новости».
0.30 «Марис Лиела. Невыносимая легкость бытия»
1.35 Т/с «Агент национальной безопасности».
3.00 «Новости».
3.05 Т/с «Агент национальной безопасности».
3.40 «Время покажет».
4.30 «Контрольная закупка».

РОССИЯ 1

5.00 «Утро России».
9.00 «Вести».
9.15 «Утро России».
9.55 «О самом главном».
11.00 «Вести».
11.45 «Вести». Местное время.
12.00 Т/с «Сваты».
14.00 «Вести».
14.45 «Вести». Местное время.
15.00 Т/с «Тайны следствия».
17.00 «Вести».
17.25 «Вести». Местное время.
17.45 «Прямой эфир».
18.50 «60 минут».
20.00 «Вести».
20.45 «Вести». Местное время.
21.00 Т/с «Московская борзая».
23.50 «Команда» с Рамзаном Кодыровым.
0.55 Т/с «Сваты».
2.45 Т/с «Гражданин начальник».

НТВ

5.10 Т/с «Преступление будет раскрыто».
6.00 «Новое утро».
9.10 Т/с «Возвращение Мухтара».
10.00 «Сегодня».
10.20 Т/с «Лесник».
12.00 «Суд присяжных».
13.00 «Сегодня».
13.25 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
14.00 «Место встречи».
16.00 «Сегодня».
16.25 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
18.00 «Говорим и показываем».
19.00 «Сегодня».
19.45 Т/с «Профиль убийцы»
21.35 Т/с «Ментовские войны»
23.30 «Итоги дня».
0.00 «Большие родители». Кеосаян. (12+).
0.50 «Место встречи».
2.50 «Их нравы».
3.00 «Дачный ответ».
4.00 Т/с «Сыщики».

ДОМАШНИЙ

6.30 Джейми: обед за 15 минут.
7.30 Домашняя кухня.
8.00 По делам несовершеннолетних.
10.00 Давай разведемся!
12.00 Д/ф «Измены».
13.00 Кризисный менеджер.
14.00 Т/с «Восток-Запад».
16.00 Т/с «Брак по завещанию».
18.00 6 кадров.
18.05 Т/с «Она написала убийство».
19.00 Т/с «Брак по завещанию».
23.00 Т/с «Доктор Хаус» (18+).
23.55 6 кадров.
0.30 Детектив «Водоворот чужих желаний».
2.25 Давай разведемся!
3.25 Д/ф «Измены».
4.25 Кризисный менеджер.
5.25 6 кадров.
5.30 Джейми: обед за 15 минут.

ТВ-ЦЕНТР

Профилактика.
12.00 Т/с «Пуаро Агаты Кристи» (Великобритания).
13.45 «Мой герой».
14.30 «События».
14.50 «Город новостей».
15.15 «Прощание. Дед Хасан»
16.00 «10 самых... Покудевные звезды»
16.35 «Естественный отбор»
17.35 Т/с «Цвет черемухи»
19.30 «События».
20.00 «Право голоса»
21.45 «Петровка, 38»
22.00 «События».
22.30 «Линия защиты».
23.05 «Хроники московского быта. Походно-полевые жены»
0.00 «События. 25-й час».
0.25 «Русский вопрос».
1.10 Т/с «Пуаро Агаты Кристи» (Великобритания).
3.00 Д/ф «Людмила Сенчина. Где ты, счастье мое?»
4.05 Т/с «Инспектор Люисис» (Великобритания).

четверг, 20 октября

ТВ ДАГЕСТАН
РОССИЯ

08.07-08.10 Местное время. Вести-Дагестан
08.35-08.41 Местное время. Вести-Дагестан
09.00 Канал национального вещания «Магудере»
11:40 Местное время. Вести-Дагестан.
14:40 Местное время. Вести-Дагестан
17:25 Местное время. Вести-Дагестан.
17.48 Планета «Культура»
20:45 Местное время. Вести-Дагестан.

РГВК

07.00 Время новостей Дагестана
07.15 Передача на даргинском языке «Адамти ва замана»

08.00 Мультфильмы
08.30 Время новостей Дагестана
08.45 Д/с «Путешествие на край света»
09.20 Х/ф «Мятеж на «Баунти»»
11.45 «Аутодафе»
12.30 Время новостей Дагестана
12.55 Проект «Поколение» «Наби Магомедов. Чтобы сохранить память о них...»
13.30 Проект «Зри в корень»
14.05 «Жилый мир»
14.30 Время новостей Дагестана
14.50 Х/ф «Возвращение Будудая» 4 с.
16.30 Время новостей Дагестана
17.00 Неделя «морского» кино на РГВК. Х/ф «Командант Птичьего остров»

18.05 «Круглый стол»
18.35 Обзор газеты «Хахыкьат»
18.45 Передача на аварском языке «Паданги палалги заманги»
19.30 Время новостей Дагестана
20.00 Время новостей. Махачкала
20.20 «На виду спорт»
21.00 «Прогулки по музею»
21.40 «Дагестан туристический» Страна башен Гоор
21.55 «Агросектор»
22.30 Время новостей Дагестана
23.00 Д/ф «Бабий Яр»
23.30 Проект «Зри в корень»
00.10 Приоритетные проекты развития РД
00.30 Время новостей Дагестана
01.00 Передача на аварском языке «Паданги палалги заманги»
01.35 Т/с «Картель»
02.20 «Прогулки по музею»
02.50 Х/ф «Погоня»

ПЕРВЫЙ

5.00 «Доброе утро».
9.00, 12.00 «Новости».
9.20 «Контрольная закупка».
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор».
12.15 «Про любовь».
13.20 «Время покажет».
14.00 «Новости».
14.15 «Время покажет».
15.00 «Новости».
15.15 «Время покажет».
16.00 «Мужское/Женское».
17.00 «Наедине со всеми».
18.00 «Вечерние новости».
18.45 «Давай поженимся!»
19.50 «Пусть говорят».
21.00 «Время».
21.35 Т/с «Шакал».
23.40 «Вечерний Ургант».
0.15 «Ночные новости».
0.30 «На ночь глядя».
1.30 Т/с «Агент национальной безопасности».
3.00 «Новости».
3.05 Т/с «Агент национальной безопасности».
3.25 «Время покажет».
4.15 «Контрольная закупка».

РОССИЯ 1

5.00 «Утро России».
9.00 «Вести».
9.15 «Утро России».
9.55 «О самом главном».
11.00 «Вести».
11.40 «Вести». Местное время.
11.55 Т/с «Сваты».
14.00 «Вести».
14.40 «Вести». Местное время.
14.55 Т/с «Тайны следствия».
17.00 «Вести».
17.25 «Вести». Местное время.
17.45 «Прямой эфир».
18.50 «60 минут».
20.00 «Вести».
20.45 «Вести». Местное время.
21.00 Т/с «Московская борзая».
23.00 «Поединок».
1.00 Т/с «Сваты».
3.00 Т/с «Гражданин начальник».

НТВ

5.00 Т/с «Преступление будет раскрыто».
6.00 «Новое утро».
8.30 «Студия Юлии Высоцкой».
9.00 Т/с «Возвращение Мухтара».
10.00 «Сегодня».
10.20 Т/с «Лесник».
12.00 «Суд присяжных».
13.00 «Сегодня».
13.25 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
14.00 «Место встречи».
16.00 «Сегодня».
16.25 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
18.00 «Говорим и показываем».
19.00 «Сегодня».
19.45 Т/с «Профиль убийцы»
21.35 Т/с «Ментовские войны»
23.30 «Итоги дня».
0.00 «Однажды...»
0.55 «Место встречи».
2.55 «Квартирный вопрос».
4.00 Т/с «Сыщики».

ДОМАШНИЙ

6.30 Джейми: обед за 15 минут.
7.30 Домашняя кухня.
8.00 По делам несовершеннолетних.
10.00 Давай разведемся!
12.00 Д/ф «Измены».
13.00 Кризисный менеджер.
14.00 Т/с «Восток-Запад».
16.00 Т/с «Брак по завещанию».
18.00 6 кадров.
18.05 Т/с «Она написала убийство».
19.00 Т/с «Брак по завещанию».
23.00 Т/с «Доктор Хаус».
23.55 6 кадров.
0.30 Детектив «Водоворот чужих желаний».
2.20 Давай разведемся!
3.20 Д/ф «Измены».
4.20 Кризисный менеджер.
5.20 6 кадров.
5.30 Джейми: обед за 15 минут.

ТВ-ЦЕНТР

6.00 «Настроение».
8.10 «Доктор И...»
8.40 Детектив «Лекарство против страха»
10.30 Д/ф «Вячеслав Шалевич. Любовь немолодого человека»
11.30, 14.30 «События».
11.50 Т/с «Пуаро Агаты Кристи» (Великобритания).
13.40 «Мой герой».
14.50 «Город новостей».
15.15 «Хроники московского быта. Походно-полевые жены»
16.00 «10 самых... Несчастные красавицы»
16.35 «Естественный отбор»
17.35 Т/с «Цвет черемухи»
19.30, 22.00 «События».
20.00 «Право голоса»
21.45 «Петровка, 38»
22.30 «10 самых... Странные заработки звезд»
23.05 Д/ф «Диагноз: клоун».
0.00 «События. 25-й час».
0.30 Т/с «Пуаро Агаты Кристи» (Великобритания).
2.20 Д/ф «Людмила Хитяева. Командую парадом!»

пятница, 21 октября

ТВ ДАГЕСТАН РОССИЯ

08.07-08.10 Местное время. Вести-Дагестан
08.35-08.41 Местное время. Вести-Дагестан
11:40 Местное время. Вести-Дагестан.
14:40 Местное время. Вести-Дагестан
17:25 Вести - Северный Кавказ.
17.48 Мир Вашему дому
18.10 Вести-дежурная часть
18.25 В/ф Культура народов Дагестана разных конфессий.
20:45 Местное время. Вести-Дагестан.
РГВК
07.00,08.30,12.30 Время новостей Дагестана

07.15 Передача на аварском языке «Гаданги гамалиги заманги»
08.00 Обзор газеты «Хаккикят»
08.10 Мультифильмы
08.45 Х/ф «Погоня»
11.25 Пятничная проповедь. Прямая трансляция из Центральной Джума-мечети г. Махачкала
11.55 «Прогулки по музею»
12.55 «Агрессор»
13.30 Проект «Зри в корень»
14.05 «Дагестан туристический» Страна башен Гоор
14.30 Время новостей Дагестана
14.50 «На виду спорт»
15.30 Д/ф «От седых вершин до Седого Капия»
16.30 Время новостей Дагестана
17.00 Неделя «морского» кино на РГВК. Х/ф «У самого синего моря»

18.20 «Наши дети» 6+
18.45, 01.00 Передача на кумыкском языке «Заманлар гете, халк гетмес»
19.30 Время новостей Дагестана
20.00 Время новостей. Махачкала
20.20 «Подробности»
20.40 «Здоровье»
21.15 «История Дагестана в лицах» Бестужев-Марлинский
21.40 Обзор газеты «Дагестанская правда»
21.50 В/ф «Приоритетные проекты развития РД»
22.30 Время новостей Дагестана
23.00 «Время молодых»
23.30 Проект «Зри в корень»
00.30 Время новостей Дагестана
01.35 Т/с «Картель»
02.20 В/ф «Приоритетные проекты развития РД»
02.45 Х/ф «Воздушные включения»

ПЕРВЫЙ

5.00 «Доброе утро».
9.00 Новости.
9.20 «Контрольная закупка».
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор».
12.00 Новости.
12.15 «Про любовь».
13.20 «Время покажет».
14.00 Новости.
14.15 «Время покажет».
15.00 Новости.
15.15 «Время покажет».
16.00 «Мужское/Женское».
17.00 «Жди меня».
18.00 Вечерние новости.
18.45 «Человек и закон».
19.50 Телеигра «Поле чудес».
21.00 «Время».
21.30 «Голос».
23.30 «Вечерний Ургант».
0.15 Т/с «Стив Маккуин: Человек и гонимый».
2.20 Х/ф «Переступить черту».
4.50 «Модный приговор».

РОССИЯ 1

5.00 «Утро России».
9.00 «Вести».
9.15 «Утро России».
9.55 «О самом главном».
11.00 «Вести».
11.40 «Вести». Местное время.
11.55 Т/с «Сваты».
14.00 «Вести».
14.40 «Вести». Местное время.
14.55 Т/с «Тайны следствия».
17.00 «Вести».
17.25 «Вести». Местное время.
17.45 «Прямой эфир».
18.50 «60 минут».
20.00 «Вести».
20.45 «Вести». Местное время.
21.00 «Аншлаг» и Компания.
23.55 Х/ф «В плену обмена».
1.55 Т/с «Сваты».

НТВ

5.00 Т/с «Преступление буддет раскрыто».
6.00 «Новое утро».
8.30 «Студия Ю. Высоцкой».
9.00 Т/с «Возвращение Мухоморова».
10.00, 13.00 «Сегодня».
10.20 Т/с «Лесник».
12.00 «Суд присяжных».
13.25 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
14.00 «Место встречи».
15.05 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
16.00, 19.00 «Сегодня».
16.25 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Экстрасенсы против детективов».
21.15 Боевик «Отдельное поручение».
23.10 «Большинство».
0.20 «Мы и наука. Наука и мы». Таблетка молодости». (12+).

ДОМАШНИЙ

6.30 Джейми: обед за 15 минут.
7.30 Домашняя кухня.
8.00 6 кадров.
8.10 Мелодрама «Верь мне».
16.00 Т/с «Брак по завещанию».
18.00 6 кадров.
18.05 Т/с «Она написала убийство».
19.00 Т/с «Брак по завещанию».
22.55 Т/с «Доктор Хаус».
23.50 6 кадров.
0.30 Х/ф «Окна».
2.20 Д/с «Звездные истории».
5.20 6 кадров.
5.30 Джейми: обед за 15 минут.

ТВ-ЦЕНТР

6.00 «Настроение».
8.00 Комедия «Не ходите, девки, замуж».
9.20 Х/ф «Операция «Тайфун». Задание особой важности».
11.30, 14.30 «События».
11.50 Х/ф «Операция «Тайфун». Задание особой важности».
13.15 Х/ф «Невеста из Москвы».
14.50 «Город новостей».
15.10 Х/ф «Невеста из Москвы».
17.40 Х/ф «Интим не предлагать».
19.30 «В центре событий».
20.40 «Право голоса».
22.00 «События».
22.30 «Приют комедиантов».
0.25 Т/с «Плуаро Агаты Кристи». (Великобритания).
2.15 «Петровка, 38».
2.35 Д/ф «Вячеслав Шалевич. Любовь молодого человека».
3.30 Т/с «Инспектор Льюис». (Великобритания).

суббота, 22 октября

ТВ ДАГЕСТАН РОССИЯ

08.10 Реклама.
08.15 Фестиваль в Шамилькала.
09.10 Реклама
11:20 Местное время. Вести-Дагестан.
14:20 Местное время. Вести-Дагестан.
РГВК
07.00 Время новостей Дагестана
07.15 Передача на кумыкском языке «Заманлар гете, халк гетмес»
«День культуры и языков» Круглый стол
08.00 Обзор газеты «Дагестанская правда»
08.10 Мультифильмы

08.30 Время новостей Дагестана
08.45 «Здоровье»
09.20 Х/ф «Отарова вдова»
10.50 В/ф «Приоритетные проекты развития РД»
11.20 «Мой малыш»
12.00 «Время молодых»
12.30 Концерт ансамбля танца «Счастливое детство» 6+
14.10 Х/ф «Неоконченная повесть»
16.05 Мультифильм
16.30 Время новостей Дагестана
16.50 «Парламентский вестник»
17.10 Х/ф «Большая семья»
19.30 Время новостей Дагестана

20.00 «Чистое сердце»
20.10 «Здравствуй, мир!» 6+
20.30 «Кулинарный мастер-класс» 6+
21.10 Приветия и поздравления в программе «Полифония» 6+
21.55 Студия «Страна гор» представляет
22.30 Время новостей Дагестана
23.00 «Наука Дагестана»
00.30 Время новостей Дагестана
01.00 «Мой малыш»
01.30 Х/ф «Зулусы»
03.45 Юбилейный концерт Государственного академического ансамбля танца «Лезгинка»
05.20 Х/ф «Неоконченная повесть»

ПЕРВЫЙ

6.00 Новости.
6.10 Комедия «Мы с вами где-то встречались».
8.00 «Играй, гармонь любимая!»
8.45 М/с «Смешарики. Новые приключения».
9.00 «Умницы и умники».
9.45 «Слово пастыря».
10.00 Новости.
10.15 К 90-летию Спартак Мишулина. «Саид и Карлсон».
11.20 «Смак».
12.00 Новости.
12.15 «Идеальный ремонт».
13.10 «На 10 лет моложе».
14.00 «Голос».
16.50 «Кто хочет стать миллионером?»
18.00 Вечерние новости.
18.20 «Ледниковый период».
21.00 «Время».
21.20 «Сегодня вечером».
22.40 «МаксимМаксим».
23.50 «Подмосковные вечера»
0.45 Х/ф «Хороший год».
2.55 Х/ф «Верный выстрел».
4.40 «Модный приговор».

РОССИЯ 1

4.50 Х/ф «Слово для защиты».
6.45 «Диалоги о животных».
7.40 «Вести». Местное время.
8.00 «Вести».
8.10 «Россия. Местное время».
9.15 «Сто к одному».
10.05 «Сложно ли быть Михалковым?».
11.00 «Вести».
11.20 «Вести». Местное время.
11.30 «Юмор! Юмор! Юмор!»
14.00 «Вести».
14.20 «Вести». Местное время.
14.30 Х/ф «Мир для двоих».
18.00 «Субботний вечер».
20.00 «Вести в субботу».
21.00 Х/ф «Без права на ошибку».
1.00 Х/ф «Сердце без замка».
3.15 Т/с «Марш Турецкого 3».

НТВ

5.00 «Их нравы».
5.35 Т/с «Преступление буддет раскрыто».
7.25 «Смотр».
8.00 «Сегодня».
8.15 «Жилищная лотерея».
8.45 «Готовим с А. Зиминным».
9.10 «Устами младенца».
10.00 «Сегодня».
10.20 «Главная дорога».
11.00 «Еда живая и мертвая». (12+).
12.00 «Квартирный вопрос».
13.05 «Двойные стандарты».
14.05 «Однажды...» с С. Майоровым.
15.05 «Своя игра».
16.00 «Сегодня».
16.20 Д/ф «Куда уходит детство?»
17.15 «Следствие вели...»
19.00 «Центральное телевидение».
20.00 «Новый русский сенсационный».
21.00 «Ты не поверишь!»
22.00 «Салтыков-Щедрин»

ДОМАШНИЙ

6.30 Джейми: обед за 15 минут.
7.30 6 кадров.
7.45 Комедия «Формула любви».
9.35 Домашняя кухня.
10.05 Мелодрама «Я все решаю сама. Танцующая на волнах».
15.35 Мелодрама «Женская интуиция». (Украина).
18.00 6 кадров.
18.05 Д/ф «Великолепный век».
19.00 Т/с «Великолепный век».
22.55 Д/с «Замуж за рубеж».
23.55 6 кадров.
0.30 Мелодрама «Московский жиголо». (18+).
2.30 Д/с «Звездные истории».
5.00 Домашняя кухня.
5.30 Джейми: обед за 15 минут.

ТВ-ЦЕНТР

5.20 «Марш-бросок».
5.50 «АБВГДейка».
6.20 Х/ф «Кот в сапогах». (Германия).
7.20 Х/ф «Удачный обмен».
9.05 «Православная энциклопедия».
9.30 Х/ф «Человек-амфибия».
11.30 «События».
11.40 Х/ф «Одиноким предоставляется общежитие».
13.25 Х/ф «Я знаю твои секреты».
14.30 «События».
14.45 Х/ф «Я знаю твои секреты».
17.20 Т/с «От первого до последнего слова».
21.00 «Постскриптум».
22.10 «Право звать!»
23.25 «События».
23.40 «Право голоса». Спец-репортаж.
3.20 Т/с «Веро». (Великобритания).
5.10 «Линия защиты».

воскресенье, 23 октября

ТВ ДАГЕСТАН РОССИЯ

12.00 Студия «Страна гор» представляет
12.30 «Наши дети» 6+
13.00 «Глянец»
13.30 Д/ф из цикла «Чувства ограниченных возможностей».
14.00 Х/ф «Республика ШКИД»
16.00 Концерт Оркестра министерства культуры Азербайджанской республики
17.30 «Человек и право»
18.45 Передача на лезгинском языке «Вахтар ва инсанар» Открытие СОШ в с. Цмур Сулейман-Стальского района
19.30 Время новостей Дагестана. Итоги

20.20 «Служа Родине»
20.45 Проект «Театр поэзии» «Я прозы совсем не писал...» Михаил Морозов
21.50 «Галерея искусств»
22.30 Время новостей Дагестана. Итоги
23.20 Х/ф «Впервые замужем»
01.00 Передача на лезгинском языке «Вахтар ва инсанар» Открытие СОШ в с. Цмур Сулейман-Стальского района
19.30 Время новостей Дагестана

20.20 «Служа Родине»
20.45 Проект «Театр поэзии» «Я прозы совсем не писал...» Михаил Морозов
21.50 «Галерея искусств»
22.30 Время новостей Дагестана. Итоги
23.20 Х/ф «Впервые замужем»
01.00 Передача на лезгинском языке «Вахтар ва инсанар» Открытие СОШ в с. Цмур Сулейман-Стальского района
19.30 Время новостей Дагестана

ПЕРВЫЙ

6.00,10.00 Новости.
6.10 Детектив «Вербовщик».
8.10 М/с «Смешарики. Пинкод».
8.20 «Часовой».
8.55 «Здоровье».
10.15 «Нелетучие заметки».
10.35 «Пока все дома».
11.25 «Фензед».
12.00 Новости.
12.15 «Открытие Китая».
12.45 «Теория заговора».
13.40 Церемония вручения народной премии «Золотой граммофон».
17.40 Муз. фестиваль «Голосания КиВиН 2016».
21.00 Воскресное «Время».
22.30 «Что? Где? Когда?» Осенняя серия игр. Финал.
23.50 Х/ф «Дракула».
1.35 Х/ф «Три дюйма».
3.20 «Модный приговор».
4.40 «Контрольная закупка».

РОССИЯ 1

5.05 Х/ф «Только любовь».
7.00 М/с «Маша и медведь».
7.30 «Сам себе режиссер».
8.20 «Смехопанорама».
8.50 «Утренняя почта».
9.30 «Сто к одному».
10.20 «Местное время. Вести - Москва». Неделя в городе.
11.00 «Вести».
11.20 «Смеяться разрешается».
14.00 «Вести».
14.20 Х/ф «Шанс».
18.00 «Удивительные люди».
20.00 «Вести недели».
22.00 «Воскресный вечер с Владимиром Соловьевым».
0.30 Х/ф «Улыбнись, когда плачут звезды».
2.30 Т/с «Розыск».
3.35 «Смехопанорама».

НТВ

5.00 «Их нравы».
5.25 «Охота».
7.00 «Центральное телевидение».
8.00, 10.00 «Сегодня».
8.15 Лотерея «Русское лото плюс».
8.50 «Стрингеры НТВ». (12+).
9.25 «Едим дома».
10.20 «Первая передача».
11.05 «Чудо техники». (12+).
12.00 «Дачный ответ».
13.05 «Наш ПотребНадзор».
14.10 «Поедем, поедим!»
15.05 «Тожье люди!». В. Фелистов.
16.00 «Сегодня».
16.20 «Секрет на миллион». А. Воложкова.
18.00 «Следствие вели...»
19.00 «Акценты недели».
20.00 «Киношоу».
22.40 Муз. фильм «О бедном гусаре замолвите слово...»
2.05 Т/с «Розыск».
4.00 Т/с «Сыщики».

ДОМАШНИЙ

6.30 Джейми: обед за 15 минут.
7.30 Х/ф «Варвара-краса, длинная коса».
9.10 Х/ф «Эхо из прошлого».
13.00 Мелодрама «Женская интуиция».
15.25 Мелодрама «Женская интуиция 2». (Украина).
18.00 Д/ф «Великолепный век».
19.00 Т/с «Великолепный век».
22.55 Д/с «Замуж за рубеж».
23.55 6 кадров.
0.30 Мелодрама «Про Любовь».
2.40 Д/с «Звездные истории».
5.30 Джейми: обед за 15 минут.

ТВ-ЦЕНТР

6.20 Комедия «Не ходите, девки, замуж».
7.40 «Фактор жизни».
8.10 «Короли эпизода. Валентина Телегина».
9.05 Детектив «Сумка инкассатора».
10.55 «Барышня и кулинар».
11.30 «События».
11.45 «Петровка, 38».
11.55 Х/ф «Интим не предлагать».
13.50 «Смех с доставкой на дом».
14.30 «Московская неделя».
15.00 Х/ф «Победитель».
17.00 Х/ф «Свой чужой сын».
20.35 Т/с «Большое зно и мелкие пакости».
0.40 Х/ф «Родительский день».
2.25 Комедия «Мой Атилла Марсель». (Франция).
4.30 Д/ф «Диагноз: клоун».
5.15 Д/ф «Ольга Остроумова. Любовь земная».

МАТЧ ТВ 17 ПО 23 ОКТЯБРЯ

ПОНЕДЕЛЬНИК

6.30 Безумные чемпионы.
7.00, 7.25, 9.25, 13.00, 14.30, 15.15, 18.25, 20.50 Новости
7.05 Зарядка ПО.
7.30 Все на Матч!
9.30 Безумные чемпионы.
10.00 Д/ф «Хозяин ринга».
11.00 Футбол. Чемпионат Италии. «Кьево» - «Милан».
13.05 Инспектор ЗОЖ.
13.35 Д/с «Большая вода».
14.35 Д/с «Кубок войны и мира. Итоги».
15.20 Континентальный вечер.
15.50 Хоккей. КХЛ. «Авангард» (Омская область) - ЦСКА.
18.30 Все на Матч!
19.30 Десятка!
19.50 Спортивный интерес.
20.55 ЕвроТур. Обзор матчей недели.
21.55 Футбол. Чемпионат Англии. «Ливерпуль» - «Манчестер Юнайтед».
23.55 Все на Матч!
0.40 Д/ф «Игра не по правилам».
1.10 Х/ф «Мечта Ивана».
3.05 Д/ф «Встретиться, чтобы победить».
4.05 Х/ф «Тайна Аляски».
6.20 Этот день в истории спорта.

ВТОРНИК

6.30 Безумные чемпионы.
7.00, 7.25, 9.25, 11.00, 13.30, 15.55 Новости.
7.05 Зарядка ПО.
7.30 Все на Матч!
9.30 Безумные чемпионы.
10.00 Спортивный интерес.
11.10 Правила боя.
11.30 Д/с «Высшая лига».
12.00 Инспектор ЗОЖ.
12.30 ЕвроТур. Обзор матчей недели.
13.35 ЦСКА. Молодежный состав.
13.55 Футбол. Юношеская лига УЕФА. ЦСКА (Россия) - «Монако» (Франция).
16.00 Все на Матч!
16.30 Футбол. Чемпионат Англии. «Ливерпуль» - «Манчестер Юнайтед».
18.30 Д/с «Звезды футбола».
19.00 Все на Матч!
19.30 Культ тура.
20.00 «Монако. Ставки на футбол».
20.30 Все на футбол!
21.30 Футбол. Лига чемпионов. ЦСКА (Россия) - «Монако» (Франция).
23.45 Все на Матч!
0.45 «Монако. Ставки на футбол».
1.15 Д/с «Кубок войны и мира. Итоги»

СРЕДА

Профилактика.
10.00, 15.55, 19.00 Новости.
10.05 Волейбол. ЧМ среди клубов. Мужчины. «Зенит-Казань» (Россия) - «Аль-Гашш» (Египет). Трансляция из Бразилии.
11.55 Футбол. Лига чемпионов. «Лион» (Франция) - «Ювентус» (Италия).
13.55 Футбол. Юношеская лига УЕФА. «Ростов» (Россия) - «Атлетико» (Испания).
16.00 «Ростов. Live».
16.30, 19.25 Все на Матч!
17.00 Футбол. Лига чемпионов. «Байер» (Германия) - «Тоттенхэм» (Англия).
19.05 Детский вопрос.
20.05 Десятка!
20.25 «Ростов. Live».
20.55 Все на футбол!
21.30 Футбол. Лига чемпионов. «Ростов» (Россия) - «Атлетико» (Испания).
23.45 Все на Матч!
0.30 Обзор Лиги чемпионов.
1.00 Баскетбол. Кубок Европы. Мужчины. «Фанлабрда» (Испания) - «Хики» (Россия).
3.00 Футбол. Лига чемпионов. «Спартак» (Португалия) - «Боруссия» (Дортмунд, Германия).
5.00 Спортивный интерес.
6.00 Д/с «Высшая лига».

ЧЕТВЕРГ

6.30 Безумные чемпионы.
7.00, 7.25, 9.25, 12.30, 14.35, 15.10, 18.00 Новости.
7.05 Зарядка ПО.
7.30, 15.15, 18.05 Все на Матч!
9.30 Безумные чемпионы.
10.00 «Ростов. Live».
10.30 Футбол. Лига чемпионов. «Ростов» (Россия) - «Атлетико» (Испания).
12.35 Футбол. Лига чемпионов. «Бавария» (Германия) - ПСВ (Нидерланды).
14.40 Культ тура.
16.00 Футбол. Лига чемпионов. «Барселона» (Испания) - «Манчестер Сити» (Англия).
18.35 Все на футбол!
19.45 Футбол. Лига Европы. «Краснодар» (Россия) - «Шальке» (Германия).
22.00 Футбол Лига Европы. «Дандолк» (Ирландия) - «Зенит» (Россия)
0.00 Все на Матч!
0.30 Обзор Лиги Европы.
0.55 Волейбол. ЧМ среди клубов. Мужчины. «Зенит-Казань» (Россия) - «Крузейро» (Бразилия).
2.55 Баскетбол. Евролига. «Брозе Бамберг» (Германия) - УНИКС (Россия).
4.55 Д/с «Скандинавский характер».
6.00 Д/с «Высшая лига».

ПЯТНИЦА

6.30 Безумные чемпионы.
7.00, 7.25, 9.25, 11.00, 13.05, 15.10 Новости.
7.05 Зарядка ПО.
7.30 Все на Матч!
9.30 Безумные чемпионы.
10.00 Спортивный интерес.
11.05 Футбол. Лига Европы. «Интер» (Италия) - «Саутгемптон» (Англия).
13.10 Футбол. Лига Европы. «Манчестер Юнайтед» (Англия) - «Фенербахче» (Турция).
15.15 Все на Матч!
16.05 Правила боя.
16.25 Х/ф «Рокки».
18.35 Бой в большом городе.
19.35 Баскетбол. Евролига. Мужчины. ЦСКА (Россия) - «Панатинаикос» (Греция).
22.05 Все на футбол! Афиша.
23.00 Все на Матч!
23.45 Бой в большом городе.
0.45 Волейбол. ЧМ среди клубов. Мужчины. «Зенит-Казань» (Россия) - «Тайжун» (Тайвань). Трансляция из Бразилии.
2.45 Д/с «1+1».
3.30 Точка.
4.00 Смешанные единоборства.
6.00 Д/с «Высшая лига».

СУББОТА

6.30 Безумные чемпионы.
7.00, 9.05, 11.10, 11.45, 12.50, 15.00, 20.55 Новости.
7.05 Зарядка ПО.
7.25 Все на Матч! События недели.
8.25 Фигурное катание. Гран-при США. Женщины. Короткая программа. Пары. Короткая программа.
10.30 Все на футбол! Афиша.
11.30 «Бой в большом городе». Live.
11.50 «Точка».
12.20 Смешанные единоборства.
14.25 Футбол. Чемпионат Англии. «Борнмут» - «Тоттенхэм».
16.25 Все на Матч!
16.55 Росгосстрах. Чемпионат России по футболу. «Локомотив» (Москва) - ЦСКА.
18.50 Росгосстрах. Чемпионат России по футболу. «Краснодар» - «Амкар» (Пермь).
19.15 Все на Матч!
19.50 Д/ф «Спортивный детектив».
20.50 Формула-1. Гран-при США. Квалификация.
22.05 Фигурное катание. Гран-при США. Мужчины. Короткая программа.
23.00 Все на Матч!
23.30 Фигурное катание. Гран-при США. Женщины. Произвольная программа.
1.00 Д/ф «Ирина Роднина. Женщины с характером».

ВОСКРЕСЕНЬЕ

6.30 Безумные чемпионы.
7.00, 9.05, 11.10, 11.45, 12.50, 15.00, 20.55 Новости.
7.05 Фигурное катание. Гран-при США. Мужчины. Короткая программа. Танцы на льду. Короткая программа.
9.10 Футбол. Чемпионат Италии. «Милан» - «Ювентус».
11.15 Инспектор ЗОЖ.
11.50 Бой в большом городе.
12.55 Баскетбол. Единая лига ВТБ. «Хики» - «Локомотив-Кубань» (Краснодар).
15.05 Все на Матч!
16.00 Росгосстрах. Чемпионат России по футболу. «Локомотив» (Москва) - ЦСКА.
18.50 Росгосстрах. Чемпионат России по футболу. «Краснодар» - «Амкар» (Пермь).
21.00 Все на Матч!
21.25 «Формула-1».
21.45 Формула-1. Гран-при США.
0.05 Все на Матч!
0.35 Киберспорт. Eriscenter. Международный турнир по CS:GO. Трансляция из Москвы.
1.35 Фигурное катание. Гран-при США. Мужчины. Произвольная программа. Танцы на льду. Произвольная программа.

РАДИО

ИСЛЕН, 17-ОКТАБРЬ
12.10 «Дагустан». Хабарар
12.35 «Хважамкам».
САЛАСА, 18-ОКТАБРЬ
12.10 «Дагустан». Хабарар
12.30 «Карчи Дагустан».
АРБЕ, 19-ОКТАБРЬ
12.10 «Дагустан». Хабарар
12.30 «Девирар».
ХЕМИС, 20-ОКТАБРЬ
12.10 «Дагустан». Хабарар
Газетин обзор
12.30 «Вахт ва жегилар».
ЖУГЬМА, 21-ОКТАБРЬ
12.10 «Дагустан». Хабарар
12.30 «Исламдин сес».
КИШ, 22-ОКТАБРЬ
10.43 «Гьяфтедин нетижяр»
10.50 Концерт.
ГЯД, 23-ОКТАБРЬ
10.43 «Кард». Аялар патал программа

Къиникъин жаза инкарзава

ООН-дин Генеральный секретарь Пан Ги Муна къиникъин жаза инкар авуниз эвер ганва. Ада гъакни терроризмдай тахсирлу ийизвайбурни къиникъин жазадикай азад авунлазим тирди къейдна. Пан Ги Муна гысабзавайвал, ихътин къайдада жазаламишуни тахсиркарвилерин дережа агъузарзава. Ихътин фикирар ада Виридуьньядин къиникъин жазадиз акси юкъуз райжна.

Адан гафаралди, "икъван залум ва инсафсуз тежрибадиз XXI асирда чка авач". ООН-дин секретарди къейд авурвал, алай вахтунда къиникъин жаза дуьньядин 65 уьлкведа кардик ква. "Терроризмдиз акси серенжемар, хатасузвал таъминарунун жигъетдай къабулзавай маса серенжемар хъиз, инсандин ихтиярар фикирда къуна ва къанундал бинеламиш хъана кыле тухвана къанда", - лагъана ада.

Генеральный секретарди инанмишарайвал, къиникъин жаза инкар авуни терроризмдин тахсиркарвилер артухардач. "Тежрибади къалурзавайвал, къиникъин жазар гзаф азабар эхзавай касдин къамат арадал гъун патал, террористрин терефдарри ишлемишзава. Абурун фикирдалди, и карди инсанар террористрин тешкилатриз желб авунин таъсирлувал хкажзава", - къейдна Пан Ги Муна.

Алай йисан апрелдин вацра "Amnesty International" тешкилатди дуьньяда къиникъин жазайрин къадар садлагъана артух хъанвайди малумарна. Ихтиярар хуьдайбурун делилралди, 2015-йисуз къиникъин жаза 1634 тахсиркардиз гана. Эхиримжи 27 йисуз им къиникъин жазар гунин виридалайни члехи рекъем я. Виридалайни залум и жазадин 89 процент Ирандал, Пакистандал ва Саудовский Аравиядал гьалтазава. И сиягдик Китай акатнавач. "Amnesty International" гысабзавайвал, Китайда са шумуд агъзур касдиз къиникъин жаза къисмет хъана, амма гьукуматди тамам делилар раижзава.

США-да (къиникъин жаза 32 штатда ава) йисан къене 28 касдиз къиникъин жаза къисмет хъана, абурукай 13 тахсирлудаз - тек са Техасда. Чи уьлкведа 2009-йисалай вири судьяйриз тахсиркарриз къиникъин жаза гунин приговорар акъудун къадагъа авунва.

Кичлерар ганва

Къиблепатан Кореяди чпин цин мулкара къанунсуздаказ балугъар къазвай Китайдин гимийриз акси яз яракъ ишлемишда лагъана кичлерар ганва. Идакай "Reuters" изданиди хабар гузва.

"Чна Китайдин балугъачийри къайдаяр чурзавай гъар са дуьшуьшдиз фикир гуда. Лазим хъайитла, вири такъатрикай менфят къачуна, гимиярни къада, яракъни ишлемишда", - лагъана Къиблепатан Кореядин сергъятар хуьдай къуллугъдин начальникдин заместитель Ли Чун Джеди.

Къиблепатан Кореядин властри лап клевай ихътин малумат гун мукъвара кыле феи чурьукдихъ галаз алакълу я. Алатай гъафтеда Кореядин полуостровдин кеферпатан къерехра къанунсуздаказ балугъар къазвай Китайдин гимиди Кореядин сергъятар хуьдай къуллугъдин патрулдин катерда эцяна. Нетихада катер батмиш хъана, Китайдин гимиди лагъайтла, хъфиз агакъна.

Китайдин къецепатан крарин министрстводи къейд авурвал, и чурьукдиз талукъ яз абуру ахтармишунар кыле тухузва. Ведомстводи гъакни Кореядин властривай арадал атанвай месэла гъялунив ислыгдаказ ва вири терефар алцумна эгечлуниз эвер гана.

Санкцияр давамарда

"Reuters" изданиди хабар гузвайвал, Европада Советдин къил Дональд Туска Москвадиз санкцияралди басрух гун давамарунин игътияж авайди къейднава.

"Алеппода авай гъалар гегъеншдиз ачухун зи буржи туш. Амма заз аквазва хъи, къенин юкъуз авайди са рехъ я - Россиядиз акси санкцияр давамарун. Тахъайтла рей гунин гъалар арадал къведа", - лагъана Туска Россияди Сирияда Башар Асадан гьукуматдиз куьмек гунихъ галаз алакълу яз адаз талукъ яз къабулзавай цийи серенжемар веревирддайла.

7-октябрдиз малум хъайивал, Сирияда авай гъаларихъ галаз алакълу яз Германияди Россиядиз акси цийи санкцияр къабулун мумкин я.

4-октябрдиз Лацу къвалин официальный векил Джош Эрнеста хабар гайивал, Америкади Россиядиз акси цийи санкцияр къабулунин мумкинвал инкарзава. Санкцияр къабулунин къилин макъсад Москвади Сирияда тухузвай сиясатдиз таъсир авуникай ибарат я.

Рикел хкин, 2014-йисуз Европада Советдин, США-ди ва са жерге маса уьлквейри Украинадин шаркъ патал арадал атай чурьукдиз талукъ яз Москвади къунвай рехъ себеб яз ва гъакни Крым РФ-дик экеч хъуьнунихъ галаз алакълу яз Россиядиз акси санкцияр къабулнай.

Жаваб яз Москвади 2014-йисан августдизлай санкциярин тереф хуьзвай уьлквейрай Россиядиз суьрсет гъунал къадагъа эцигна.

Снайперар - Донбассда

Донецкдин халкъдин республикадин (ДНР) разведкади Донбассда, фронтдиз мукъва яз, Америкадин снайперар авайди винел акъуднава. Идакай журналистриз ДНР-дин оперативный командованидин командующийдин заместитель Эдуард Басурина хабар гана.

"Алай вахтунда чна Донбассдин агъалийриз акси яз абуру тухузвай тахсиркарвилерин къвалахдикай делилар къватзава", - къейдна Басурина.

Ада алава хъувурвал, Майорск хуьруьз мукъва мулкара Украинадин Яракълу къуватрин 120 миллиметрдин калибр авай ругуд миномет ава. Минскда 2015-йисан 12-февралдиз кутлуннавай икърардал асаслу яз, 100 миллиметрдилай артух калибр авай яракъар къве патани арада 50-70 километрдин мензил жадайвал къакъудна кланзава.

Гъеле 2015-йисуз ДНР-дин спецназдин подразделенидин командир Дмитрий Сапожников лагъайвал, Донбассда къецепатан уьлквейрин хейлин военный ава. Адан гафаралди, Украинадин патай дяведин гъерекатра Америкадин ва Европада аскерри, гзафни-гзаф снайперри, иштиракзава.

Украинадин Яракълу къуватрин ва Донецкдин Луганскдин халкъдин республикайрин арада чурьукъ 2014-йисан гатфарилай давам жезва.

Шапрусар члугунай...

Пермский крайдин Суксун поселокада физкультурадин 23 йис хъанвай муаллимди мектебдин патарив шапрусар члугузвай школьникриз пневматический тапанчидай гуьлле гана. Идакай "59.ru" изданиди хабар гузва.

Муаллимдин гафаралди, школьникри, мектебдин патарив шапрусар члугуналди, са шумуд сеферда къайдаяр члурна. И карди ам тапанчи гъиле къуниз мажбурна.

Хасаратвилер хъанвай школьникрин дидебубайрин ихтилатрай малум жезвайвал, физкультурадин муаллим мектебдин директордин хва я. "Гуьллейрикти Ванядин хурудал алашкар хъайи чка, къвачерални вили тлехвер пайда хъанва", - хиве къуна клуьд лагъай классда клелзавай са школьникдин дидеди.

Адан гафарай малум хъайивал, директорди вичин хци ОБЖ-дин тарс патал яракъ ахтармишзавайди тир лагъана. Мадни башкъа, ада дидебубайриз къурхуярни ганва: "За куь веледриз ахътин характеристикаяр кхьид хъи, абурувай мектебдилей гуьгъуьниз саники экечиз жедач".

Крайдин къанун-къайда хуьдай органри арадал атанвай агъвалатдиз талукъ яз ахтармишунар кыле тухузва.

Къурху авайди тестикъарна

Москвади милли хатасузвилеиз Америкадин противоракетный оборонадин (ПРО) патай къурху авайди хиве къунва. Идакай, РФ-дин Президентдин пресс-секретарь Дмитрий Пескован гафарал бинеламиш хъана, "Интерфакс" изданиди хабар гузва.

"Россияди милли хатасузвал патал къурху авайди тестикъарзава", - лагъана Кремлдин официальный векилди.

Ада гъакни вичин рахунра Россиядин репбер Владимир Путин ва Туьркиядин къил Реджеп Тайип Эрдогана Стамбулда кыле феи гуьруьшдин вахтунда Россиядинни Туьркиядин саднавай ПРО арадал гъуьнин планар веревирдна лугъудай малуматар гъакъикъатдив къан тийизвайбур тирди къейдна.

РФ-дин Генштабдин къилин оперативный управленидин начальникдин сад лагъай заместитель Виктор Познихира малумарайвал, Америкадин ПРО-дихъ виликдай фикирзаваз хъайидалай хейлин артух мумкинвилер ава.

Яракълламишиз кланзава

Туьркиядин премьер-министр Бинали Йылдырыма США-дин президентвиле кандидат Хиллари Клинтон, "эгер зун сечкийра гъалиб хъайитла, куьрдер яракълламишиз гъазур я", гафар лугъунай критика авунва. Идакай "Reuters" изданиди хабар гузва.

Сент-Луис шегъерда теледебатар кыле физвай члавуз Клинтон вич куьрдер яракълламишунин месэла веревирд ийиз гъазур тирди лагъана. "Куьрдер Сирияда ва Иракда чи виридалайни хъсан дустар я", - алава хъуьнуна ада.

Туьркияди террористрин тешкилатар яз гысабзавай Сириядин куьрдерин демократиядин союздин партиядин ва самооборонадин къуватрин тереф Вашингтонди хуьзва. Виликдай Туьркиядин президент Реджеп Тайип Эрдогана куьрдериз яракъар авай самолетар ракъурунай США критика авунай.

Рекъемар

• Алай йисан 1-сентябрдиз Россиядин жуьреба-жуьре регионра цийи **92 мектеб** ишлемишиз вахкана ва саки **200 мектеб** эцигунин къвалахар давам жезва.

ЦБ-дин курсуналди къенин юкъуз:

1 доллар - 62,19 манат,
1 евро - 69,12 манат,

Париждиз фидач

Франциядин президент Франсуа Олланд да вич Сирияда авай кризис арадай акъудуниз талукъ месэлаяр веревирд авун патал Россиядин Президент Владимир Путинахъ галаз мус хъайитлани гуьруьшмиш жез гъазур тирди лагъана.

Олландан фикирдалди, Москвадихъ галаз рахунар кыле тухун чарасуз я. Владимир Путин Париждиз мугъман хъун маса вахтунал хутахнаватлани, Сириядин месэлайрай рахунар жеда.

Виликдай малум хъайивал, Путинахъ галаз кыле фидай гуьруьшдал Франсуа Олланд анжах Сириядиз талукъ месэлаяр веревирд ийиз гъазур тирвилей, Елисейский дворецдивайни Кремлдивай Россиядин Президент Парижда мугъманвиле хъунин программдин патыхъай са гафунал къвез хъанач.

Путинан пресс-секретарь Дмитрий Пескова хабар гайивал, Парижда Россиядин культурадинни руьгъдин ивиррин центр ачуьнунихъ галаз алакълу мярекатар кыле финлазим тир. Амма абуру Путин Париждиз мугъман хъунин программдихъ галаз алакълу ийиз хъанач. Гъавилей РФ-дин Президентди Париждиз фин акъвазарна.

Яшлугурун мехъер

Китайдин Синьцзян-Уйгурский автономный районда авай яшлугурун къвалерикай сана 114 йис хъанвай дишегълиди ва 74 йис хъанвай итимди мехъерар авуна. Идакай "The Mirror" изданиди хъизва.

Чамра хиве къурвал, адаз вичин гележегдин уьмуьрдин юлдаш акунмазди бегенмиш хъана. 50 йис идалай вилик ракъун рекъел арадал атай авариядин нетихада гзаф хасаратвилер хъанвай пенсионердин гафаралди, яшлугурун къвалли аватайла, адахъ гелкъвей сад лагъай кас адан кланиди тир.

Амма кланида - 114 йисан яшда авай Чжан Шуина эвлеммиш хъуьниз разивал гун патал тамам са йис герек хъана. Ихътин теклифдихъ галаз рази хъун ада гъич фикирдизни гъизвачир, амма къисметди, яшаризни килиг тавуна, адаз "савкъат" багъишна.

Виридалайни залан буран

Бельгиядай тир багъманчи Матиас Виллеманс дуьньядин винел виридалайни еке буран битмишаруналди Гиннессан рекоррин Ктабда гъатнава. Майвадин заланвили 1190 килограмм тешкилзава. Идакай "Ruptly" видеоагенстводи хабар гузва.

Дуьньядин рекорд Германиядин Людвигбург шегъерда Европада дережада аваз кыле феи бурандин чемпионатда тайин хъана.

Лезги газет

УЧРЕДИТЕЛАР:
РД-дин Халкъдин Собрание ва
РД-дин Гьукумат
367000, Махачкъала, Ленинан майдан, 2
КЪЛИН РЕДАКТОРДИН
ВЕЗИФАР ВАХТУНАЛДИ
ТАМАМАРЗАВАЙДИ
Ш.Ш. ШИХМУРАДОВ
Тел/Факс. (872-2) 65-00-60
E-mail: lezgiGazet@yandex.ru
НУМРАДИН РЕДАКТОР
М. ЖАЛИЛОВ

Газет массовый коммуникацийрин хиле закондательстводал амал авунал гуьзчивал авунин ва культурадин ирс хуьнин рекъай РФ-дин Федеральний къуллугъдин Кьиблепатав федеральный округда авай Управлениди регистрация хувунва.

ПН № ФС 10-6468 2007-йисан 26-январь
Максалаяр редакцияди туькьур хьийизва.
Максалайриз рецензияр гузвач ва абур элкьена вахузвач. Редакциядинни максалайрин авторрин фикрар сад тахун мумкин я.

РЕДАКЦИЯДИН ВА
ИЗДАТЕЛДИН АДРЕС:
367018, Махачкъала,
1 Петровин проспекти, 61. Печатдин къвал

КЪЛИН РЕДАКТОРДИН
ЗАМЕСТИТЕЛЬ -
ЖАВАБДАР СЕКРЕТАРЪ
Д. Б. БЕЙБАЛАЕВ
65-00-61

ОТДЕЛРИН РЕДАКТОРАР:
ПОЛИТИКАДИН
Н. М. ИБРАГЪИМОВ
65-02-81

ЭКОНОМИКАДИН
Ж. М. САИДОВА
65-00-59

КУЛЬТУРАДИН
Э. Д. ШЕРИФАЛИЕВ
65-00-58

ЛИТЕРАТУРАДИН
М. А. ЖАЛИЛОВ
65-00-64

ЯШАЙИШДИН ВА ЧАРАРИН
А. Х. ГЪАМИДОВ
65-00-63

БУХГАЛТЕРИЯ
65-00-62

КАССА
65-00-58

ЖАВАБДАР КОРРЕКТОР
М. МАГЪАМДАЛИЕВА
ВЕРСТКА ИЙИЗВАЙДИ
Ш. ФЕЙЗУЛЛАЕВА

Газет йиса 52 сеферда акъатзава
ГАЗЕТДИН ИНДЕКСАР:

Йисан - 63249
Зур йисан - 51313

Чап ийиз вахкудай вахт - 21.00
Чап ийиз вахкана - 19.20

Газет "Лотос" ООО-дин типографияда чапна.

367000, Махачкъала,
Пушкинан куьче, 6.

Тираж 7821

Ⓜ - И лишандик квай материалар гъакъидихъ чапзавайбур я.

Ⓜ - Икъван яшар хъанвайбур кьелрай

НАШИ РЕКВИЗИТЫ:
ГБУ "Редакция республиканской газеты "Лезги газет"

УФК по РД
Отделение - НБ РД г.Махачкала
БИК - 048209001
ИНН - 0561051314/КПП - 057101001
Р/Сч - 406018101000010000001
Л/Сч - 20036 Ш60090

Гь Мубаракрай!

РД-дин здравоохраненидин министрдин сад лагъай заместитель, РД-дин лайихлу духтур Фейзулагъ Адиюлагович ГЪАБИБУЛЛАЕВАЗ: Гьурметлу Фейзулагъ Адиюлагович!

Хайи йикъахъ галаз алакьалу яз риклин сидкъидай тир тебрикар къабула! Заз Квехъ жавабдар, важиблу кьвалахда еке агалкъунар хьун Куьне, хизанди, вири багърийри яргъал йисарин хушбахтлу уьмуьр кечирмишун кланзава.

ГЪУРМЕТДИВДИ БУБА МЕЛИКОВ, РОССИЯДИН ЖУРНАЛИСТРИН СОЮЗДИН ЧЛЕН.

Редакциядиз чар Фадлай вилив хуьзвай!

Казим КАЗИМОВ

Дагъларин уьлкведин члалан устадрин арада вич виридалайни жегил Арбен Къардаш са шумуд йис идалай вилик республикадин Госпремиядиз лайихлу хъанай. Идахъ галаз алакьалу яз за хайиди тир газетдин чинриз адан яратмишунрин къамат къалурзавай "Кьил хкаж, Арбен!" очерк акъуднай. Тебии яз, очеркда Арбенахъ еке гележег авайди, ам маднин чехи тварариз лайихлу тирди раиж авунай.

Садра чун ктабрин издательстводин работнирки кьвалахзавай дараматдиз фейила, ина чаз Арбен Къардаша зур ставкадал редакторвиле кьвалахзавай гьечли кабинетдин ракирихъ кьве юлдашни галаз акъвазнавай чехи шаир Расул Гьамзатов акунна. Чи арада хваш-беш хъайидалай гьуьниз ада вичин тежерда лагъана: "Арбен Къардашан ракирихъ сифте учир зиди я...". Гьуьнлай малум хъайивал, чехи шаир Арбенан патав ада вичин яратмишунар урус члалаз таржума авун патал атанвайди тир. Арбена авур

таржумайрихъ милли кьетенвилер хвенвайвилей еке агалкъун хъанай.

Ибур вичихъ эдебиятдин ва журналистикадин вири жанрайрай сад хьтин виниз тир бажарагъ авай Арбен Къардаша чаз къуд пиплен запаб хьтин, урус члалаз таржума авунвай Етим Эмианан "Душа" ("Рубль") ктаб багъишнавай йикъар тир. (Етим Эмианан жавагъиррихъ урус члалани еке кесер ава къван!).

Гъар сеферда Арбенан буба, вични шаир Мегъедин Къардашовахъ (Муграгъ Салахъ адан тахалус я) галаз чун редакцияда ва маса мярекатрани дуьшуьш хъайила, чи арада авай суьгъбет Арбеназ "Дагъустандин халкъдин шаир" лагъай твар гуникай, адан кьетен бажарагъдал лайихлу кьимет эцигуникай тир.

*И югъ фадлай гуьзлемишиз авай чун,
Секинариж жезвачир хьы чавай чун...
Ваз лайихлу твар мубарак, кьил хкаж, Арбен!
Лайихлубур мад амазма, гьил хкаж, Арбен!..*

Хийирлу меслятар

Интернетдай гъазурайди - Ирина МУРАДХАНОВА

- Гзаф вахтара бурав (штопор) жагъун тавурла, чехир авай бутылкадин клумп акъудун четин акъвазвава. И макъамда клумп кьенез ракъуриз алахъмир, шуьше хьиткьинун мумкин я. Ида пис нетижаяр арадал гьйда! Элкьуьриз-элкъуьриз, шурупл акла-

жарда, ахпа хехиналди регъятдиз акъудда.

- Айнаяр ва сирнав ийидайла алукьидай маска гьекъ тахун патал, кьене патай сарарин паста гуьцна, ахпа чухъун меслят къалурзава.

Ада DVD дискдал алай цлархар михъизни куьмекеда. Пастадай хъанвай чарчин салфеткадалди диск михъайтла, ам сифте авай гьалдиз кхеда.

Утерянный сертификат на материнский капитал, серия МК-6 № 0350893, выданный государственным учреждением-управлением пенсионного фонда РФ по г.Дербент РД 17.02 2015г. на имя **ГИРЧЕХАНОВОЙ Светланы Сеферовны, считать недействительным.**

Утерянный аттестат о среднем (полном) образовании серии А.А за номером 0002337, выданный в 2007 году Ашагастальской СОШ Сулейман-Стальского района РД на имя **САИДГАСАНОВОЙ Ренаты Анверовны, считать недействительным.**

Куплю антикварные предметы: монеты, марки, значки, награды, изделия на одежду, материалы, платки, ремни, пояса, сабли, кинжалы, посуду - все старинное. Ирчи Казака, 41 "а", 2 этаж, "Золотой Каспий", Магазин "Антика" с 11.00 до 18.00 часов. Делаем оценку антиквариата. **Телефоны: 8-988-308-30-83 - Жабир, 8-967-400-30-75 - Абумуслим.**

2017-йис патал Лезги газет

ИНДЕКСАР: йисанди - 63249
6 вацранди - 51313

газетдин кьимет почтарин отделенийрай:
йиса - 700 манат
6 вацра - 350 манат

Абонентрин ящикрай (до востребования):
йиса - 670 манат
6 вацра - 335 манат

"Дагпечатдин" киоскрай:
йиса - 500 манат
6 вацра - 250 манат

Киоскрай вахчун патал газет квевай "Дагпечатдин" киоскрай, гьакл Махачкъалада Промшоссе куьчедин 10 "а"-нумрадин дараматда кьхиз жезда.

Чи бухгалтериядай:
"Лезги газетдин" редакциядай чпи хутахдайбур:
йиса - 306 манат
6 вацра - 153 манат

Чаз кхъизва Цийи сувар

Кичибег МУСАЕВ, шаир, филологиядин илимрин кандидат

Чи хайи члалар, жуван лезги члални, гьич са вахтарани тахъай хьтин четин гьалара гьатнава. Килигайла, лезгидал кьелдай-кхъидайбур анихъ амукърай, гьакл рахадайбурни тимил жезва. Экуь дуьньядал акъатзамазни "мама", "папа", "каша" чирзава кьуьзуь бадейрини кваз. Куьрпейриз чи лайляяр язамач, чи махар ахъайзамач...

Са мектебдин 11-класда лезги члалан ачух тарсуниз ша лагъанваз, фейила, зун шагид хъайивал, лап агакънавай гадайризни, рушаризни гьакъван адетдин гаф тир "гунагъ" вуч лагъай члал ятла чизвачир. Хуьрерин мектебрин тварар къванни жуван члалалди кхъизвач, "школа", "учитель" лугъуза, "мектеб", "муаллим" лугъузвач.

Ик! хъайила тушни къадар миллиондиз агакъзавай лезгийрикай авайини авачир сад тир "Лезги газет" кхъизвайди тек 7 агъзур, яни вишекай сад жезвайди?..

Ихьтин гьалара авай, ихьтин чкадал алай члаларин сувар гьихьтинди жедатла чидачтлани, Аллагъ рази хъуй ам раклел гьайибурлайни, ам тестикъарун патал алахъайбурулайни. Тварни "Медениятдин ва члаларин югъ" ваъ, "Медениятдин ва члаларин сувар" лагъанвайтла, генани дуьз ва хъсан жезвайди тир.

Ибур куьтягъиз тежедай ихтилатар я, гьавилей жуваз меслят аквавайди са меслядал акъвазвава зун.

Члаларин сувар ятла, фадлай гъазурнавайди я лугъузавай "Члаларин законни" гьа цийи суварин гьурметдай къабулдайвал авунайтла кланзавай. Чап авуна, члалан якъин иеси тир жемятдин халкъдин, гьакъикъи пешекаррин фикрарлдини, алавайралдини лазим тирвал тамамдини авуна кланда а закон. Гьахьтин тамамди авунихъ галаз санал адаз Конституциядалди къуват ганвайдини тестикъарин. Мисал яз, хуьреринни районрин (лезги, авар... гьим хъайитлани) мектебра, духтурханайра, идарайра, карханайра, тешкилатра, квалера-хизанрани жуван члал ишлемишун герек тирди аннамидайвал ийин.

Халкъдин руьгъдинни риклин, хсусивилинни кьетенвиллин, лайихлувилинни дамахдин эвелимжи бинейрикайни лишанрикай сад тир милли члал анихъ гадардай, кьвачерик вегъедай ихтияр гьич садазни авайди туш! Ахьтинбурун хура, бушвал тавуна, им а члалан сагиб тир халкъдиз вичизни гьурмет тавун я лугъуз, уьтквемдиз акъвазун герек я. Ша, чна милли члаларинни медениятдин сувар алукьдалди амай вахтар, чи члаларин ихьтин месляяр вилик кутаз, эвелни-эвел а члаларин закон къабулунин фикир кьилиз акъатдайвал алахъунар ийин!

Куплю слабые или больные пчелосемьи. **Тел.: 8-988-204-50-23** Звонить до 17 час.

"Лезги газетдин" редакциядин коллективди уьмуьрдин юлдаш
ГЪАНИФА
рагъметдиз финихъ галаз алакьалу яз Агъариза Узаирович Саидоваз ва вири багърийриз башсагълуьгъвал гузва.

"Лезги газетдин" редакциядин коллективди иранвах
ГЪАНИФА
рагъметдиз финихъ галаз алакьалу яз Агъариза Узаирович Саидоваз ва вири багърийриз башсагълуьгъвал гузва.